

**IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU I GODIŠNJI
OBRAČUN JAVNE ZDRAVSTVENE USTANOVE
„DOM ZDRAVLJA“ U BANJOJ LUCI
ZA 2023. godinu**

SADRŽAJ

I OPŠTI DIO	3
UVOD.....	3
1. PROSTOR I OPREMA.....	4
1.1 Prostor.....	4
1.1.1. Izgradnja novih objekata ambulanti porodične medicine	4
1.1.2. Proširenje mreže školskih stomatoloških ambulanti	5
1.1.3. Laboratorija u ambulanti porodične medicine u MZ Piskavica.....	5
1.1.4. Objekti "Doma zdravlja" u kojima su pružane mjere i usluge primarne zdravstvene zaštite u 2023. godini	6
1.2 Oprema i inventar	7
1.2.1 Donirana oprema i inventar	7
1.2.2. Oprema i inventar nabavljeni iz vlastitih sredstava	9
2. PROJEKTI.....	9
3. LEGISLATIVA.....	10
3.1. Normativni akti Ustanove.....	10
3.1.1. Eksterni akti.....	13
4. OSOBLJE	20
4.1 Ukupan broj zaposlenih radnika.....	20
4.2 Stručna usavršavanja.....	25
4.2.1 Plan specijalizacija.....	25
4.2.2 Broj završenih specijalizacija i edukacija	26
4.3 Pružanje određenih usluga sekundarnog nivoa zdravstvene zaštite	27
4.4 Struktura zaposlenih radnika.....	28
5. MJERE I USLUGE.....	29
5.1 . Vrste mjera i usluga.....	29
5.2 . Epidemiološka situacija u 2023. godini	30
5.3. Pružanje usluga pacijentima u redovnom radu	30
5.4. Aktivnosti Odjeljenja za zdravstvenu njegu u zajednici	31
5.5. Aktivnosti Centra za promociju zdravlja i prevenciju bolesti	32
6. UTVRĐENE GRUPE BOLESTI KOD KORISNIKA USLUGA	37
7. MJERE NA OČUVANJU ŽIVOTNE SREDINE	37
8. UNAPREĐENJE KVALITETA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE.....	38
9. RAD U INTEGRISANOM ZDRAVSTVENOM INFORMACIONOM SISTEMU	39
10. IZVJEŠTAJ STRUČNOG KOLEGIJUMA USTANOVE	40
11. SARADNJA SA MEDIJIMA.....	42
12.ORGANIZACIJA I OBILJEŽAVANJE ZNAČAJNIH DATUMA I DOGAĐAJA	43
13.PRIZNANJA I NAGRADE RADNICIMA USTANOVE U 2023. GODINI	48
14. PROBLEMI U PRUŽANJU ZDRAVSTVENIH USLUGA	51
II FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ I GODIŠNJI OBRAČUN.....	55

I OPŠTI DIO

UVOD

Javna zdravstvena ustanova „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci je pod ovim nazivom osnovana 1994. godine izdvajanjem tadašnje Osnovne organizacije udruženog rada (OOUR) „Dom zdravlja“ Banja Luka iz sastava Radne organizacije „Kliničko-medicinski centar“ Banja Luka, a na osnovu Odluke Skupštine Grada Banja Luka o osnivanju „Doma zdravlja“ u Banjoj Luci od 25.05.1994. godine.

Od 1946. do 1974. godine „Dom zdravlja“ je bio organizaciona jedinica u sastavu tadašnjeg Medicinskog centra Banja Luka, u čijem sastavu su postojali i Opšta bolnica, kao i Higijenski zavod kao preteča današnjeg Instituta za javno zdravstvo Republike Srpske.

Godine 1983., zbog Zakona o udruženom radu i novih podzakonskih akata, dešava se samoupravna transformacija, na osnovu koje je konstituisana i registrovana RO „Kliničko-medicinski centar“ Banja Luka, sa više OOUR-a, među kojima i OOUR „Dom zdravlja“ Banja Luka, sa statusom pravnog lica. Ovakva organizacija je postojala sve do 25.05.1994. godine, kada je konstituisana i registrovana Javna zdravstvena ustanova „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci, pod kojim nazivom i danas posluje i postoji.

Do 1994. godine „Dom zdravlja“ je doživio više organizacionih transformacija, prilagođavajući se zahtjevima tada važećih zakonskih i podzakonskih akata, a ove transformacije uglavnom su imale karakter statusnih promjena.

Reformske promjene u Ustanovi, sa ciljem uvođenja porodične medicine, započele su još 1998. godine, formiranjem i organizovanjem Katedre porodične medicine Medicinskog fakulteta u Banjoj Luci.

Unapređenje zdravlja u velikoj mjeri zavisi od efikasnosti i uspješnosti zdravstvenog sistema. Efikasnost i uspješnost zdravstvenog sistema mogu se ojačati kroz razvoj primarne zdravstvene zaštite u čijem je centru model porodične medicine.

Primarna zdravstvena zaštita predstavlja osnov cjelokupnog sistema zdravstvene zaštite, a to znači da se u okviru primarne zdravstvene zaštite putem kostefektivnih intervencija kao što su: promocija zdravlja, prevencija bolesti, rano otkrivanje bolesti i blagovremeni tretman i rehabilitacija, rješava najveći dio zdravstvenih problema i zdravstvenih potreba stanovništva, uz aktivnu podršku pojedinaca, porodice i zajednice u cjelini.

Primarna zdravstvena zaštita predstavlja mjesto gdje se ostvaruje prvi kontakt građana sa zdravstvenim sistemom, To je mjesto ulaska u zdravstveni sistem, odnosno to su „vrata“ zdravstvenog sistema. U tom smislu se doktori primarne zdravstvene zaštite, odnosno doktori porodične medicine nazivaju „čuvarima vrata“. Primarna zdravstvena zaštita trebala bi biti osposobljena da rješava najmanje 90% svih zdravstvenih problema.

Javna zdravstvena ustanova "Dom zdravlja" u Banjoj Luci je sa svojim kapacitetima najveći dom zdravlja u Republici Srpskoj i referentna je

zdravstvena ustanova za djelatnost koju obavlja. Takođe je i nastavna i naučna baza Medicinskog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci i Medicinske škole.

Dom zdravlja organizuje primarnu zdravstvenu zaštitu i obezbjeđuje: porodičnu medicinu, dječju, preventivnu i opštu stomatologiju, bigljensko-epidemiološku djelatnost, hitnu medicinsku pomoć, zaštitu i unapređenje mentalnog zdravlja u zajednici, ambulantni oblik fizikalne rehabilitacije, laboratorijsku dijagnostiku te obezbjeđuje ampulirane lijekove i potreban sanitetski materijal. Dom zdravlja ima organizovanu i RTG dijagnostiku i ambulante za specijalističke konsultacije iz ginekologije i pedijatrije.

U skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Odlukom o organizovanju i usklađivanju poslovanja JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci, Dom zdravlja može organizovati i posjete konsultanata specijalista u svrhu pružanja zdravstvenih usluga iz drugih oblasti zdravstvene zaštite.

1. PROSTOR I OPREMA

1.1 Prostor

Odmah po osnivanju 1994. godine, a naročito u poslijeratnim godinama, uočeno je da JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci raspolaže sa nedovoljnim brojem objekata u smislu dostupnosti zdravstvene zaštite, da su objekti sa kojima raspolaže u jako lošem stanju, kao i da je broj korisnika usluga premašio postojeće prostorne kapacitete. Zato se odmah u prvoj fazi reformskih procesa pristupilo građevinskim aktivnostima, u smislu sanacije i rekonstrukcije postojećih ili izgradnje novih objekata. Najveći dio tih aktivnosti završen je u proteklom periodu, tako da Ustanova danas raspolaže sa ukupno 36 objekata, od čega su 34 objekta ambulante porodične medicine u 32 mjesne zajednice.

1.1.1. Izgradnja novih objekata ambulanti porodične medicine

➤ Objekat ambulanti porodične medicine u MZ Dragočaj

Početkom februara 2023. godine počeo je sa radom novi objekat ambulanti porodične medicine u MZ Dragočaj. U objektu se nalaze dvije ambulante porodične medicine, laboratorija, prostor za intervencije, prostorija za odmor osoblja, sanitarni blok, ostava i čekaonica sa recepcijom.

Objekat u kojem su do sada radili timovi porodične medicine je oštećen usljed višegodišnjeg slijeganja tla, te su uslovi za pružanje usluga bili veoma loši. Izgradnjom novog objekta stekli su se uslovi za rad četiri tima porodične medicine u dvije smjene, što u potpunosti zadovoljava sve potrebe stanovništva za zdravstvenim uslugama u mjesnim zajednicama Dragočaj, Ramići i Prijakovci, gdje gravitira preko 10.000 stanovnika.

Finansijska sredstva za izgradnju ovog objekta obezbijedio je grad Banja Luka.

1.1.2. Proširenje mreže školskih stomatoloških ambulanti

➤ Stomatološka ambulanta u OŠ "Stanko Rakita"

Početkom oktobra mjeseca 2023. godine otvorena je stomatološka ambulanta u OŠ "Stanko Rakita" u mjesnoj zajednici Vrbanja. Ovo je deseta školska stomatološka ambulanta na području grada Banja Luka.

S obzirom da stanje oralnog zdravlja u Republici Srpskoj nije na zavidnom nivou, cilj je širenjem mreže školskih stomatoloških ambulanti učiniti što dostupniju stomatološku zdravstvenu zaštitu najmlađoj populaciji i djeci školskog uzrasta. Ustanova je vlastitim sredstvima i sredstvima grada Banja Luka, uz podršku Savjeta MZ Vrbanja, adaptirala i opremila ovu stomatološku ambulantu.

1.1.3. Laboratorija u ambulanti porodične medicine u MZ Piskavica

U oktobru mjesecu 2023. godine počela je sa radom laboratorija u ambulanti porodične medicine u MZ Piskavica.

Nakon obezbjeđenja prostornih kapaciteta i kadra, Ustanova je, uz pomoć grada Banja Luka, kompanije M.tel, kao i Savjeta MZ Piskavica, obezbijedila uslove za početak rada laboratorije u ambulanti porodične medicine u ovom prigradskom naselju.

Na ovom punktu za vađenje krvi mještanima mjesnih zajednica Piskavica, Mišin Han, Potkozarje i Verići dostupne su sve hematološke, biohemijske, imunohemijske i komercijalne laboratorijske usluge. Prijem pacijenata za venepunkciju vrši se svakog drugog četvrtka u mjesecu, a laboratorijski uzorci se transportuju u centralnu laboratoriju.

Ovo je inače deseta laboratorija koju je Ustanova otvorila na području grada Banja Luka.

1.1.4. Objekti "Doma zdravlja" u kojima su pružane mjere i usluge primarne zdravstvene zaštite u 2023. godini

Objekti u kojima su pružane mjere i usluge primarne zdravstvene zaštite stanovnicima grada Banja Luka u 2023. godini (ukupno 36) su disperzirani i nalaze se na sljedećim lokalitetima:

U gradskim mjesnim zajednicama:

- MZ Centar II (objekat bivšeg VMC-a, Sime Matavulja bb)
- MZ Kočićev Vijenac (Duška Koščice bb)
- MZ Lazarevo (Ilije Garašanina 2)
- MZ Lauš (Karađorđeva 159)
- MZ Nova Varoš (Dragiše Vasića 11)
- MZ Obilićevo (Carice Milice 19)
- MZ Petrićevac (Branislava Nušića bb)
- MZ Rosulje (Trive Amelice 26)
- MZ Starčevica (Jug Bogdana 66)
- MZ Starčevica (Rajka Bosnića 21)
- MZ Centar I (Vladike Platona 4)
- MZ Centar II (objekat Poliklinike, Zdrave Korde 1)
- MZ Centar I - Dolac (Slobodana Kokanovića bb)
- MZ Paprikovac (Ranka Šipke 80 c)
- Studentski kampus (Bulavar vojvode Petra Bojovića)

U prigradskim mjesnim zajednicama:

- MZ Vrbanja (Rade Radića 155)
- MZ Karanovac (Karanovac bb)
- MZ Srpske Toplice (Od Zmijanja Rajka 30)
- MZ Zalužani (Nikole Kostića bb)
- MZ Motike (Motike bb)
- MZ Šargovac (Srpski Milanovac 62)
- MZ Česma (Petra Velikog bb)

U seoskim mjesnim zajednicama

- MZ Dragočaj
- MZ Krupa na Vrbasu
- MZ Bronzani Majdan
- MZ Piskavica
- MZ Potkozarje
- MZ Verići
- MZ Bočac
- MZ Agino Selo
- MZ Kola
- MZ Mišln Han
- MZ Stričići
- MZ Goleši
- MZ Borkovići
- MZ Donja Kola (ambulanta radila do jula 2023. godine)

Služba za stomatološku zdravstvenu zaštitu je, putem ambulanti dječije i preventivne stomatologije, pružala usluge dječijoj populaciji u prostorima osnovnih škola:

- OŠ "Ivo Andrić"
- OŠ "Georgi Stojkov Rakovski"
- OŠ "Borisav Stanković"
- OŠ "Zmaj Jova Jovanović"
- OŠ "Branko Radičević"
- OŠ "Sveti Sava"
- OŠ "Desanka Maksimović".
- OŠ "Vuk Stefanović Karadžić"
- OŠ „Jovan Dučić“
- OŠ „Stanko Rakita“

1.2 Oprema i inventar

Za medicinske službe, centre, odjeljenja i ambulante, kao i za odjeljenja i odsjeke u okviru nemedicinskog dijela Ustanove u 2023. godini nabavljena je (kupljena ili donirana) dole navedena oprema i inventar.

1.2.1 Donirana oprema i inventar

Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske dodijelilo je savremeno opremljena sanitetska vozila sa dodatnom opremom za deset javnih zdravstvenih ustanova u Republici Srpskoj, među kojima je i Dom zdravlja Banja Luka. Vrijednost vozila je 111.881 KM, a dodatne opreme 18.479 KM.

Grad Banja Luka doznačio je sredstva u iznosu od 118.000 KM u skladu sa Ugovorom o isplati i korišćenju sredstava sa stavke Kapitalni grant JZU „Dom zdravlja-nabavka digitalnog ultrazvuka i sonde za pregled dojki, za 2022. godinu. Ustanova je u 2023. godini nabavila ultrazvučni aparat za Odjeljenje radiološke i

ultrazvučne dijagnostike u vrijednosti od 129.870KM, a preostali iznos od 11.870KM obezbijeđen je iz vlastitih sredstava.

Grad Banja Luka doznačio je Ustanovi novčana sredstva u iznosu od 100.000 KM po Ugovoru o Isplati i korištenju sredstava sa stavke Kapitalni grant JZU „Dom zdravlja“ za period od 01.01. do 31.12.2023. godine, iako je Ugovorom definisano da će se Domu zdravlja doznačiti finansijska sredstva u iznosu od 400.000KM. Shodno navedenom Ugovoru, Ustanova je provela postupak javne nabavke pet ultrazvučnih aparata i to dva ultrazvučna aparata za potrebe Službe porodične medicine u ukupnoj vrijednosti od 114.000 KM i tri ultrazvučna aparata za Službu specijalističko-konsultativnih ambulanti iz ginekologije u ukupnoj vrijednosti od 286.592KM. Grad će u sjedećoj godini doznačiti preostala finansijska sredstva u iznosu od 300.000KM, a iznos od 592KM obezbijediće se iz vlastitih sredstava Ustanove.

Grad Banja Luka donirao je radio stanice za sanitetska vozila u Službi hitne medicinske pomoći sa edukativnim centrom u vrijednosti od 11.142 KM.

Institut za javno zdravstvo Republike Srpske i Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, u saradnji sa UNICEF-om, donirali su Ustanovi 13 klima uređaja u vrijednosti od 34.544 KM i dva LCD televizora u vrijednosti od 2.713 KM

Firma „Medicom“ d.o.o. Bijeljina donirala je Ustanovi hematološki analizator u vrijednosti 33.111 KM, kojim je izvršena zamjena do tada korištenog aparata Ruby Abbott, dejonizator- aparat za filtriranje vode u vrijednosti od 7.895 KM, rashladnu vltinu u vrijednosti od 1.379 KM za potrebe Odjeljenja za hematološku i biohemijsku dijagnostiku i aparat za kapliarno određivanje CRP-a u vrijednosti od 6.881 KM za potrebe Službe hitne medicinske pomoći sa edukativnim centrom.

Firma „Euromedicina“ d.o.o. Bijeljina donirala je Ustanovi hematološki analizator Mindrey 5DIFF u vrijednosti od 51.474 KM za potrebe Odjeljenja za laboratorijske i biohemijske dijagnostike kojim je izvršena zamjena do tada korištenog aparata Mindrey.

Firma „Broma Bel“ d.o.o. Banja Luka donirala je Ustanovi hematološki brojač Sysmex XN-330 u vrijednosti od 12.365 KM za potrebe Odjeljenja laboratorijske i biohemijske dijagnostike.

M: tel Banja Luka donirao je Ustanovi putničko vozilo „FIAT 5001“ u vrijednosti od 10.000 KM za potrebe Odjeljenja za hematološku i biohemijsku dijagnostiku.

„Banka Poštanska štedionica“ a.d. Banja Luka donirala je Ustanovi novčani sredstva u iznosu od 11.700 KM za nabavku šest inhalatora za Službu porodične medicine u vrijednosti od 2.106 KM i EKG aparat za Službu hitne medicinske pomoći sa edukativnim centrom u vrijednosti 6.786 KM, dok su preostala novčana sredstva iskorištena za nabavku sportske opreme za učesnike radničkih sportskih igara.

ZU „Moja apoteka“ Banja Luka donirala je Ustanovi analitičku vagu „Sartorius“ u vrijednosti od 1.000 KM za potrebe Odjeljenja za hematološku i biohemijsku dijagnostiku.

Firma „Proton system“ d.o.o. Banja Luka donirala je Ustanovi pakericu za sječenje i varenje kesa za sterilizaciju u vrijednosti od 1.000 KM za potrebe Službe hitne medicinske pomoći sa edukativnim centrom.

Osim navedenih, Ustanova je putem donacija od drugih donatora obezbjedila opremu za potrebe održavanja edukacije naprednog zbrinjavanja traumatizovanih pacijenata u vrijednosti od 10.990 KM (lutka ALS trauma, lopatasta nosila, trakcijske udlage, pomoćna nosila za sanitet), torbe Tomas u vrijednosti od 1.370 KM i lopatasta nosila u vrijednosti od 4.751 KM, te dodatnih 11 kljma uređaja i tri LCD televizora ukupne vrijednosti od 10.537 KM za Odjeljenje radiološke i ultrazvučne dijagnostike, ambulate porodične medicine, Specijalističke ambulate iz ginekologije i Odjeljenje laboratorijske i biohemijske dijagnostike.

Ustanova je donacijom od više donatora obezbjedila kancelarijski namještaj (kancelarijske stolice, konferencijske stolice, sto i kuhinja) ukupne vrijednosti od 11.619 KM i to za Službu porodične medicine, Odjeljenje laboratorijske i biohemijske dijagnostike, Službu hitne medicinske pomoći sa edukativnim centrom, Specijalističke ambulate iz ginekologije i školu za trudnice i Službu za stomatološku zdravstvenu zaštitu.

Ukupna vrijednost donirane opreme u 2023. godini je 870.022 KM.

Ustanova je putem donacija od više donatora u toku 2023. godine obezbjedila sitnog inventara u vrijednosti od 12.580 KM (glukometri, prenosni frižideri, strunjače, uniforme, pilates lopte, torbe za hitnu pomoć, pojasevi za lopatasta nosila, trake za imobilizaciju glave, karlični pojasevi, lateralni stiflek, set za intubaciju i dr).

1.2.2. Oprema i inventar nabavljani iz vlastitih sredstava

U toku 2023. godine proveden je postupak nabavke informatičke opreme iz vlastitih sredstava Ustanove, te zaključeni ugovori u vrijednosti od 20.725 KM (štampači, računar, multifunkcionalni aparati, UPS-ovi), a dio isporuke će se realizovati u 2024. godini.

Takođe, Ustanova je iz vlastitih sredstava izvršila nabavku kancelarijskog namještaja u vrijednosti od 7.130 KM i nabavku kalorimetra za ambulantu porodične medicine Nova Varoš u vrijednosti od 3.159 KM.

Ukupna vrijednost nabavljene opreme koju je obezbjedila Ustanova je 43.479 KM.

Ustanova je svojim sredstvima kupila sitnog inventara u vrijednosti 10.237 KM, koji obuhvata: heilo lampe, plamenike za zubotehnički laboratorij, pametne kartice, elektro pretvarače, telefonske aparate, aparat za prepoznavanje lažnih novčanica, peškire, kuke za Spenser nosila za Službu hitne medicinske pomoći sa edukativnim centrom i dr.

2. PROJEKTI

13.05.2023. godine počela je sa radom „Škola za trudnice i roditeljstvo“. Aktivnosti koje provodimo pri „Školi za trudnice i roditeljstvo“ imaju za cilj da informišu trudnice, bilo da im trudnoću vode doktori iz državnih ili privatnih ambulanti, informišemo o porođaju i postpartalnom periodu, te da se edukuju o ishrani u trudnoći i nakon poroda, dojenju, njezi novorođenčeta, vježbama koje

mogu izvoditi u trudnoći i nakon porođaja, održavanju oralne higijene kod majke i djeteta, i da ih kroz savjetodavni zdravstveno-vaspitni rad pripremimo za zdravo i uspješno roditeljstvo.

Obzirom da mnoge usluge koje se pružaju kroz ovaj projekat nisu prepoznate u novom Cjenovniku zdravstvenih usluga Fonda zdravstvenog osiguranja koji je u primjeni od 01.01.2024. godine, a veliki je značaj pružanja istih, apliciraćemo ponovo prema Gradu i ostalim institucijama koje bi nas mogle podržati.

I dalje provodimo aktivnosti na Projektu poboljšanja boravka i pristupa pacijentima, uključujući lica sa invaliditetom, za objekat u mjesnoj zajednici Nova Varoš, u kojem se nalaze ambulate porodične medicine, Centar za vakcinacije i Savjetovalište za djecu. Uputili smo zahtjev projektnoj kući da izvrše doradu i ovjeravanje postojeće projektne dokumentacije (adaptacija mokrih čvorova i priliagođavanje saobraćajnice, ukućujući platformu). U saradnji sa predstavnikom Saveza paraplegičara oboljelih od dječije paralize i ostalih tjelesnih invalida Republike Srpske nastojimo obezbijediti donacije za daljnu realizaciju ovog Projekta.

U toku izvještajne godine počeli smo aktivnosti u pravcu razvijanja projekta za uspostavljanje organizovanog mamografskog skrining programa po evropskim smjernicama. Zajedno sa Gradom Banja Luka iskazali smo zajednički interes za uspostavljanje skrininga mamografije ka Udruženju tehničara za solidarnost i međunarodnu saradnju iz Torina RE.TE. (Associazione di tecnici per la solidarieta' e cooperazione internazionale). Dogovoren je prijedlog projekta i potpisan partnerski ugovor u cilju obuke i razmjene znanja sa regijom Pijemonte u Italiji, u Centru za epidemiologiju i onkološku prevenciju u Regiji Piemonte i Univerzitetskog kliničkog centru u Torinu, kao pripremnih aktivnosti pred projekat. Obuka naših zdravstvenih radnika, specijalista radiologije i inženjera medicinske radiologije planirana je za prvi kvartal 2024. godine. U istom periodu očekuje se i službena posjeta menadžmenta Ustanove Torinu i radni sastanak sa predstavnicima regije Pijemonte.

3. LEGISLATIVA

3.1. Normativni akti Ustanove

- Statut o izmjenama Statuta Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci

Na sjednici Upravnog odbora održanoj 21.06.2023. godine usvojen je Statut o izmjenama Statuta Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci, broj: 02/07-1.1/23, na koji je saglasnost dao Gradonačelnik. Izmjene Statuta su nastupile zbog usaglašavanja sa važećim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Zakonom o sistemu javnih službi, a tiču se uslova za imenovanje i prestanak dužnosti direktora.

- Pravilnik o naknadi troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka s posla

Pravilnik o naknadi troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka s posla donesen je 23.09.2023. godine u skladu sa važećim Zakonom o radu, Zakonom o

platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske i Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti zdravstva Republike Srpske. Pravilnikom je detaljnije utvrđen način ostvarenja prava zaposlenih na naknadu troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka sa posla, kao i način obračuna i isplate troškova prevoza. Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestao je da važi Pravilnik o naknadi troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka sa posla od 06.12.2017. i njegove izmjene od 10.09.2018. godine i 21.03.2022. godine.

- Odluka o utvrđivanju radnog vremena zaposlenih radnika Ustanove, broj: 01.013/020-1184/23 od 23.05.2023. godine

Dana 23.05.2023. godine donesena je nova Odluka o utvrđivanju radnog vremena zaposlenih radnika Ustanove, kojom je utvrđen početak i završetak radnog vremena radnika u svim organizacionim jedinicama, raspored smjenskog rada, vrijeme pauze i dr. Nova Odluka je donesena zbog većeg broja izmjena u radnom vremenu koje su donošene u prethodnom periodu, a sve kako su to organizacione potrebe zahtjevale. Ovom Odlukom prestala je da važi prethodna Odluka o utvrđivanju radnog vremena zaposlenih radnika Ustanove od 12.12.2011. godine, kao i sve njene izmjene i dopune.

- Uputstvo za nabavku, prijem, zaduživanje i razduživanje blokova za naplatu participacije i ostalih novčanih primitaka

Uputstvo za nabavku, prijem, zaduživanje i razduživanje blokova za naplatu participacije i ostalih novčanih primitaka doneseno je dana 27.09.2023. godine, pod brojem 01/020- 4208/23. Ovim uputstvom detaljno je razrađen način nabavke blokova za naplatu participacije i ostalih novčanih primitaka (u daljem tekstu: blokovi), prijem blokova, zaduživanje i razduživanje blokova, prenos blokova sa ovlaštenog radnika na drugog ovlaštenog radnika i ostalo.

Stupanjem na snagu ovog Uputstva prestalo je da važi Uputstvo za nabavku, prijem i razduživanje blokova za naplatu participacije i ostalih novčanih primitaka od 21.10.2019. godine.

- Uputstvo za naplatu i predaju novčanih primitaka, sravnjenje i kontrolu prometa fiskalne kase

Dana 23.11.2023. godine donesena su Uputstva za naplatu i predaju novčanih primitaka, sravnjenje i kontrolu prometa fiskalne kase za svaku medicinsku organizacionu jedinicu pojedinačno, a u vezi sa primjenom važeće Uredbe o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem. Ovim uputstvima detaljnije su razrađeni način naplate i predaje novčanih primitaka, rizici, obaveze ovlaštenog radnika, obaveze glavne/nadzorne sestre, obaveze blagajnika, kontrola predaje i prijema novca, povrat novca, kontrola, sravnjenje i kontrola prometa preko fiskalne kase i završne odredbe. Stupanjem na snagu ovih uputstava prestala su da važe sva prethodna uputstva.

- Uputstvo za korištenje informacionog sistema u poslovima Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci

Uputstvo za korištenje informacionog sistema u poslovima Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci doneseno je 05.10.2023. godine. Ovim uputstvom osigurava se neprekidno, sigurno i uspješno korištenje informacionog sistema u Ustanovi za obavljanje medicinskih i poslovnih informatičkih operacija. Donošenjem ovog uputstva prestalo je da važi Uputstvo za korištenje računarsko/komunikacionih sredstava u poslovima Ustanove od 01.12.2018. godine i Uputstvo o arhiviranju (Backup) podataka iz LIS aplikacije od 16.10.20218. godine.

- Strateški plan JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci za period 2024-2028. godine

Strateški plan JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci za period od 2013. – 2017. godine, donesen je Odlukom Upravnog odbora od 11.11.2013. godine, te je važenje istog produženo odlukama Upravnog odbora za 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023. i 2024. godinu, jer je utvrđeno da su ciljevi definisani važećim Strateškim planom i dalje prioritetni za Ustanovu i da se na ispunjenju istih kontinuirano radi. Takođe, zbog teške epidmiološke situacije izazvane pojavom virusa korona, koja nas je zadesila početkom marta mjeseca 2020. godine i trajala nepune tri godine, Ustanova se nije mogla posvetiti izradi novog Strateškog plana, pogotovo kada se uzme u obzir da je Uredba o načinu izvršavanja mjera za sprečavanje i suzbijanje zaraznog oboljenja Kovid 19 prestala da važi istovremeno sa prestankom važenja vanredne situacije za teritoriju Republike Srpske, tačnije 20.05.2023. godine. Uredba o prestanku važenja Uredbe o načinu izvršavanja mjera za sprečavanje i suzbijanje zaraznog oboljenja Kovid 19 i Odluka o prestanku važenja Odluke o proglašenju vanredne situacije za teritoriju Republike Srpske objavljene su u Službenom glasniku Republike Srpske, broj 46/23.

U toku 2023. godine kapaciteti Ustanove su bili usmjereni na rad u novom integrisanom zdravstvenom informacionom sistemu (IZIS), koji od samog početka implementacije nije bio u potpunosti funkcionalan, te smo kroz niz aktivnosti, sastanaka i edukacija radili na doradi i poboljšanju sistema zajedno sa predstavnicima Fonda zdravstvenog osiguranja i implementatora.

U skladu sa jednim od definisanih ciljeva (Strateški cilj 1 – unapređenje preventivnih zdravstvenih usluga) Ustanova je još u 2019. godini započela i djelimično realizovala Projekat „Program utvrđivanja faktora rizika za masovne nezarazne bolesti i ranog otkrivanja malignih oboljenja za odraslo stanovništvo Grada Banja Luka“, ali se sa ovim projektom nije moglo nastaviti istim intezitetom zbog pandemije izazvane korona virusom. Sa poboljšanjem epidemiološke situacije u 2022. godini osnovan je Centar za prevenciju bolesti i promociju zdravlja, koji je realizovao niz preventivnih aktivnosti u skladu sa ovim Strateškim ciljem u toku 2023. godine, a što je predviđeno i u 2024. godini.

S obzirom na naprijed navedeno predloženo je da Upravni odbor donese Odluku o produženju važenja Strateškog plana JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci od 2013. – 2017. godine i za 2024. godinu, što je Upravni odbor i usvojio na sjednici održanoj 01.12.2023. godine.

3.1.1. Eksterni akti

➤ Zakon o zdravstvenoj zaštiti

U skladu sa važećim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, u 2023. godini podnesen je zahtjev za certifikaciju Agenciji za certifikaciju, akreditaciju i unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite Republike Srpske, kako bi se u Ustanovi tokom 2024. godine obavio postupak sertifikacije od strane Agencije da bi Dom zdravlja dobio status sertifikovane ustanove.

Krajem godine Agencija je dostavila Ustanovi upitnik za samoocjenjivanje u skladu sa važećim standardima za certifikaciju kako bi se isti popunio i proslijedio Agenciji radi provođenja daljih aktivnosti. Napominjemo da su još uvijek na snazi standardi za certifikaciju domova zdravlja iz 2013. godine. U skladu sa važećim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti ministar bi trebao donijeti novi pravilnik kojim se propisuju standardi za certifikaciju zdravstvenih ustanova.

Članom 223. ovog zakona propisana je obaveza zdravstvene ustanove koja nije stekla status sertifikovane ustanove do stupanja na snagu novog Zakona o zdravstvenoj zaštiti da podnese zahtjev za certifikaciju u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, te da se proces sertifikacije završi u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona. U skladu sa članom 202. Zakona Agencija za certifikaciju, akreditaciju i unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite Republike Srpske sprovodi postupak sertifikacije zdravstvene ustanove ili organizacionog dijela putem ocjenjivačkog tima. Status sertifikovane ustanove utvrđuje direktor Agencije rješenjem. Rješenje se izdaje na period od sedam godina.

Napominjemo da se Ustanova tokom prethodnog perioda, prije stupanja na snagu novog Zakona o zdravstvenoj zaštiti, u dva navrata obraćala zahtjevom Agenciji tražeći da preduzme aktivnosti koje su neophodne za dobijanje rješenja o certifikaciji, odnosno njenih organizacionih dijelova, te da potvrdi zadovoljavanje standarda sigurnosti u procesu pružanja zdravstvenih usluga i da takav izvještaj sa preporukom dostavi Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske radi dobijanja rješenja o certifikaciji koje je po ranije važećem Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, bilo nadležno da izdaje rješenja o certifikaciji. Ističemo da je Ustanova još 2014. godine prvi put prošla ocjenjivačku posjetu Agencije. U avgustu mjesecu 2020. godine dobili smo obavještenje od Agencije da je od resornog ministarstva zatraženo mišljenje i uputstva za postupanje, te da će se po pribavljenom mišljenju sprovesti aktivnosti iz nadležnosti Agencije.

Članom 29. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, između ostalog, je utvrđena obaveza lokalne samoprave utvrđivanja plana mreže zdravstvenih ustanova na teritoriji lokalne samouprave, koji predlaže Odbor za zdravlje lokalne samouprave, a donosi skupština lokalne samouprave, uz saglasnost Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite i nadležnih komora. Plan mreže donosi se na period od 5 godina, u skladu sa zdravstvenim potrebama stanovništva, s ciljem realizacije mjera, usluga i aktivnosti zdravstvene zaštite koje služe ostvarivanju javnog interesa. Ukoliko skupština ne donese plan mreže u zakonom predviđenom roku smatra se da je saglasna sa zadržavanjem postojećeg broja, djelokruga rada i rasporeda zdravstvenih ustanova na njenoj teritoriji, koji je u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti. Planom mreže utvrđuje se potreba za ambulantom za zdravstvenu njegu i fizioterapiju, ambulantom za liječenje, zdravstvenu njegu i rehabilitaciju, apotekom, domom zdravlja, laboratorijom, stomatološkom ambulantom, specijalističkim ambulantama, ambulantma porodične medicine i

medicine rada, specijalističkim centrom i zavodom za urgentnu medicinu, zatim njihov broj, djelokrug rada, raspored i broj radnih timova.

U skladu sa članom 105, 106. i 107. Zakona o zdravstvenoj zaštiti Vlada Republike Srpske donijela je Odluku o planu mreže zdravstvenih ustanova u Republici Srpskoj koja je objavljena u Službenom glasniku Republike Srpske broj 107/23. Prema ovom planu mreže na teritoriji grada Banja Luka nalazi se 7 javnih zdravstvenih ustanova koje je osnovala Republika Srpska, zatim 3 zdravstvene ustanove koje su osnovane kroz privatno-javno partnerstvo, jedna javna zdravstvena ustanova koju je osnovala jedinica lokalne samouprave i 303 privatne zdravstvene ustanove u koje spadaju bolnice, specijalistički centri i ambulate, stomatološke ambulate, laboratorije i apoteke.

Članom 29. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, između ostalog, je utvrđena obaveza lokalne samouprave za obezbjeđivanje sredstava za rad dodatnih laboratorija u objektima izvan sjedišta zdravstvene ustanove čiji je osnivač, zatim za obezbjeđivanje sredstava za sufinansiranje pružanja stomatoloških usluga u ambulantama u osnovnim školama, te za obezbjeđivanje sredstava zdravstvene zaštite na svojoj teritoriji, koja je iznad obima i sadržaja usluga utvrđenih propisom kojim se uređuje obavezno zdravstveno osiguranje, kao i za obezbjeđivanje uslova za pružanje drugih zdravstvenih usluga na primarnom nivou zdravstvene, u skladu sa zakonom.

- Pravilnik o osnovima standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja

Polovinom 2023. godine, Dom zdravlja je Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske i Fondu zdravstvenog osiguranja Republike Srpske uputio pisane obrazložene prijedloge za izradu novog Pravilnika o osnovima standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja. Od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske dobili smo odgovor da će naši prijedlozi biti uzeti u razmatranje.

Naime, u skladu sa članom 45. stav 5. Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju (Službeni glasnik Republike Srpske, br.93/22, 132/22) ministar na prijedlog Upravnog odbora Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske donosi pravilnik o osnovima standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja. Ovaj pravilnik se treba donijeti u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona o obaveznom zdravstvenom osiguranju. Pravilnik nije donesen u izvještajnoj godini.

Dom zdravlja je i u prethodnom periodu isticao potrebu za promjenama važećih standarda i normativa, koji ne prate stvarno stanje i potrebe za osobljem odnosno brojem medicinskih timova za obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenoj ustanovi kao što je Dom zdravlja Banja Luka, koji zbog specifičnosti uslova u kojima radi ne može funkcionisati u skladu sa sadašnjim standardima i normativima.

Prijedlozi koji smatramo da trebaju biti uvršteni u novi pravilnik kada je u pitanju primarni nivo zdravstvene zaštite odnose se na sljedeće djelatnosti:

- Djelatnost porodične medicine:

U članu 11. važećeg pravilnika propisano je da djelatnost porodične medicine obezbjeđuje jedan radni tim na 2.000 osiguranih lica. Tim teško može pružiti sve kurativne usluge svojim registrovanim pacijentima, a pri tome uraditi i planirane

preventivne preglede. Zbog velikog priliva pacijenata u svakodnevnom radu i obavljanja kurativnih pregleda, broj preventivnih pregleda je kontinuirano u padu. Uzimajući u obzir stvarno stanje u praksi (sve veći broj pacijenata u ambulantama porodične medicine sa akutnim i hroničnim bolestima) evidentno je da se standardi i normativi moraju mijenjati. Zbog naprijed navedenog bilo bi dobro da se razmotri mogućnost usklađivanja pravilnika sa praksom i smanji broj registrovanih osiguranika po timu na 1.500 u gradskim i prigradskim područjima, dok bi broj registrovanih osiguranika u udaljenim selima ili terenima iznosio do 1.200 osiguranika u timu ili ukupno stanovništvo koje gravitira ambulanti, jer se radi o ruralnim mjesnim zajednicama u kojima ne živi veliki broj stanovnika, ali im je ambulanta porodične medicine neophodna jer im je najbliža gradska ambulanta udaljena više od 20 kilometara. Takođe broj usluga za pojedine starosne grupe pacijenata bi trebalo izmijeniti i to na sljedeći način: populaciju od 18 do 65 godina bi trebalo razdvojiti u dvije grupe tako da prva starosna grupa bude od 18 do 45 godina života, a druga starosna grupa od 45 do 65 i da se broj usluga za ovu populaciju definiše od najmanje 10 usluga na godišnjem nivou (po sadašnjim standardima i normativima je predviđeno 4,5 usluga godišnje), a da se za treću starosnu grupu od 65 i više godina definiše broj usluga od najmanje 15 na godišnjem nivou (po sadašnjim standardima i normativima je predviđeno 8 usluga godišnje). Ove potrebe za povećanjem broja usluga na godišnjem nivou pravdamo rapidnim povećanjem broja oboljelih od masovnih nezaraznih bolesti kao što su kardiovaskularne bolesti, diabetes melitus i druge. Prema statistikama Svjetske zdravstvene organizacije, grupa hroničnih nezaraznih bolesti u koju spadaju kardiovaskularne bolesti, karcinom, hronične bolesti disajnih puteva i dijabetes, predstavlja vodeći uzrok smrtnosti, a broj oboljelih svakim danom sve više raste u zemljama našeg regiona.

- Djelatnost radiološke i ultrazvučne dijagnostike:

U skladu sa članom 13. važećeg pravilnika jedan radni tim iz oblasti radiološke i ultrazvučne dijagnostike obezbjeđuje usluge za 50.000 osiguranika.

Da bi minimalan proces rada nesmetano funkcionisao obzirom na postojeći broj radioloških i ultrazvučnih aparata u Odjeljenju radiološke i ultrazvučne dijagnostike neophodno je ukupno 10 specijalista radiologije, 9 inženjera medicinske radiologije/viših radioloških tehničara i 10 medicinskih sestara/tehničara.

U prethodne dvije godine kompletno Odjeljenje je obnovljeno i digitalizovano. Cilj nam je da u narednom periodu poboljšamo, unaprijedimo i svakako povećamo broj usluga. Normative i standarde, mimo ostalih parametara prvenstveno treba planirati na osnovu broja usluga po dijagnostičkim modalitetima, tj. broju radnih mjesta i trajanju usluge po radnom timu (prema standardima zdravstvene zaštite trajanje usluge iznosi 16 minuta po radnom timu, a broj usluga cjelokupnog radnog tima po osiguranom licu je 0.36). Prosječan broj usluga je 161 na dan, odnosno 27 po specijalisti dnevno. Prosječan broj usluga na dnevnom nivou po inženjeru/tehničaru je 24. Napominjemo da se na pregled specijaliste radiologije, odnosno uslugu rentgen dijagnostike čeka oko dva mjeseca, a da će u budućnosti čekanje biti i duže, zbog porasta broja oboljelih pacijenata, naročito od karcinoma, te zato što je trenutni broj doktora nedovoljan za zbrinjavanje svih potreba građana na novim savremenim aparatima koje imamo i na kojima se mogu raditi i nove usluge. Specijalisti radiologije i radiološki tehničari rade u posebnim uslovima rada, što znači da imaju skraćeno radno vrijeme (za dva sata)

i uvećan broj dana godišnjeg odmora (najmanje 30 radnih dana), a što sve utiče da se sa sadašnjim brojem osoblja ne može izbjeći čekanje pacijenata na usluge.

- **Djelatnost hitne medicinske pomoći**

Služba hitne medicinske pomoći sa edukativnim centrom pruža usluge za sva lica koja borave na teritoriji grada Banje Luke ili koja su u tranzitu kroz Banja Luku, a kojima je medicinska pomoć neophodna, a ne samo za stanovnike grada. Kao najveći grad u Republici Srpskoj, Banja Luka predstavlja glavni administrativni centar u kojem se zbivaju razna politička, kulturna, obrazovna, sportska, turistička i druga dešavanja, zbog čega je u gradu svakodnevno prisutan i veći broj ljudi koji nisu stanovnici grada. Takođe, česte su turističke posjete naročito u vrijeme novogodišnjih, božićnih, vaskršnjih i drugih praznika kao i posjete zvaničnika koji zahtjevaju pratnju i punu pripravnost medicinskih ekipa u vrijeme boravka takvih lica u našem gradu, te i druga dešavanja koja zahtjevaju sanitetska obezbeđenja, a koja pružaju mobilne ekipe Službe hitne medicinske pomoći. Banja Luka predstavlja i univerzitetski i srednjoškolski centar, u koji se svake godine slijevaju studenti sa teritorije cijele Republike Srpske, a i šire, kao i veliki broj srednjoškolaca iz manjih sredina u okruženju, koji su u potrebi za pružanjem usluga medicinske pomoći. Specifičnosti službe se odnose i na raspored rada osoblja, odnosno medicinskih ekipa, koji podrazumljeva noćni rad, rad na terenu i rad sa povećanim rizikom.

Svjesni smo činjenice da se sredstva za hitnu medicinsku pomoć ugovaraju prema broju stanovnika, ali se ne mogu zanemariti uslovi rada ove službe, veći broj intervencija i pruženih usluga na terenu i ambulantama Službe hitne medicinske pomoći Doma zdravlja Banja Luka u odnosu na neke druge sredine u kojima se pruža hitna medicinska pomoć za ugovoreni broj stanovnika.

Smatramo da je broj stanovnika od 10.000 koji obezbjeđuje jedan radni tim hitne medicinske pomoći, prevelik za Dom zdravlja Banja Luka, kada se uzme u obzir sve naprijed navedeno, odnosno broj stanovnika, gustina naseljenosti, rizik od povređivanja i akutnog razboljevanja i da se ovaj broj mora smanjiti. Ukoliko bi se poštovali važeći standardi i normativi u Službi hitne medicinske pomoći sa edukativnim centrom trebalo bi da radi 18 timova, umjesto sadašnjih 29. To znači da bi u toku jedne smjene u petbrigadnom načinu rada radile samo dvije mobilne ekipe za cijelu teritoriju grada i jedan tim u ambulanti, umjesto sadašnjih pet ekipa (tri mobilne ekipe i dvije ekipe u ambulantama).

- **Djelatnost Centra za zaštitu mentalnog zdravlja**

U članu 15. važećeg Pravilnika propisano je da jedan tim Centra za mentalno zdravlje zbrinjava 50.000 stanovnika. Mišljenja smo da je potrebno definisati da jedan tim centra za zaštitu mentalnog zdravlja zbrinjava 35.000 stanovnika. Ta izmjena standarda bi značajno doprinjela efikasnoj i efektivnijoj mentalnozdravstvenoj zaštiti stanovnika, sa značajno manjim posljedicama kako na stanovništvo, tako i na socioekonomsku zajednicu.

Naime, mentalni poremećaji kod stanovnika u Republici Srpskoj su u porastu i svaka četvrta osoba ima mogućnost da doživi iskustvo nekog poremećaja ili mentalnozdravstvenog problema. Poremećajima su zahvaćene sve starosne dobi, a posebnu pažnju treba obratiti na djecu, adolescente i starije ljude, a zastupljene sve socijalne grupe. Sigurno je da je u uslovima ekonomske krize i opšteg siromaštva to, takođe, patogeni faktor koji mnogo doprinosi pojavi mentalnih problema i poremećaja. Pandemija COVID 19 i period poslije dodatno je uticao na pojavnost anksioznosti, depresivnih reakcija, poremećaja spavanja usijed

socijalne izolacije, ograničenja i distance među ljudima, kao i bolesti zavisnosti, a očekujemo da će taj porast biti i veći u narednom periodu. U Centru za zaštitu mentalnog zdravlja svake godine bližimo rast broja stanovnika u potrebi za mentalnozdravstvenih uslugama. Kod lica sa smetnjama u mentalnom zdravlju veoma su izražene određene posijedice, odnosno suicid, onespobljenost za posao, tako da ovi poremećaji značajno utiču i na ekonomsko-socijalni život svake zajednice, pa tako i Republike Srpske.

Povećanje broja stanovnika koji su u stanju potrebe za mentalnozdravstvenim profesionalcima uslovlili su duge liste čekanja na prvi pregled u Centru, što značajno utiče na period potreban za postizanje efekata tretmana (postavljanje dijagnoze, uključivanja terapije, psihosocijalnih tretmana...). Ovakvim pristupom u radu značajno se produžuje period „patnje“ stanovnika, povećava se rizik od suicida, onespobljenosti za posao, odnosno značajno utiče na stepen funkcionalnosti stanovnika što povećava i troškove liječenja.

Tim za djecu i mlade u Centru za zaštitu mentalnog zdravlja u Domu zdravlja Banja Luka je prvi formirani tim za djecu i mlade u centrima za mentalno zdravlje u Republici Srpskoj. Postojećim standardima i normativima nije jasno definisan Tim za djecu i mlade, već je tim uopšteno definisan, tako da, sada, u sastavu tima imamo logopeda i defektologa koji ne rade sa adultnom populacijom već sa djecom sa dijagnostikovanim ranim razvojnim i govornojezičkim poremećajima kojih je svakim danom sve više. Zbog nedovoljnog broja logopeda (po standardima i normativima je predviđen 0,25 diplomirana logopeda na 50.000 stanovnika) i velikih potreba djece predškolskog i školskog uzrasta za logopedskim uslugama i tretmanima, na prvi pregled se čeka u Centru za zaštitu mentalnog zdravlja u prosjeku oko 3 mjeseca, što je dovoljan pokazatelj da se broj logopeda mora povećati. Činjenica je da sadašnja zaposlena 2 logopeda na 200.000 stanovnika ne mogu pružiti adekvatan broj zdravstvenih usluga jer potrebe za njihovim tretmanima premašuju postojeće kapacitete i mogućnosti centra za zaštitu mentalnog zdravlja, a uočeno je da su kod više od 18% pregledane djece kroz sistematske preglede u predškolskom uzrastu dijagnostikovane smetnje u govoru. Takođe, nemamo podatak o broju djece i mladih kojima drugi centri za zaštitu mentalnog zdravlja pružaju usluge.

Obzirom da je u porastu broj razvojnih i govorno jezičkih poremećaja u ranom uzrastu, poremećaja ponašanja, bolesti zavisnosti i depresivnih poremećaja kod mladih, uključujući i negativnu stopu nataliteta potrebno je jasno definisati standarde i normative za Tim za djecu i mlade kako bi se omogućilo rano uključivanje u tretman djece i mladih sa mentalnozdravstvenim poremećajima i tako značajno uticalo na stepen onespobljenosti djece i mladih uključujući i rizik od suicida.

Definisanjem Tima za djecu i mlade u centrima za mentalno zdravlje jasnije bi se definisao i Tim za adultnu populaciju, a uskladili bismo potrebe, kako djece i mladih tako i odraslih stanovnika, za mentalnozdravstvenim uslugama sa kadrovskim mogućnostima Centra. Poznato je da su u porastu adolescentni problemi, kao i govorne mane kod djece te je potreban veći broj stručnog medicinskog osoblja (logopeda, defektologa, psihijatara, psihologa, socijalnih radnika). Centar za zaštitu mentalnog zdravlja, kao primarni oblik zaštite mentalnog zdravlja obavlja terenski rad, preventivni i promotivni angažman u različitim ustanovama na nivou lokalne zajednice.

Imajući u vidu da svi centri za zaštitu mentalnog zdravlja u Republici Srpskoj prolaze edukaciju profesionalaca kroz projekat Dječije i adolescentne psihijatrije pri Medicinskom fakultetu u Banjoj Luci, poslije koje će biti osposobljeni da rade sa djecom, neophodno je da se uvedu standardi i normativi za dječiju psihijatriju.

Također, standard koji definiše da centar za mentalno zdravlje obezbjeđuje 0.21 uslugu po osiguranom licu godišnje sa prosječnim trajanjem usluge od 60 minuta nije adekvatan trenutnim potrebama stanovnika na postojeći broj stanovnika po timu.

Imajući u vidu porast mentalnozdravstvenih poremećaja i povećanu potrebu za uslugama mentalnog zdravlja potrebno je revidirati ovaj standard kako bismo omogućili adekvatnu i sveobuhvatnu mentalnozdravstvenu zaštitu stanovništvu.

- **Djelatnost Centra za fizikalnu rehabilitaciju**

S obzirom na to da na teritoriji grada Banje Luke gravitira gradsko i seosko stanovništvo, predlažemo da broj osiguranih lica po timu bude 30.000, umjesto sadašnje propisanih 50.000. Također, na osnovu sve većeg broja djece kojima su potrebni fizikalni tretmani (ravna stopala, skolioza kičme i sl.), kao i drugih pacijenata sa degenerativnim promjenama, autoimunim bolestima, frakturama i ostalim povredama, potreban je veći broj specijalista fizijatrije, fizioterapeuta kao i medicinskih tehničara. Zbog savremenog načina života u kojem je smanjena fizička aktivnost, a povećan sjedeći način života kako u toku radnog vremena tako i van njega, sve su učestalije potrebe za uslugama fizikalne medicine i rehabilitacije kako odraslih tako i djece.

- **Djelatnost zdravstvene zaštite zuba i usta**

Važećim pravilnikom u članu 17. propisano je da zdravstvenu zaštitu zuba i usta djece do šest godina obezbjeđuje jedan radni tim na 3.500 ove populacione grupe. Predlažmo da se ovaj broj smanji na 1.750, jer je prilikom istraživanja koja su rađena na Katedri za preventivnu i dječiju stomatologiju Medicinskog fakulteta u Banja Luci dljagnostifikovan karijes kod 34% djece uzrasta od dvije godine.

Također, zdravstvenu zaštitu zuba i usta djece od sedam do 15 godina obezbjeđuje jedan radni tim na 3.500 ove populacione grupe. Predlažemo da se ovaj broj smanji na 2.000, a da se od ukupnog broja usluga 50% odnosi se na usluge preventive - sistematski pregledi III, V i VII razreda osnovne škole, a ne kako je sada propisano 40%.

Naime, analizom sistematskih pregleda šestogodišnjaka u zadnje tri godine utvrđeni su sljedeći podaci, prikazani u Tabeli 1.

Tabela 1. Analiza sistematskih pregleda šestogodišnjaka u 2021., 2022. i 2023. godini

Godina	Broj pregledane djece	Broj djece sa zdravom denticijom	Broj djece sa karijesom	kep	kip
2023.	626	116 (18,53%)	510 (81,47%)	3174	5,07
2022.	687	125 (18,2%)	562 (81,8%)	3502	5,1
2021.	682	138 (20,23%)	544 (79,77%)	3531	5,18

Na osnovu naprijed navedenog možemo zaključiti da svako peto dijete uzrasta šest godina ima zdrave zube, da je broj oboljelih zuba po djetetu preko pet što je daleko od evropskog prosjeka i predstavlja veliki zdravstveni problem. U zemljama u okruženju standardi i normativi za ovu oblast se kreću od 1.500 pacijenata uzrasta do 18 godina koliko je predviđeno u Srbiji i Crnoj Gori do 2.000 pacijenata u Sloveniji, što je daleko manje u odnosu na naše standarde i normative.

Takođe propisano je da zdravstvenu zaštitu zuba i usta osiguranih lica od 15 i više godina obezbjeđuje jedan radni tim na 18.000 ove populacione grupe. Predlažemo da se ovaj broj smanji na 11.000, a da se od ukupnog broja usluga 25% se odnosi na usluge preventivne, a ne 30% kako je to propisano važećim pravilnikom.

Smatramo da ortodoncija za djecu od rođenja do 18 godina treba da obezbjeđuje jedan radni tim za 8.000 osiguranih lica ove populacije, umjesto za 18.000 osiguranih lica kako je propisano važećim pravilnikom. Razlozi velikog broja pacijenata sa ortodontskim nepravilnostima sem genetskih predispozicija su i loše navike (sisanje prsta, disanje na usta, neadekvatna ishrana), karijes ranog djetinjstva (prijevremeni gubitak mliječnih zuba), kasno javljanje stomatologu i gubitak stalnih zuba u periodu rasta i razvoja orofacijalnog sistema. Ukoliko se uzmu u obzir standardi i normativi za ovu oblast u zemljama u okruženju koji se kreću od 7.000 pacijenata uzrasta do 18 godina u Crnoj Gori, 8.000 djece u Hrvatskoj, te 8.500 pacijenata u Srbiji, uočava se daleko manji broj pacijenata po timu u odnosu na naše standarde i normative. Po važećim standardima i normativima 1 tim za stomatološku protetiku čine: 1 specijalista stomatološke protetike, 1 stomatološka sestra, 0,2 zubni tehničar na 200.000 stanovnika od 15 i više godina. Predlažemo da se ide prijedlogom da tim čine: 1 specijalista stomatološke protetike, 1 stomatološka sestra, 0,5 zubnog tehničara i 0,2 rtg tehničara na 100.000 stanovnika od 15 i više godina.

U regionu je 1 tim na 100.000 stanovnika - Srbija, 1 tim na 60.000 stanovnika - Slovenija, 1 tim na 150.000 stanovnika - Hrvatska, 1 tim na 18.000 stanovnika - Crna Gora. Mišljenja smo da je naša epidemiološka situacija najpribližnija epidemiološkoj situaciji u Srbiji, te iz tog razloga predlažemo ovaj odnos.

- **Djelatnost ginekologije:**

U važećem pravilniku nisu propisani standardi i normativi na primarnom nivou zdravstvene zaštite za zdravstvenu djelatnost iz ginekologije i akušerstva. Ova zdravstvena djelatnost je propisana za specijalističko-konsultativnu zdravstvenu zaštitu u ambulantama sekundarnog nivoa zdravstvene zaštite i to na način da jedan tim kojeg čine jedan specijalista ginekologije i akušerstva, 0,5 zdravstveni tehničar VŠS i 1 zdravstveni tehničar SSS zbrinjava 8.000 osiguranih lica.

Smatramo da je broj od 8.000 osiguranih lica po jednom timu prekomjeran iz sljedećih razloga:

- preporuka svjetske zdravstvene organizacije je da svaka seksualno aktivna žena jednom godišnje obavi preventivni ginekološki pregled. Ukoliko se uzme u obzir činjenica da jedna godina ima 231 radni dan, a da prema važećem pravilniku pregled traje 23 minute, u toku radnog vremena jedan specijalista ginekologije može pregledati 19,5 žena, odnosno može

obaviti 4.504 preventivnih pregleda na godišnjem nivou, bez mogućnosti obavljanja kurativnih pregleda, pregleda trudnica i drugih stanja.

- ukoilko se uzme u obzir da je u JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci registrovano 46.082 žena starosti preko 15 godina, dolazi se do broja 5,8 specijalista ginekologije, koji bi u skladu sa važećim pravilnikom trebail zbrinuti sve žene registrovane u Domu zdravlja Banja Luka. To bi značilo da 5,8 doktora, na godišnjem nivou može jednom preventivno pregledati ukupno 26.123 žene i to samo ako bi obavljali preventivne preglede, bez zbrinjavanja drugih pacijentkinja.
- u Domu zdravlja Banja Luka jedan specijailsta ginekologije pregleda prosječno 25 pacijentkinja dnevno, te se opravdano postavlja pitanje kako istovremeno ispoštovati obavezu obavljanja preventivnih pregleda i pružanja kurativnih pregleda, a uzimajući u obzir propisane standarde i normative, jer ako se 20% ginekoloških usluga treba odnositi na usluge preventive dolazimo do podatka da jedan doktor dnevno treba preventivno pregledati 5 pacijentkinja, što na godišnjem nivou iznosi 1.155 preventivno pregledanih pacijentkinja po doktoru.

Naglašavamo da se u svim nabrojanim djelatnostima mora sprovoditi i vaspitno zdravstveni rad od strane zdravstvenih radnika, koji je neminovan kako bi se i stanovništvo edukavalo o načinu vođenja brige o svom zdravlju. Takođe bitno je istaći da se u pojedinim djelatnostima radi u posebnim uslovima rada i na radnim mjestima sa povećanim rizikom (npr. djelatnost hitne medicinske pomoći i radiološke dijagnostike), što podrazumijeva rad u skraćenom radnom vremenu i veći broj dana godišnjeg odmora (najmanje 30 dana), a što važećim standardima i normativima nije uobzireno.

S obzirom na sve naprijed navedeno i činjenicu da Pravilnik o osnovima standarda i normativima zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja datira još iz 2011. godine sa određenim izmjenama i dopunama, smatramo da je neophodno donošenje novog pravilnika u kojem bi se definlsali novi standardi i normativi primarnog nivoa zdravstvene zaštite. Bez sadašnjeg broja radnika, a koji premašuje predviđeni broj osoblja po važećim standardima i normativima ne može se održati trenutni proces rada i zadovoljiti sve potrebe pacijenata koje se od zdravstvenih radnika očekuju.

4. OSOBLJE

4.1 Ukupan broj zaposlenih radnika

Ukupan broj zaposlenih u Domu zdravlja na dan 31.12.2023. godine iznosio je 900 radnika. Od tog broja 857 radnika su bila u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, a u radnom odnosu na određeno vrijeme bilo je 43 radnika. Od ukupnog broja zaposlenih radnika, 705 je zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika sa vozačima vozila hitne pomoći i peračicama laboratorijskog posuđa koji su u sastavu medicinskih timova, odnosno 77,61%, je raspoređeno u medicinski segment Ustanove, a 195 radnika, odnosno 22,39%, je raspoređeno u nemedicinski segment Ustanove.

Od ukupno 900 radnika muškaraca je 198 ili 22,51%, a žena 702 ili 77,49%. Prosjek starosti zaposlenih u Ustanovi je 46 godina života. Naglašavamo da je iskazani prosjek starosti zaposlenih u Ustanovi bio jedan od otežavajućih faktora u radu za vrijeme pandemije izazvane korona virusom. Takođe, u Programu rada i finansijskom planu Ustanove za 2023. godinu u poglavlju "Osoblje" naveli smo da će u narednih deset godina Ustanovu napustiti 50 doktora porodične medicine, upravo zbog godina života, odnosno zbog sticanja uslova za odlazak u starosnu penziju po sili zakona, što je takođe pokazatelj da je prosjek starosti radnika nepovoljan, te da je potreba za zapošljavanjem mlađih doktora medicine neophodna. Slijedom toga, naš Osnivač i Skupština Grada bill su upoznati sa ovim problemom kroz Programe rada za 2021,2022. i 2023. godinu, kao i kroz izvještaje o radu ali smo na isto ukazivali i predstavnicima našeg resornog ministarstva. Način da se ublaže nadolazeći probiemi nedostatka porodičnih doktora jeste da se u radni odnos primaju mlađi doktori medicine, koji će se nakon određenog perioda provedenog u procesu rada (smatramo da je to minimalno godinu dana), upućivati na specijalizacije iz porodične medicine koja bez prekida traje četiri godine u idealnim uslovima (ako ne uzmemo u obzir prekid specijailzacije zbog porodiljskog odsustva, bolesti i sl.).

Ukupan broj zaposlenih u Domu zdravlja na dan 31.12.2022. godine iznosio je 902 radnika. Od tog broja, 843 radnika bilo je u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, a 59 radnika u radnom odnosu na određeno vrijeme.

Iz navedenih podataka vldl se da je broj radnika na dan 31.12.2023. godine, u odnosu na brojno stanje radnika na kraju prethodne godine, manji za 2 radnika.

U Planu ljudskih resursa Ustanove za 2023. godinu, koji je izrađen na osnovu potreba svih rukovodioca organizacionih jedinica u skladu sa Procedurom Ustanove Upravljanje ljudskim resursima bila je iskazana potreba za prijemom 80 radnika u 2023. godini, a primljeno je 46 radnika. U izvještajnoj godini Ustanovu je napustilo 48 radnika po raznim osnovima kao što su odlazak radnika u penziju po sili zakona i na lični zahtjev, te napuštanja Ustanove iz drugih razloga. Uprkos iskazanim potrebama rukovodllaca organizacionih jedinica Dom zdravlja je krajnje racionalno vršio prijem novog osoblja rukovodeći se realnim stanjem, ali i finansijskim mogućnostima Ustanove.

Činjenica je da finansijska sredstva predviđena osnovnim Ugovorom o pružanju i finansiranju usluga primarnog nivoa zdravstvene zaštite u 2023. godini, koji je početkom godine potpisan sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, te sredstva koja su dodatno predviđena krajem izvještajne godine, kao i finansijska sredstva Grada namijenjena Domu zdravlja, nisu bila dovoljna za zapošljavanje većeg broja radnika, te da se samim tim krajnje oprezno i racionalno pristupalo novom zapošljavanju, ali svakako ne na štetu kvalitetnog pružanja zdravstvenih usluga našim građanima.

Svim građanima kojima su bile potrebne usluge primarne zdravstvene zaštite obezbijedena je dostupnost ovih usluga kroz ambulante porodične medicine i sve ostale ambulante. Svi raspoloživi kapaciteti i ljudski i materijalni bill su maksimalno iskorišteni u izvještajnoj godini tako da je broj zaposlenih na dan 31.12.2023. godine bio apsolutno potreban i opravdan. Ističemo da bez ovog broja radnika Ustanova neće moći nesmetano funkcionisati niti u narednoj godini, a sve zbog potreba građana i plana da se intezivno posvetimo radu na preventivnoj zdravstvenoj zaštiti stanovništva, ali i detaljnim provjerama zdravstvenog stanja pacijenata koji boluju od jedne ili više hroničnih bolesti.

Ustanova je u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti zatražila i dobila odobrenje od resornog ministarstva za upućivanje svojih radnika doktora medicine na specijalizacije. Slanje radnika na specijalizacije podrazumijeva njihovo odsustvo iz procesa rada četiri ili pet godina u zavisnosti od vrste specijalizacije koja je odobrena. U 2023. godini 11 specijalizanata je otišlo na specijalizantski staž, i to tek počev od 07, 09. i 10. mjeseca, odnosno kada su se primili novi doktori na rad zbog njihovog odlaska. U toku 2024. godine trebalo bi 20 doktora da bude upućeno na različite specijalizacije iz oblasti medicine, odnosno stomatologije. Odsustvo specijalizanata iz procesa rada mora se nadomjestiti prijemom novih doktora, što podrazumijeva plaćanje ličnih primanja i obaveza kako za novoprimitelne doktore, tako i za doktore koji su na specijalizacijama. Ovo se posebno odražava na Službu porodične medicine, Službu hitne medicinske pomoći sa edukativnim centrom i Službu za stomatološku zdravstvenu zaštitu iz kojih se doktori medicine i stomatologije i upućuju na specijalističko usavršavanje.

U 2023. godini iz Službe porodične medicine četiri doktora medicine je napustilo Ustanovu (3 specijalista porodične medicine i 1 doktor medicine, od kojih je dvoje penzionisano, a dvoje sporazumno prekinulo radni odnos), a 2022. godine je otišlo sedam doktora (5 specijalista porodične medicine i 2 doktora medicine, od kojih je dvoje doktora specijalista preminulo).

Mišljenja smo da će nedostatak doktora medicine i specijalista porodične medicine, koji je evidentan i koji će biti sve izraženiji u narednim godinama, kao i nezainteresovanost doktora za specijalizaciju iz porodične medicine još više pogoršati situaciju u ambulantama porodične medicine kada je u pitanju administrativni rad doktora jer će se zbog preopterećenosti administrativne greške u praksi češće dešavati. Naglašavamo da svaki porodični doktor u svom timu treba imati dvije medicinske sestre/tehničara u skladu sa važećim standardima i normativima. Na dan 31.12.2023. godine u Službi porodične medicine bio je zaposleno ukupno 195 medicinskih sestara, a prosječno je mjesečno na bolovanju bilo 48 medicinskih sestara, što znači da je svaki doktor imao na raspolaganju u procesu rada 1,5 medicinsku sestru i to je takođe jedan od vrlo otežavajućih faktora u njihovom radu.

U toku 2023. godine, kao i u prethodnim godinama ukazivali smo nadležnim institucijama na sve poteškoće sa kojima se susreću naši doktori u svojoj praksi, kada je u pitanju primjena važećih propisa, a u skladu sa kojima se mora postupati. S obzirom da je u toku cijele 2023. godine donesen čitav niz novih propisa iz oblasti zdravstva, sasvim je razumljivo da su u toku 2023. godine postojale određene nedoumice i nejasnoće u radu doktora, koji su u obavezi ispratiti važeću pravnu regulativu i poštovati je. Svi doneseni akti svakodnevno se primjenjuju u Domu zdravlja od strane, prije svega, porodičnih doktora, a onda i ostalih doktora u zavisnosti od domena njihovog rada. Međutim, njihova primjena u određenim konkretnim slučajevima često nije jednostavna, jer se pojedinim aktima nisu mogle predvidjeti sve pojedinačne situacije sa kojima se doktori u praksi suočavaju kada je u pitanju obavljanje pratećih administrativnih poslova koji proizilaze iz pravnih akata i njihovo tumačenje radi upućivanja na određena prava pacijenata. Ustanova je u nekoliko navrata, putem medija, izdala saopštenja vezana za ovu problematiku, a posebno kada je u pitanju vođenje privremene spriječenosti za rad od strane porodičnih doktora. Naime, u zadnjih nekoliko godina konstantno smo naglašavali probleme sa kojima se porodični doktori svakodnevno susreću u radu i otežavajuće faktore koji ih prouzrokuju. Takođe, u proteklom vremenskom periodu obraćali smo se svim nadležnim institucijama i ukazivali da je neophodno da se doktori što manje opterećuju sa administrativnim poslovima, što pruža veću mogućnost za činjenje greške, a kako

bi se što više mogli posvetiti pacijentima i brizi o njihovom zdravlju, jer je to u konačnom i njihov osnovni zadatak, poziv i posao, a za šta su se školovali više od 20 godina. Saopštenjima za javnost nije nam bio cilj da osporavamo činjenice da postoje određeni administrativni propusti u svakodnevnom radu, već da ukažemo na to da na činenje tih nenamjernih propusta utiču mnogi faktori: preobimni administrativni rad doktora koji podrazumijeva rad kroz program u koji se unose potrebni podaci o pacijentima, praćenje propisa, instrukcija i upustava za svakodnevni rad, stalne kontrole kontrolora od strane Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, pisanje izjašnjenja po zahtjevima poslodavaca za provjerama bolovanja, pisanje izjašnjenja po zapisnicima Fonda, česta izmjena regulative, pritisak pojedinih pacijenata na doktore sa raznim zahtjevima, postupanje po nalazima i mišljenjima doktora specijalista sa sekundarnog i tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite koji nisu neposredno izloženi praćenju pravnih propisa i njihovih izmjena i dr. Kao što je poznato Dom zdravlja Banja Luka je najveća ustanova na primarnom nivou zdravstvene zaštite u Republici Srpskoj, u kojoj je zaposleno najviše doktora i registrovano najviše pacijenata, te u kojoj se građanima svakodnevno pruža i najveći broj zdravstvenih usluga. Razumijemo potrebe i probleme poslodavaca sa kojima se oni susreću kada je u pitanju kontrola korištenja prava na naknadu plate za vrijeme privremene spriječenosti za rad, kao i kontrole Fonda zdravstvenog osiguranja, ali isto tako svjesni smo da naši doktori u moru svakodnevnih radnih obaveza u toku svog radnog dana ne mogu u svakom trenutku pravilno tehnički ispuniti svaku novčanu doznaku ili ispratiti sve rokove koji se pred njh postavljaju za ispunjenje određenih administrativnih zahtjeva. To su medicinski stručnjaci (a ne pravnici) koji rade sa izuzetno osjetljivom populacijom koja zahtjeva poseban odnos i tretman kada se nađu u ambulantni sa svojim doktorom, jer se nažalost u velikom broju slučajeva radi o teško bolesnim ljudima kojima je potrebna medicinska pomoć, a u isto vrijeme i administrativna podrška kako bi ispunili određene pravne uslove za regulisanje svojih radnih i svih drugih prava. Da bi se ispratili, odnosno ispoštovali svi zakonski i podzakonski propisi koji se donose i koji su na snazi, a koje doktori moraju primjenjivati u svom radu, potrebno je pored medicinskog znanja posjedovati i određeno pravno znanje i razumjevanje, što svakako nije u domenu većine doktora (jer se za to nisu ni školovali) koji se u praksi susreću sa raznim situacijama za koje nisu sigurni kako konkretno postupiti, a da se zadovolje i zdravstvene potrebe pacijenta i poštovanje svih propisa. Često se dešava da se određena odredba zakona ili nekog podzakonskog propisa različito razumije i tumači od strane doktora, pravnika ili kontrolora Fonda koji dolaze u kontrole, što je i opravdano, jer se radi o različitim stručnim profilima ljudi koji posjeduju potpuno različito stručno znanje i iskustvo. To je pogotovo slučaj kada dođe do određenih izmjena pravne regulative, jer je tada potrebno da prođe određeno vrijeme da se razjasne sve nejasnoće, sa kojima se doktori u praksi često susreću. Smatramo da su opravdani zahtjevi poslodavaca za provjerama bolovanja svojih radnika jer su im zakonski i podzakonski propisi dali pravo na to, ali isto tako moramo da razumijemo i porodične doktore koji rade izuzetno odgovoran i težak posao i izloženi su učestalim provjerama i kontrolama svog, kako stručnog tako i administrativnog rada, što je iscrpljujuće za njih. Nenamjerne administrativne greške, koje se mogu desiti sporadično, ipak nisu od suštinskog značaja za zdravlje samog pacijenta i sastavni su dio posla, jer ih je nemoguće izbjeći u današnjem vremenu kada je doktor u obavezi da bude konstantno fokusiran na pravilno vođenje administracije u svom radu, kako bi ispoštovao svu zakonsku i podzakonsku regulativu i pacijentu omogućio da ostvari sva svoja prava kod poslodavca, pred nadležnim komisijama i drugim institucijama. U proteklom

periodu na adresu Doma zdravlja, pristiglo je više desetina dopisa kojima se traži provjera vođenja određenih bolovanja od strane mnogih poslodavaca, raznih državnih institucija, preduzeća i privatnih firmi koje posluju na teritoriji Republike Srpske, odnosno Grada Banja Luka. Na sve zahtjeve Dom zdravlja odgovarao je u zakonskim rokovima, poštujući sve zakonske i podzakonske propise iz oblasti zdravstvene zaštite i zaštite ličnih podataka, te u skladu sa pravilima medicinske struke, a nakon što su tražena i dobijena izjašnjenja porodičnih doktora koji su bolovanja otvarali i vodili. Takođe, provođene su vanredne kontrole Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (samo u ovoj godini bilo je preko 100 vanrednih kontrola) po raznim pitanjima kao što su: provjera odobravanja privremene spriječenosti za rad osiguranika od strane porodičnih doktora, provjera propisivanja lijekova na recept i medicinskih sredstava, provjera upućivanja osiguranika u banje i dr. Za svaku provedenu kontrolu Domu zdravlja dostavljen je zapisnik od strane Fonda u kojem je detaljno opisano činjenično stanje o utvrđenim nepravilnostima ili je konstatovano da nema nepravilnosti. Na sve zapisnike Fonda u kojima je navedeno da su utvrđene određene nepravilnosti tražena su izjašnjenja porodičnih doktora kako bi se uložio prigovor Fondu na zapisnik ukoliko za to postoji valjani pravni osnov. Još jednom napominjemo da smo u prethodnih nekoliko godina ukazivali nadležnim institucijama na naprijed navedene probleme koji se odnose na opterećenost doktora administrativnim poslovima, usljed kojih se gubi njihova osnovna svrha zbog koje su na svojim radnim mjestima i zbog koje su se školovali više od dvije decenije svoga života, a to je prvenstveno liječenje pacijenata. Takođe, ističemo da Uprava Doma zdravlja pruža konstantnu podršku doktorima u njihovom radu u vidu stalne, neposredne komunikacije sa njima putem pravne službe Ustanove koja kontinuirano prati i tumači pravnu regulativu i obavještava o propisima koji se svakodnevno objavljuju, te upućuje pitanja i zahtjeve za dodatna pojašnjenja od nadležnih institucija za sve nejasnoće sa kojima se doktori susreću u svojoj praksi. Međutim, Uprava, odnosno pravnici ne mogu liječiti ljude i bojimo se da će sadašnji način rada zbog svega naprijed navedenog, te zbog velikog broja pacijenata kojih u jednom danu na jednog doktora bude i po 70-80, dovesti do činjenja stručnih grešaka koje će prouzrokovati nesagledive posljedice, kako po pacijenta tako i po doktora.

Smatramo da kvantitet zdravstvenih usluga ne može i ne smije imati prednost nad kvalitetom pruženih usluga pacijentima i da će najveći danak sadašnjeg stanja podjednako platiti i pacijenti i doktori, ukoliko se nešto ne preduzme u što skorije vrijeme po pitanju svega naprijed navedenog, jer život i zdravlje svakog čovjeka treba da bude na prvom mjestu, a danas je to vrlo teško ispoštovati.

Naglašavamo da su u toku godine bili učestali i zahtjevi mjesnih zajednica za povećanje broja radnih dana u pojedinim seoskim ambulantama porodične medicine, kao i za otvaranje dodatnih laboratorija po lokalitetima, što sa postojećim finansijskim sredstvima nije bilo moguće organizovati. Trenutno je 6 takvih zahtjeva na čekanju.

Na takve zahtjeve smo odgovarali upućivanjem na Grad, a sve u skladu sa važećim Zakonom o zdravstvenoj zaštiti po kojem je lokalna samouprava nadležna za finansiranje sredstava za rad dodatnih laboratorija u objektima izvan sjedišta zdravstvene ustanove čiji je osnivač.

Napominjemo da su se usluge laboratorije, u izvještajnoj godini, pružale u 10 mjesnih zajednica, odnosno punktova za vađenje krvi (objekat Poliklinika, objekat Službe hitne medicinske pomoći, ambulantama porodične medicine u Ulici Vladike Platona, Lazarevo, Obilićevo, Vrbanja, Zalužani, Bronzani Majdan, Dragočaj i Piskavica).

4.2 Stručna usavršavanja

Stručna usavršavanja doktora medicine i doktora stomatologije provode se kroz specijalizacije i subspecijalizacije propisane Pravilnikom o planu i programu specijalizacija i subspecijalizacija Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 2/14,126/20,27/21), kao i kroz razne i edukacije.

4.2.1 Plan specijalizacija

Ustanovi je od nadležnog Ministarstva zbog ukazane potrebe Godišnjim planom specijalizacija i subspecijalizacija za Republiku Srpsku za 2024. godinu (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 111/23) odobreno 20 specijalizacija za narednu godinu i to: deset specijalizacija iz porodične medicine, pet specijalizacija iz urgentne medicine, dvije specijalizacije iz dječlje i preventivne stomatologije i tri specijalizacije iz stomatološke protetike.

Dom zdravlja kao najveća zdravstvena ustanova primarnog nivoa zdravstvene zaštite na području Republike Srpske, već duži vremenski period, u saradnji sa Ministarstvom zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, Medicinskim fakultetom Univerziteta u Banjoj Luci, Katedrom porodične medicine i Udruženjem doktora porodične medicine Republike Srpske, pokušava omogućiti stručno usavršavanje porodičnih doktora koji su okosnica primarne zdravstvene zaštite, kao i drugih specijalista u Ustanovi. Pravilnikom o planu i programu specijalizacija i subspecijalizacija definisane su subspecijalističke grane iz kojih mogu specijalizirati specijalisti porodične medicine, kao i specijalisti drugih grana medicine, a među kojima su i subspecijalizacije koje je Ustanova zatražila i dobila u proteklom periodu od resornog ministarstva (dijabetologija, angiologija, epidemiologija zaraznih bolesti, dijetoterapija i intenzivna medicina). U cilju unapređenja rada i kvaliteta u pružanju zdravstvenih usluga građanima - pacijentima, a imajući u vidu potrebu naših doktora medicine specijalista za daljim stručnim usavršavanjem i nadograđivanjem specijalističkog znanja kojeg posjeduju, mišljenja smo da su nam neophodne naprijed navedene subspecijalizacije, kako bi dostupnost, kontinuitet i sveobuhvatnost usluga zdravstvene zaštite iz ovih medicinskih oblasti bila obezbjeđena na primarnom nivou zdravstvene zaštite, u skladu sa propisanim načelima zdravstvene zaštite. Veliki je značaj dobijenih subspecijalizacija kada se uzme u obzir da su vodeće hronične nezarazne bolesti one koje se odnose na bolesti srca i krvnih sudova i šećerne bolesti (diabetes melitus). Međutim, naši subspecijalizanti iz dijabetologije, koji su započeli sa subspecijalizantskim stažom u mjesecu oktobru 2021. godine, na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Banjoj Luci, u skladu sa rješenjima Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, susreću se sa velikim poteškoćama u obavljanju svog staža, a koji bi trebao da se odvija u Univerzitetskom kliničkom centru Republike Srpske, prema važećem programu za subspecijalizaciju iz dijabetologije, a pod nadzorom nastavnika mentora sa nadležne katedre Medicinskog fakulteta.

Subspecijalizanti nemaju adekvatnu nastavu u sklopu staža na klinikama UKC-a Republike Srpske, što im onemogućava sticanje potrebnih znanja i iskustva radi polaganja subspecijalističkog ispita, o čemu smo pisali i u prethodnom izvještaju. Imajući u vidu činjenicu da je programom definisano da staž iz dijabetologije traje godinu dana i da je već dosta vremena prošlo bez obavljanja

staža u punom trajanju i kapacitetu, a kako je predviđeno programom, jasno je da će se morati pristupiti prekidu specijalizantskog staža za naše suspecijalizante i njegovom produženju, da bi se stekli uslovi za polaganje subspecijalističkog ispita, odnosno da bi se omogućio doktorima subspecijalizantima da svoj staž obave na adekvatan način u dogovoru sa Medicinskim fakultetom i resornim ministarstvom u Republici Srbiji.

4.2.2 Broj završenih specijalizacija i edukacija

Na dan 31.12.2023. godine na specijalizaciji se nalazilo 27 doktora medicine i stomatologije (dva specijalizanta iz pedijatrije, tri specijalizanta iz urgentne medicine, jedan specijalizant iz kliničke biohemije, tri specijalizanta iz psihijatrije, jedan iz epidemiologije, dva iz dječije i preventivne stomatologije, dva iz ginekologije i akušerstva, jedan iz dječije i adolescentne psihijatrije, jedan iz fizikalne medicine i rehabilitacije, dva iz stomatološke protetike, jedan iz radiologije i osam iz porodične medicine).

U toku izvještajne godine u organizaciji naše Ustanove i ITLS (International Trauma Life Support) održano je 5 ITLS edukacija, 4 ITLS Advanced za zdravstvene radnike i 1 ITLS Basic za pripadnike Ministarstva unutrašnjih poslova. Ukupno je edukovano 112 kandidata, od kojih je 12 radnika iz naše Ustanove. Ovim edukacijama prethodio je uspješno polaganje kursa "Kandidat za ITLS instruktore" sedam naših radnika (četiri doktora, tri tehničara) čime su se stekli uslovi za izvođenje ovih međunarodnih kurseva u organizaciji naše Ustanove, koje su organizovane u junu i septembru 2022. godine. Dana 6. 11. 2023. godine u Hjustonu Sjedinjene Američke Države, JZU Dom zdravlja je na Kongresu ITLS-a proglašen za nositeja licence ITLS i osnovan je Chapter Bosna i Hercegovina -Banja Luka čime je JZU Dom zdravlja sa svojim instruktorima postao jedini licencirani da sprovodi ovu edukaciju na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Obavijena je i edukacija iz ultrazvučne dijagnostike gornjeg abdomena i bubrega kod odraslih, u organizaciji Centra za specijalističke studije i kontinuiranu edukaciju Medicinskog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci. Vježbe i predavanja iz ove edukacije su održane na Klinici za unutrašnje bolesti, Univerzitetskog kliničkog centra Republike Srpske. Ovu edukaciju završio je šest doktora (pet specijalista porodične medicine i jedan specijalista urgentne medicine).

Za sve doktore stomatologije Službe za stomatološku zdravstvenu zaštitu u Ustanovi je organizovan dvodnevni kurs pod nazivom "Izrada fiksnih zubnih nadoknada", koji je vodio profesor sa Klinike za stomatološku protetiku sa Stomatološkog fakulteta iz Beograda, i koji je akreditovan sa 5 bodova od strane Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske. Specijalisti ortodoncije su završili dodatne obuke iz oblasti Primjena ortofolija u ortodontskoj terapiji i Ugradnja mini implanata u aiveoiarni procesus u toku ortodontske terapije.

4.3 Pružanje određenih usluga sekundarnog nivoa zdravstvene zaštite

S obzirom na veliku potrebu, odnosno porast broja građana sa hroničnim nezaraznim bolestima, kao i drugim oboljenjima, Ustanova se još 2022. godine obratila Osnivaču sa molbom da se razmotri prijedlog za davanje saglasnosti za uvođenje usluga sekundarnog nivoa zdravstvene zaštite u Dom zdravlja Banja Luka, u smislu pružanja određenih zdravstvenih usluga pacijentima.

Naime, Dom zdravlja je u prethodnom periodu značajno radio na unapređenju i osavremenjivanju rada u svojim medicinskim organizacionim jedinicima kako kroz stručna usavršavanja, tako i kroz nabavku savremene opreme. Tako smo sredstvima Vlade Republike Srpske i Grada Banja Luka nabavili najsavremenije medicinske aparate (dijtalni mamograf sa tomosintezom, dijtalni ortopan i dva rtg dijtalna aparata) za potrebe Odjeljenja radiološke i ultrazvučne dijagnostike. Nabavkom ovih aparata značajno smo unaprijedili rad ovog odjeljenja, te smo prevazišli pružanje usluga na primarnom nivou zdravstvene zaštite. U dopisu prema Gradu smo naveli da smo radili i na stručnom usavršavanju našeg medicinskog osoblja kroz slanje naših porodičnih doktora na razne edukacije, kao i kroz upućivanje porodičnih doktora na subspecijalizacije iz odgovarajućih oblasti medicine, što će nam takođe u dogledno vrijeme omogućiti pružanje zdravstvenih usluga na višem nivou zdravstvene zaštite.

U skladu sa članom 29. važećeg Zakona o zdravstvenoj zaštiti društvena briga za zdravlje građana na nivou lokalne samouprave obuhvata mjere i aktivnosti obezbjeđivanja zdravstvene zaštite, koje su od interesa za građane na teritoriji lokalne samouprave, među kojima je i obezbjeđivanje uslova za pružanje drugih zdravstvenih usluga na primarnom nivou zdravstvene zaštite. Nadalje, u skladu sa članom 69. navedenog zakona, dom zdravlja u cilju obezbjeđenja zdravstvene zaštite može organizovati posjete konsultanata-specijalista odgovarajućih grana medicine. Imajući u vidu svakodnevnu potrebu naših građana za uslugama sekundarnog nivoa zdravstvene zaštite, te opterećenost Univerzitetskog kliničkog centra Republike Srpske velikim brojem pacijenta iz cijele Republike Srpske, mišljenja smo da bi omogućavanjem da se određene zdravstvene usluge sekundarnog nivoa doblju u Domu zdravlja našim građanima značajno olakšali i ubrzali njihovo dalje liječenje. Na ovaj način bi se dopunila i pružila organizovana i kontinuirana pomoć i podrška primarnom nivou zdravstvene zaštite, a sve u cilju što kvalitetnijeg zbrinjavanja pacijenata kojima su neophodne zdravstvene usluge specijalista kardiologa, reumatologa, vaskularnog hirurga, nefrologa i drugih specijalista u skladu sa potrebama stanovništva.

Pružanje ovih zdravstvenih usluga (usluge pregleda specijaliste, dijagnostike i intervencije) bi se organizovalo na način da se u tačno predviđenim vremenskim terminima pacijenti mogu zakazati kod određenog doktora specijaliste/subspecijaliste, koji bi usluge pružao u prostoru Doma zdravlja, što bi bilo regulisano određenim ugovorima i posebnim uputstvima o načinu rada.

Grad Banja Luka kao osnivač Doma zdravlja nadležan je, između ostalog, za utvrđivanje plana mreže zdravstvenih ustanova na teritoriji lokalne smouprave i

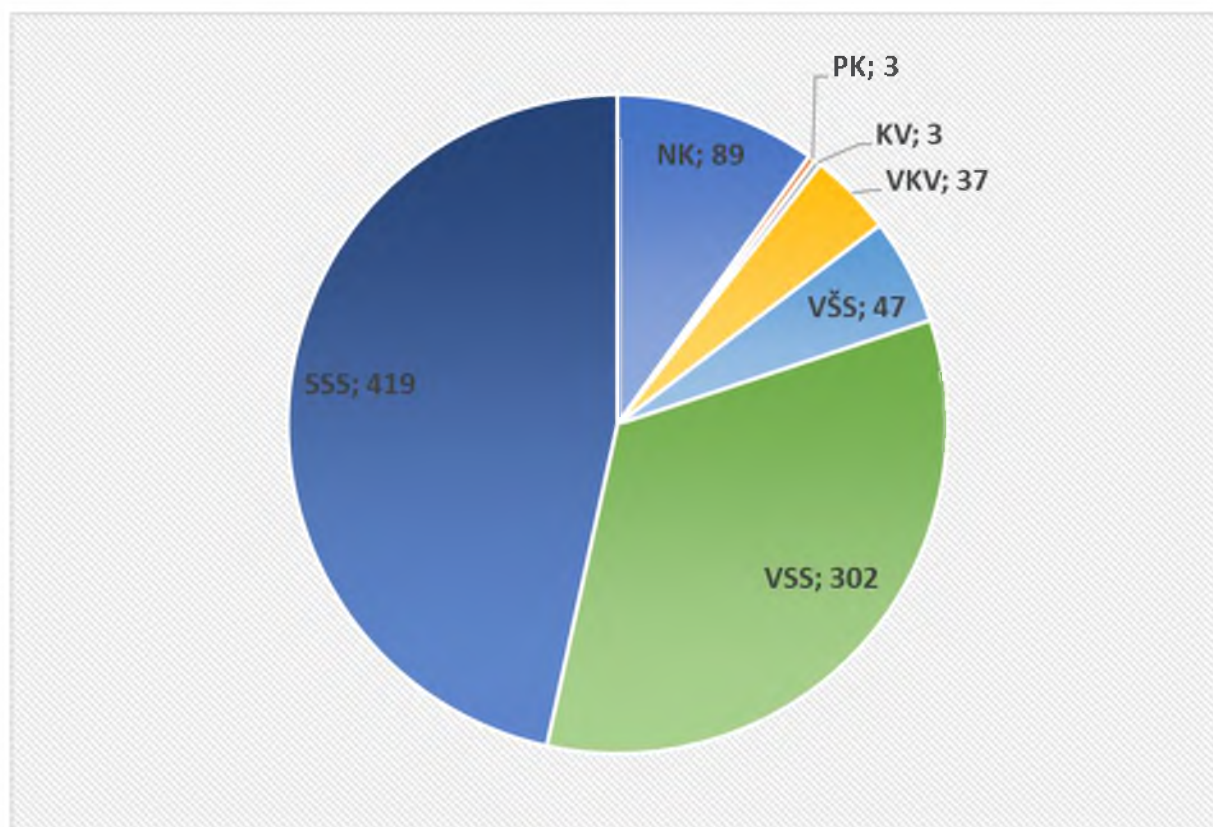
osnivanje zdravstvenih ustanova od interesa za lokalnu samoupravu. Takođe, u skladu sa članom 104. Zakona o zdravstvenoj zaštiti javna zdravstvena ustanova može dati u zakup prostor, opremu i druga sredstva neophodna za obavljanje zdravstvene djelatnosti uz mišljenje, odnosno saglasnost osnivača, a na prethodnu saglasnost Upravnog odbora.

S obzirom da se ovdje radi o interesu građana grada Banja Luke, odnosno naših pacijenta, smatramo da bi se Grad kao naš osnivač trebao uključiti u realizaciju ovog projekta, odnosno dati pozitivno mišljenje na predloženo, nakon čega bi se zatražila saglasnost Upravnog odbora Ustanove za sprovođenje istog. Ukoliko bi ovaj način rada zaživio u narednom vremenu, od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske bi zatražili da pružanje ovih usluga sekundarnog nivoa zdravstvene zaštite finansira kroz određeni model. Smatramo da bi se na taj način smanjio pritisak pacijenata na sekundarni nivo zdravstvene zaštite, a građanima grada Banje Luke obezbjedile usluge iz ovih oblasti medicine na lakši način.

4.4 Struktura zaposlenih radnika

Na grafikonu 1. prikazana je struktura zaposlenih radnika u Domu zdravlja prema stručnoj spremi na dan 31.12.2023. godine.

Grafikon 1. Struktura zaposlenih radnika

U strukturi svih zaposlenih radnika najveći broj pripada radnicima sa srednjom (419) i visokom stručnom spremom (302), a potom slijede radnici sa višom stručnom spremom (47). Ove tri grupe obuhvatile su ukupno 768 radnika. Visokokvalifikovanih radnika je bilo 37, kvalifikovanih tri, polukvalifikovanih tri, a nekvalifikovanih 89.

Od 01.01.2023. godine do 31.12.2023. godine primljeno je ukupno 46 radnika, od čega 37 medicinskih radnika i 9 nemedicinskih radnika (2 spremačice gradskih, prigradskih i seoskih ambulanti, 5 administrativnih radnika, 1 vozač sanitetskih vozila i 1 kućni majstor).

U istom periodu Ustavu je napustilo ukupno 48 radnika, od čega 33 medicinskih radnika, 15 nemedicinskih radnika (4 spremačice gradskih, prigradskih i seoskih ambulanti, 3 vozača sanitetskih vozila, 4 administrativna radnika SSS, 2 administrativna radnika VSS, 1 portir i 1 kućni majstor). Dvoje medicinskih radnika, jedan VSS nemedicinski radnik i jedan VSS zdravstveni saradnik su otišli na neplaćeno odustvo, sa kojeg se do kraja izvještajne godine nisu vratili i koje je još u toku, odnosno nije isteklo.

5. MJERE I USLUGE

5.1. Vrste mjera i usluga

Na primarnom nivou ostvarivanja zdravstvene zaštite pružaju se mjere i usluge utvrđene Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 57/22), Pravilnikom o referalnom sistemu u zdravstvenoj zaštiti Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 15/02), Pravilnikom o imunizaciji i hemoprofilaksi protiv zaraznih bolesti (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 104/22) i to: aktivnosti na promociji zdravlja građana; planiranje, organizovanje i sprovođenje preventivnih mjera i programa usmjerenih ka pojedincu ili grupi građana; zdravstvenu edukaciju građana o zdravstvenim problemima, metodama njihove identifikacije, kontrole i liječenja; otkrivanje i suzbijanje faktora rizika za nastanak bolesti i povreda; dijagnostiku bolesti i povreda u slučajevima kada nije potrebno složenije ispitivanje; liječenje bolesti i povreda u slučajevima kada nije potrebna bolnička zdravstvena zaštita; ocjenu opšte zdravstvene sposobnosti za radnika na radnom mjestu na kom nisu prisutni profesionalni rizici; prehospitalno hitno zbrinjavanje obojelih i povrijeđenih; hitni sanitetski prevoz i sanitetski prevoz pacijenta; opštu stomatologiju; preventivnu i dječiju stomatologiju; ortopediju vilice i stomatološku protetiku; zaštitu i unapređenje mentalnog zdravlja u zajednici; fizikalnu i psihosocijalnu rehabilitaciju u zajednici; liječenje u kućnim uslovima; zdravstvenu njegu u ambulantnim uslovima; zdravstvenu i babinsku njegu u zajednici; kontinuiranu zdravstvenu njegu u stacionarnim uslovima; zdravstvenu edukaciju i zaštitu reproduktivnog i seksualnog zdravlja; zdravstvenu zaštitu djece; obezbjeđivanje lijekova i medicinskih sredstava; planiranje, organizovanje i sprovođenje imunizacije i higijensko-epidemioloških poslova i drugih mjera za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti; poslove hematološke laboratorije; poslove biohemijske laboratorije; poslove iz oblasti izrade i aplikacije medicinskog sredstva za sopstvene potrebe u okviru zdravstvene usluge iz oblasti stomatologije koja se pruža; klasičnu konvencionalnu rendgen dijagnostiku; ultrazvučnu dijagnostiku; mamografiju; utvrđivanje uzroka smrti; obavljanje zdravstvenih pregleda stranih državljana u svrhu izdavanja radne i/ili boravišne dozvole; obavljanje sistematskih/periodičnih pregleda radnika na radnim mjestima na kojima nisu prisutni profesionalni rizici.

5.2. Epidemiološka situacija u 2023. godini

U Službenom glasniku Republike Srpske broj 46/23 objavljena je Odluka o prestanku važenja odluke o proglašenju vanredne situacije za teritoriju Republike Srpske, a u vezi pandemije Kovid-19. U skladu sa istom ne postoji više obaveza sprovođenja mjera karantina, izolacije i inspeksijskog nadzora nad oboljelim od Kovid -19 i njihovim kontaktima.

U JZU „Dom zdravlja“ Banja Luka u periodu od januara do decembra 2023. godine registrovano je ukupno 995 pozitivnih lica na virus SARS-CoV-2, u istom periodu 2022. godine 21.158 pozitivnih lica na virus SARS-CoV-2, a u 2021. godini je registrovano 20.210 SARS-CoV-2 pozitivnih lica.

U toku 2023. godine aplicirano je ukupno osam doza vakcina protiv korona virusa.

U novembru 2023. godine prijavljen je prvi slučaj pacijenta oboljelog od velikog kašlja (pertusisa), a do 31.12.2023. godine ukupno su prijavljena 32 slučaja. Uglavnom su oboljeli nepotpuno vakcinisani i nevakcinisani.

S obzirom da vakcinalni obuhvat po obaveznom kalendaru vakcinacije nije zadovoljavajući, te da su u susjednim zemljama registrovane i druge vakcinabilne preventabilne bolesti, očekujemo pojavu istih i u našem gradu.

5.3. Pružanje usluga pacijentima u redovnom radu

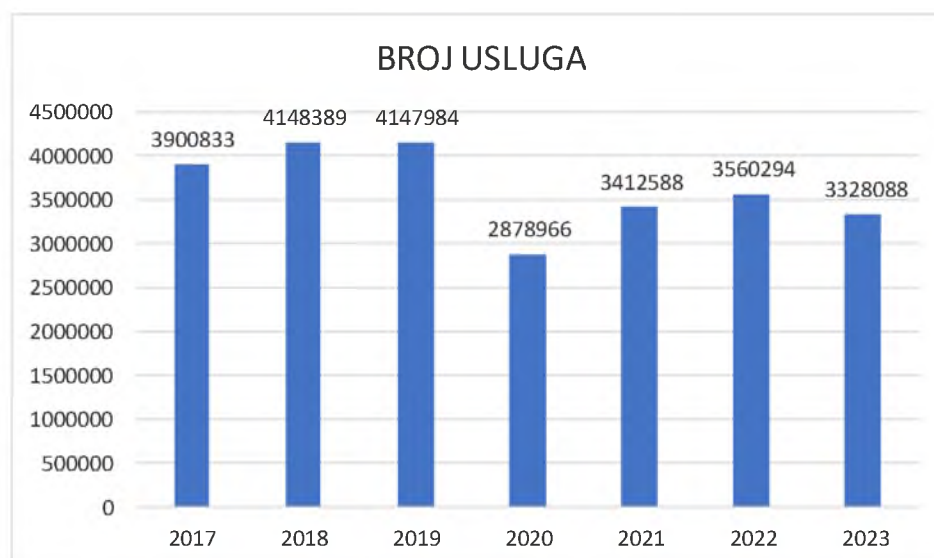
Ugovor o finansiranju zdravstvene zaštite, koji je potpisan sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za 2023. godinu u cjelosti je ispunjen. Osim usluga koje su bile uslovljene i vezane za epidemiološku situaciju u JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci pružale su se i ostale usluge sa primarnog nivoa zdravstvene zaštite, te je u 2023. godini Ustanova pružila ukupno 3.328.088 usluga, što je za 232.206 manje pruženih usluga u odnosu na 2022. godinu.

Rad Službe porodične medicine odvijao se u 35 mjesnih zajednica gdje su građanima bile dostupne 34 ambulante porodične medicine, a svi ljudski i prostorni kapaciteti su bili maksimalno iskorišteni.

U 2023. godini se bilježi značajan porast pregleda doktora porodične medicine za sva stanja i bolesti. Nakon što je došlo do poboljšanja epidemiološke situacije, a vezano za Kovid-19, svim građanima je omogućeno da nastave sa preventivnim i kurativnim pregledima. Naime, do maja 2023. godine su važile epidemiološke mjere koje su bile razlog za manji dolazak pacijenata na preglede zbog hroničnih zdravstvenih problema.

Na grafikonu 2. prikazan je broj pruženih usluga u 2017., 2018., 2019., 2020., 2021., 2022. i 2023. godini.

Grafikon 2. Broj pruženih usluga u 2017., 2018., 2019., 2020., 2021., 2022. i 2023. godini

S obzirom smo u 2023. godini prešli na rad u Integrisanom zdravstvenom informacionom sistemu, a evidentiranje usluga i izvještaji su drugačiji u odnosu na informacioni sistem koji smo prethodno koristili, mišljenja smo da ovaj prikazani pad broja usluga može biti povezan sa ovim činjenicama.

Ono što želimo da naglasimo je da je Ugovor o finansiranju zdravstvene zaštite koji je potpisan sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske za 2023. godinu u cjelosti ispunjen, pri čemu su sve službe i odjeljenja naše Ustanove pružile mnogo veći broj usluga nego što je to ugovorom predviđeno.

5.4. Aktivnosti Odjeljenja za zdravstvenu njegu u zajednici

Odjeljenje za zdravstvenu njegu u zajednici Doma zdravlja radi u okviru Službe porodične medicine sa ciljem efikasnijeg i kvalitetnijeg pružanja zdravstvenih usluga njege u kućnim uslovima licima koja su u stanju potrebe za takvim uslugama. U Odjeljenju za zdravstvenu njegu u zajednici pružale su se sljedeće usluge: prijem poziva za kućne posjete i uspostavljanje kontakata sa pacijentima koji imaju potrebu za istim, telefonsko savjetovanje pacijenata, vođenje evidencije, medicinske dokumentacije i pisanje izvještaja potrebnih za kućne posjete, pružanje usluga predviđenih u kućnim uslovima za djecu i odrasle, rad na promociji zdravlja i zdravstveno vaspitanje. Od ovakve organizacije rada koristi su imali pacijenti oboljeli od karcinoma koji su u terminalnoj fazi bolesti, teško pokretni i nepokretni pacijenti sa hroničnim bolestima i stanjima, stari i teško pokretni građani, porodilje, novorođenčad, dojenčad. Indirektnu i značajnu korist imaju članovi uže i šire porodice i društvena zajednica.

Obzirom da grad Banja Luka kao najveći grad u Republici Srpskoj nema hospicij, koji bi zbrinjavao pacijente u terminalnoj fazi bolesti, omogućili smo radnicima iz ovog Odjeljenja (dvije doktorice i dvije medicinske sestre) da u periodu od 05.06.-06.06.2023 godine obave radnu posjetu Hospiciju Matošić, koji pripada Domu zdravlja Split u Splitsko-dalmatinskoj Županiji. Na ovaj način je uspostavljen kontakt i otvorena je mogućnost za dalju saradnju i razmjenu iskustava.

U ovom Odjeljenju je u toku 2023. godine pružena 15.237 usluga.

5.5. Aktivnosti Centra za promociju zdravlja i prevenciju bolesti

Centar za promociju zdravlja i prevenciju bolesti organizuje izvođenje Programa prevencije i kontrole masovnih nezaraznih bolesti prema Stručnom uputstvu i prema registrovanoj populaciji.

- **Provedene usluge iz programa prevencije i kontrole masovnih nezaraznih bolesti u službi porodične medicine JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci za 2023. godinu**

Broj provedenih usluga iz Programa prevencije JZU „Dom zdravlja“ Banja Luka za 2023. godinu iznosi:

- **Otkrivanje i redukcija povišenog krvnog pritiska za osobe od 18-64 godine: 363 usluga**
- **Otkrivanje i redukcija povišenog krvnog pritiska za osobe iznad 65 godina: 28 usluga**
- **Otkrivanje i redukcija povišenog nivoa šećera u krvi: 135 usluga**
- **Otkrivanje i redukcija povišenog ukupnog holesterola u krvi: 146 usluga**
- **Otkrivanje i redukcija gojaznosti: 333 usluga**
- **Otkrivanje i redukcija pušenja: 393 usluga**
- **Rano otkrivanje raka grlića materice (Papa test): 49 usluga**
- **Rano otkrivanje raka dojke (palpacija): 122 usluga**
- **Rano otkrivanje raka dojke (mamografija): 28 usluga**
- **Rano otkrivanje raka prostate (dlgtorektalni pregled): 12 usluga**
- **Rano otkrivanje raka debelog crijeva i rektuma (dlgtorektalni pregled): 9 usluga**
- **Rano otkrivanje raka debelog crijeva i rektuma (stolica na okultno krvarenje): 20 usluga**

Svjesni da su vodeći zdravstveni problem savremenog svijeta masovne nezarazne bolesti, kad god je to epidemiološka situacija dozvoljavala, vršili smo preventivne i sistematske preglede naših građana, kako u toku redovnog rada, tako i kroz kampanjske preventivne aktivnosti.

- **Provođenje preventivnih aktivnosti u okviru projekta „Za tvoje dobro“**

Preventivne aktivnosti u 2023. godini su obavljane u skladu sa epidemiološkom situacijom, radnim danima u ambulantama porodične medicine, te Odjeljenju za radiološku i ultrazvučnu dijagnostiku, Odjeljenju za hematološku i biohemijsku dijagnostiku i Specijalističke ambulante iz ginekologije. Obuhvat preventivnim pregledima u 2023. godini u Domu zdravlja Banja Luka nije zadovoljavajući. Dostupnost preventivnih usluga bila je otežana zbog faktora koji utiču na manji broj preventivnih pregleda, a vezani su za pacijente, kao što su nedovoljno razvijena svijest o značaju i potrebi obavljanja preventivnih pregleda, nezainteresovanost/otpor, strah od rezultata pregleda, prikrivanje pravih informacija vezanih za lično zdravlje. Takođe, već godinama ukazujemo na problem nedostatka medicinskog kadra, te je teško organizovati preventivne aktivnosti koje se obavljaju u dane vikenda, kada naši radnici takođe rade i u redovnom radu u dežurnim ambulantama.

Preventivne aktivnosti kroz projekat „Za tvoje dobro“ dale su sljedeće rezultate:

- **Skrining na karcinom grlića, maternice i reproduktivnih organa žene:**
 - Urađeno je 870 ginekoloških pregleda žena, od čega je 8,27% za dalju dijagnostiku i praćenje
 - PAPA - Nikolau test – urađeno 860 testova, od čega je 6,97% patoloških nalaza koji zahtijevaju dalje praćenje.
 - Ultrazvučni pregled male karlice urađen je kod 852 žena, a 7,62% zahtijeva dalju dijagnostiku i praćenje.
- **Skrining na karcinom dojki:**
 - Fizikalni (klinički) pregled dojki - urađeno 2525 pregleda, od toga 3,92% odstupa od fiziološkog nalaza i zahtijeva dalje praćenje.
 - Mamografija- urađeno 414 mamografskih pregleda, od čega je 11,59% BI RADS 3 - potrebno dalje praćenje, a 1,2% BI RADS 4 – potrebna dalja dijagnostika i praćenje/tretman
 - Ultrazvuk dojki- urađeno je 166 UZV pregleda od čega je 19,87% BI RADS 3 - potrebno dalje praćenje, a 1,8% BI RADS 4 – potrebna dalja dijagnostika i praćenje/tretman
- **Skrining na karcinom prostate:**
 - Ultrazvuk prostate - urađeno 96 UZV pregleda, od čega je je kod 36,45% pregledanih uvećana prostata koja zahtijeva dalje praćenje (Hiperplazija prostate), a kod 1,04% sumnja na karcinom prostate, potrebna dalja dijagnostika i praćenje/tretman.
 - PSA (prostata specifični antigen) - urađeno 340 testova, od toga je 5,58% patoloških, koji zahtijevaju dalje praćenje.
- **Skrining na karcinom debelog crijeva:**
 - Hemokult test (test stolice na skriveno krvarenje) - urađeno 818 testova, od toga 4,64% koji zahtijeva dalje praćenje/tretman.
- **Ultrazvuk abdomena:**
 - urađeno 299 UZV pregleda, od toga 50,50% odstupa od urednog nalaza i zahtijeva dalje praćenje, a kod 5,01% postoji potreba za daljom dijagnostikom i praćenjem/tretmanom.
- **Faktori rizika za masovne nezarazne bolesti:**
 - Mjerenje krvnog pritiska – urađeno 5347 mjerenja, od toga povišen krvni pritisak utvrđen kod 18,66% građana, potrebno dalje praćenje, dijagnostika/tretman;
 - Određivanje indeksa tjelesne težine - BMI (mjerenje tjelesne mase i tjelesne visine) – urađeno 5572, od toga je rizik za gojaznost utvrđen kod 14,57% građana, a gojaznost potvrđena kod 8,48%.
 - Otkrivanje i redukcija povišenog nivoa holesterola u krvi - urađeno 2227 mjerenja, od toga povišene vrijednosti holesterola su utvrđene kod 17,33% građana;
 - Otkrivanje i redukcija povišenog nivoa šećera u krvi – urađeno 2930 mjerenja, od toga je povišen šećer u krvi utvrđen kod 346 građana, od čega 7,88% predijabetes (stanje koje se mora pratiti zbog rizika nastajanja šećerne bolesti), a kod 3,92% se radi o novootkrivenom dijabetesu.

- Otkrivanje i redukcija bolesti ovisnosti od alkohola – urađeno 4720 anketiranja pri čemu je utvrđena svakodnevna konzumacija alkohola kod 33,94% anketiranih.
- Promocija zdravlja i fizičke aktivnosti – anketirano je 4720 građana pri čemu je 59,34% umjereno aktivnih, a 21,46% fizički neaktivnih građana.
- Procjena pušačkog statusa urađena je kod 5722 građana i utvrdili smo da su 7,2% bivši pušači, a 24,65% aktivni pušači.

Procenti pronađenih patoloških nalaza kod pregledanih pacijenata ukazuju koliki je značaj ranog otkrivanja i praćenja bolesti. Rano i pravovremeno otkrivanje bolesti značajno utiče na rezultate liječenja, a samim tim i na kvalitet života. Samo dobro organizovan i efikasan preventivni program stanovništvu može pružiti duži i kvalitetniji životni vijek i smanjiti troškove daljeg liječenja.

- Aktivnosti u saradnji sa drugim službama, udruženjima, institucijama i organizacijama

Povodom obilježavanja 8. marta Međunarodnog dana žena, u saradnji sa JU „Centar za socijalni rad“ Banja Luka i „Sigurnom kućom“, Centar za promociju zdravlja i prevenciju bolesti organizovao je besplatne preventivne preglede 50 žena korisnica tih ustanova. U provođenju ovih preventivnih aktivnosti učestvovali su: Specijalističke ambulante iz ginekologije, Odjeljenje za radiološku i ultrazvučnu dijagnostiku, Služba za stomatološku zdravstvenu zaštitu i Odjeljenje za hematološku i biohemijsku dijagnostiku.

I u 2023. godini Centar za promociju zdravlja i prevenciju bolesti je nastavio saradnju u provođenju promotivno-preventivnih aktivnosti sa Udruženjem obojelih od malignih oboljenja „Iskra“, Udruženjem oboljelih od diabetes mellitusa „Diabet No1“, Udruženjem pacijenata oboljelih od karcinoma debelog crijeva „STOMA“, Udruženjem „EKO-EHO“, Centar za edukaciju u praćenju perinatalne depresije, kao i Udruženjem studenata Medicinskog fakulteta „SaMSIC“.

Centar za promociju zdravlja i prevenciju bolesti je 21. i 22.09.2023. godine povodom „Svjetskog dana srca“ obavio besplatne preventivne preglede za 374 radnika zaposlena u tvornici obuće „BEMA“, a za žene su organizovani i realizovani i preventivni ginekološki pregledi, ultrazvučni pregledi dojke, ultrazvučni pregledi abdomena, te skrining mamografije.

Centar za promociju zdravlja i prevenciju bolesti je 24.10.2023. godine na Trgu Krajine podržao aktivnosti udruženja „Iskra“, a tokom mjeseca smo organizovali i besplatne mamografske preglede.

Centar za promociju zdravlja i prevenciju bolesti je 13.11.2022. godine je u Domu omladine organizovao predavanje za učenike banjalučke Gimnazije u obilježavanju „Svjetskog dana dijabetesa“, a 14.11.2023. godine preventivne preglede za radnike kompanije GMP.

Povodom obilježavanja „Svjetskog dana borbe protiv HIV-a“ 04.12.2023. godine, Centar za promociju zdravlja i prevenciju bolesti je zajedno sa Udruženjem studenata Medicinskog fakulteta „SaMSIC“ u Domu omladine organizovao predavanja na temu „Polno prenosive bolesti“. Predavanja su bila organizovana za učenike Ekonomske škole u Banjoj Luci.

Zajedno sa Centrom za vakcinaciju i Higijensko-epidemiološkom službom Centar za promociju zdravlja i prevenciju bolesti aktivno je učestvovao na promociji i realizaciji vakcinacije protiv humanog papiloma virusa HPV vakcinom koja je uvedena u Republici Srpskoj od februara 2023. godine kao preporučena vakcina od 11. godine života.

U toku 2023. godine rađen je skrining trudnica I/III porodilja na depresiju u perinatalnom periodu. Test je urađen kod 155 i kod 176 porodilja.

U JZU Dom zdravlja od 13.05.2023. godine je počela sa radom Škola za trudnice i roditeljstvo, u čijoj realizaciji učestvuje pet organizacionih jedinica: Specijalističke ambulante iz ginekologije, Specijalističke ambulante iz pedijatrije, Centar za fizikalnu rehabilitaciju u zajednici, Služba za stomatološku zdravstvenu zaštitu i Centar za zaštitu mentalnog zdravlja. U izvještajnoj godini realizovano je sedam ciklusa ove Škole, koju je uspješno završilo 105 trudnica.

- Broj provedenih preventivnih (sistematskih) pregleda kod djece predškolskog i školskog uzrasta

U Službi porodične medicine sistematski pregled u 2023. godini obavljen je kod 3.111 djeteta školskog uzrasta u trećem, petom, sedmom i devetom razredu osnovne škole i 739 sistematskih pregleda učenika trećih razreda srednje škole. Učenicima je podijeljen i prezentovan edukativni materijal o najčešćim faktorima rizika po njihovo zdravlje kao i rizičnim ponašanjima.

U Specijalističkim ambulantama iz pedijatrije u 2023. godini obavljeno je 4.421 sistematskih pregleda i to 2.730 sistematskih pregleda za djecu starosti od 0-1 godine, 725 sistematskih pregleda predškolske djece od dvije do pet godina i 966 sistematskih pregleda djece starosti od 6 godina pred upis u školu. Urađeno je 828 ultrazvučnih pregleda kukova za djecu uzrasta 0-6 mjeseci.

Kroz redovne sistematske preglede, a zavisno od uzrasta djece, najčešće zastupljeni zdravstveni problemi su: loše držanje tijela, gojaznost, deformacija kičmenog stuba (skolioza, kifoza), deformiteti stopala, deformiteti grudnog koša, karijes prvog stepena, smetnje govora, smetnje vida i usporen psihički razvoj. Sve nepravilnosti su u uskoj vezi i sa novim trendovima u načinu življenja.

U Službi za stomatološku zdravstvenu zaštitu u toku 2023. godine obavljeno je 626 sistematskih pregleda zuba šestogodišnjaka.

Ukupan karijes indeks prosjek (KIP) za mliječnu denticiju kod šestogodišnjaka je 5,07, što znači da pri upisu u školu svako dijete ima prosječno 5,07 oboljelih mliječnih zuba. Za stalnu denticiju karijes indeks prosjek (KIP indeks) iznosi 0,18 oboljelih stalnih zuba, što implicira da pri upisu u školu svako dijete u prosjeku ima 0,18 oboljelih stalnih zuba.

Broj djece koja idu u vrtić, a imaju zdravu denticiju je 93, a broj djece koja nisu išli u vrtić, a imaju zdravu denticiju je 23.

Razlog ovako lošeg rezultata je nedovoljna informisanost roditelja o značaju mliječne denticije u sveukupnom zdravlju organizma i razvoju orofacijalnog sistema, načinu održavanja oralne higijene mliječnih zuba te ishrani koja ima karioprotektivno dejstvo. Bolji rezultat pokazuje se kod djece koja idu u vrtić, jer su obuhvaćena fluorizacijom i zdravstvenom edukacijom koju specijalisti dječije i preventivne stomatologije provode u vrtićima na području grada. Vrijednost KIP kod djece koja su išla u vrtić iznosi 4,78, a kod djece koja nisu išla u vrtić iznosi 5,57.

Pregled zuba učenika trećih razreda osnovnih škola obavljen je kod 844 učenika. Procenat djece sa kompletnom zdravom stalnom denticijom, iznosi 22,75%. Analiza podataka pokazuje da je od ukupno 1.279 oboljela stalna zuba (KEP indeks) karioznih je 527, ekstrahovanih 11, dok je plombiranih 741. Karijes indeks prosjek (KIP indeks), odnosno prosječan broj karioznih stalnih zuba po osobi iznosi 1,52, a karijes indeks zuba (KIZ) iznosi 9,36%. Time smo ispunili opšte i posebne ciljeve jer nam je KIP manji od 2 kod učenika trećih razreda.

Pregled zuba učenika petih razreda osnovnih škola obavljen je kod 1.396 učenika. Od ukupnog broja djece njih 1.046, odnosno 74,93 % ima bar jedan oboljeli zub, dok 350 djece, odnosno 25,07 % ima kompletnu zdravu denticiju.

Broj karioznih, ekstrahovanih i plombiranih zuba (KEP indeks) je 3028, od čega je karioznih 1116 (36,86%), saniranih 1864 (61,56%) i ekstrahovanih 48 (1,58%). Prosječan broj karioznih zuba po djetetu je 2,17 (KIP), a karijes indeks zuba (KIZ) iznosi 10,83%.

Pregled zuba učenika sedmih razreda osnovnih škola obavljen je kod 1469 učenika. Broj djece koja imaju zdravu stalnu denticiju je 408 ili 27,77 %. Kod ovog uzrasta broj stalnih zuba koji su kariozni, ekstrahovani ili plombirani (KEP indeks) je 3.721. Prosječno, svako dijete ovog uzrasta ima 2,53 oboljela zuba (KIP indeks), što je bolji rezultat u odnosu na 2022. godinu kada je KIP indeks iznosio 2,87 oboljelih zuba. Rezultati sistematskih pregleda učenika sedmih razreda na području grada Banje Luke su bolji u odnosu na rezultate u prethodnim godinama, ali su još uvijek daleko od evropskog prosjeka za koje KIP indeks iznosi od 0,5 do 1. Napominjemo da smo intenzivniji rad na stomatološkim preventivnim pregledima počeli kroz posjete vrtićima i školama prije 20 godina, uz redovne preglede i fluorizaciju, što svakako ima uticaj na rezultate koji su iz godine u godinu bolji.

Tabela 2. Uporedni rezultati sistematskih pregleda učenika sedmih razreda za period od 2018. godine do 2023. godine (najbolji rezultati boidiranim tekstom)

GODINA	KEP – zbir karioznih, ekstrahovanih i plombiranih zuba	KIP – karijes indeks prosjek	KIO – karijes indeks osoba	KIZ - karijes indeks zuba	BROJ PREGLEDANE DJECE	BROJ DJECE SA ZDRAVOM DENTICIJOM
2023.	3721	2,53	72,23 %	9,36%	1469	408 (27,77%)
2022.	2936	2,87	79,28 %	11,21%	1023	212 (20,72%)

2021.	2476	3,42	82,18 %	13,88%	724	129 (17,82%)
2020.	2987	2,99	86,41 %	12,32%	743	101 (13,59%)
2019.	5150	3,01	83,26 %	12,81%	1710	286 (16,74%)
2018.	5283	3,51	86,16 %	14,09%	1503	208 (13,84%)

Detaljnou analizom i realnim epidemiološkim pokazateljima ispunili smo opšte i posebne ciljeve koje smo postavili za 2023. godinu jer smo različitim aktivnostima kao što su zdravstveno-vaspitni rad, fluorizacija zuba, te sanacija karioznih zuba, učinili da ih ispunimo pri čemu nam je KIP manji od 2 kod učenika trećih razreda, manji od 3 kod učenika petih razreda i manji od 4 kod učenika sedmih razreda. Međutim, u odnosu na zemlje Evropske unije daleko smo ispod prosjeka. Uzrok svakako treba tražiti u nepostojanju organizovanih nacionalnih studija i preventivnih programa, koji su zasnovani na realnim mogućnostima i istraživanjima koja se zasnivaju na činjenicama. Danas je dominantna preventivna strategija integrisanog djelovanja na zajedničke rizike i socijalne determinante koje ih podupiru. Ovaj pristup podrazumijeva međusektorsku saradnju, interdisciplinarno partnerstvo i efikasan je u uslovima ograničenih finansijskih sredstava.

6. UTVRĐENE GRUPE BOLESTI KOD KORISNIKA USLUGA

Naša Ustanova je u obavezi da vodi Registar oboljelih od diabetes melitusa i Registar oboljelih od malignih bolesti. Vođenje registara oboljelih od zloćudnih oboljenja i oboljelih od šećerne bolesti vrši se prema Pravilniku o obrascu registra i načinu njegovog vođenja, obrascu prijave i postupku prijavljivanja malignih neoplazmi (Službeni glasnik Republike Srpske broj 28/01) i Pravilniku o obrascu populacionog i kliničkog registra, načinu njihovog vođenja, obrascu prijave i postupku prijavljivanja diabetes mellitusa (Službeni glasnik Republike Srpske broj 69/02).

U 2023. godini prijavljena su 272 novootkrivena slučaja karcinoma, dok je u 2022. godini prijavljeno 137 novootkrivenih slučajeva karcinoma. U 2021. godini prijavljeno je 205 novootkrivenih slučajeva.

U 2023. godini prijavljena su 62 novootkrivena slučaja dijabetesa. U 2022. godini prijavljeno je 60 novooboljelih od šećerne bolesti, dok je u 2021. godini prijavljen 151 novooboljeil slučaj.

Mišljenja smo da je broj oboljelih od karcinoma i diabetes melitusa veći nego što je u prikazanoj evidenciji registara, a razlog tome su neažurnost u prijavljivanju i implementacija novog informacionog sistema.

7. MJERE NA OČUVANJU ŽIVOTNE SREDINE

Dom zdravlja kroz pružanje zdravstvene zaštite generiše komunalni, medicinski, farmaceutski i hemijski otpad. Sve vrste otpada u Ustanovi se adekvatno razdvajaju i zbrinjavaju u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom (Službeni

glasnik Republike Srpske broj 111/13, 106/15). Osoblje koje dolazi u kontakt sa svim vrstama otpada prošlo je obuku o upravljanju otpadom u skladu sa internim procedurama. Ustanova je imenovala osobu odgovornu za upravljanje otpadom koja prati proces razdvajanja i zbrinjavanja otpada, te o uočenim nepravilnostima izvještava menadžment i predlaže korektivne i preventivne mjere.

8. UNAPREĐENJE KVALITETA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Kvalitetna zdravstvena zaštita je zdravstvena zaštita koja omogućava organizaciju resursa na najdjelotvorniji način, kako bi se zadovoljile zdravstvene potrebe korisnika za prevencijom i liječenjem. U Ustanovi se, u skladu sa epidemiološkom situacijom, kontinuirano radilo na unapređenju kvaliteta zdravstvene zaštite, kroz aktivnosti koje su usklađene sa poslovnim politikom koja se zasniva na do sada donesenim strategijama, zakonima i podzakonskim aktima.

Služba za stomatološku zdravstvenu zaštitu je u proces sertifikacije ušla 2016. godine i taj status zadržala i u 2023. godini. U junu 2023. godine završena je sertifikaciona posjeta, koja je potvrdila da Služba posluje u skladu sa međunarodnim standardima ISO 9001:2015.

Na nivou primarne zdravstvene zaštite prate se obavezni i preporučeni pokazatelji kvaliteta rada u Centru za fizikalnu rehabilitaciju u zajednici, Higijensko-epidemiološkoj službi, Centru za zaštitu mentalnog zdravlja i Službi za stomatološku zdravstvenu zaštitu.

U periodu od 01.01. do 31.12 2023. godine u Centru za fizikalnu rehabilitaciju u zajednici u fizikalnu terapiju je uključeno 9.674 pacijenata pri čemu je na uklanjanje u terapiju u roku od 15 dana čekalo 4.063 pacijenta ili 41,99 %. Stepenn ispunjenosti indikatora u odnosu na postavljene ciljeve nije zadovoljavajući. Razlog tome je povećan priliv pacijenata, te nedostatak prostora i opreme. Pacijenti sa hroničnim bolestima mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva čekali su na fizikalnu terapiju duže od 15 dana, jer njihovo zdravstveno stanje nije zahtijevalo hitan medicinski tretman.

Broj pacijenata kod kojih je propisani tretman doveo do subjektivnog i/ili kliničkog poboljšanja iznosi 61,90% i zadovoljavajući je.

U Centru za zaštitu mentalnog zdravlja u toku 2023. godine obavljeno je 23.420 pregleda, od čega je 4739 prvih pregleda. Broj pruženih usluga uvećao se za 14,66%, a broj korisnika usluga za 11,39%. U 2023. godini 36,84% pacijenata upućenih na hospitalni tretman je hospitalizovano, što govori u prilog ozbiljnijim kliničkim slikama kod pacijenata sa reaktivnom depresijom i anksiozno-depresivnim poremećajem nastao nakon pandemije.

U 2023. godini obavljeno je ukupno 119 kućnih posjeta psihijatra/neuropsihijatra /dječijeg psihijatra. U odnosu na 2022. godinu broj kućnih posjeta je smanjen za 39,89%, što je uzrokovano manjim brojem hroničnih pacijenata sa multiple potrebnama, te dostupnim vozilom za obavljanje kućnih posjeta sa dva na tri dana u sedmici.

U Službi za stomatološku zdravstvenu zaštitu u toku 2023. godine obavljeno je ukupno 70.234 pregleda, od čega 20.504 prvih i 49.730 kontrolnih pregleda. Odnos prvih i kontrolnih pregleda je i dalje na strani kontrolnih pregleda što je

pokazatelj vraćanja pacijenata u Službu i zadovoljstva pruženim uslugama. Rezultati su bolji u odnosu na prethodni period obzirom da se aktivno radi na prevenciji oboljenja usta i zuba, ulaže u kontinuiranu edukaciju kadra, te širi mreža školskih stomatoloških ambulanti čime se povećava broj djece koja su obuhvaćena preventivnim i profilaktičkim mjerama stomatološke zdravstvene zaštite.

U toku 2023. godine Odjeljenje za kontinuirano unapređenje kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga organizovalo je i sprovedlo 22 interne provjere, od čega 13 u Službi za stomatološku zdravstvenu zaštitu. Rezultati ovih provjera su zadovoljavajući.

I u ovoj godini sprovedeno je analiziranje zadovoljstva pacijenata pruženom zdravstvenom zaštitom kroz dvanaest mjesečnih izvještaja, primjedbi, prijedloga i pohvala. Na osnovu ovih izvještaja sačinjen je godišnji izvještaj iz kojeg se vidi da je broj pohvala (108) veći od broja žalbi i prigovora (7). Najveći broj pohvala odnosio se na Odjeljenje za hematološku i biohemijsku dijagnostiku i Odjeljenje radiološke i ultrazvučne dijagnostike, te Službu porodične medicine.

U periodu od 26.09. do 06.10.2023. godine sprovedeno je istraživanje javnog mnjenja prema standardizovanom upitniku EuroPep, sa ciljem da se ocijeni rad ambulanti porodične medicine od strane krajnjih korisnika usluga JZU Doma Zdravlja. Ispitano je 345 pacijenata, a prosječna ocjena za sva pitanja je iznosila 3,79. Pacijenti su najbolje ocijenili brzinu reakcije u hitnim stanjima i zakazivanje pregleda kod doktora, a najnezadovoljniji su sa mogućnošću uspostavljanja telefonske veze sa svojim doktorom.

9. RAD U INTEGRISANOM ZDRAVSTVENOM INFORMACIONOM SISTEMU

Članom 120a Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službeni glasnik RS 06/09 i 44/15), te Uredbom o Integrisanom zdravstvenom informacionom sistemu („Službeni glasnik RS 30/17) Fond zdravstvenog osiguranja određen je kao institucija koja razvija, organizuje i implementira IZIS. Takođe, Ugovorom o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite koji Dom zdravlja svake godine potpisuje sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske definisana je obaveza ustanove da učestvuje u implementaciji IZIS-a. IZIS se u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti organizuje i razvija radi planiranja i efikasnog upravljanja sistemom zdravstvene zaštite, pristupa i efikasnijeg pružanja zdravstvenih usluga i poboljšanja kvaliteta, kao i prikupljanja i obrade medicinskih podataka.

Dana 11.09.2018. godine Fondu zdravstvenog osiguranja Republike Srpske prosljeđen je popunjen Upitnik Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci u kojem je definisan način integracije sa IZIS-om. U dopisu Fonda od 03.09.2018. godine je navedeno da je Fond započeo projekat implementacije Integrisanog zdravstvenog informacionog sistema, kojim je predviđena integracija informacionih sistema svih javnih zdravstvenih ustanova, a da će iste, koje se budu integrisale preko novih aplikacija, dobiti aplikacije besplatno, kao i besplatno uvezivanje sa Centrom za razmjenu zdravstvenih podataka, prema procedurama koje odredi Fond i bez troškova održavanja aplikacija nakon perioda implementacije, kao i odgovarajući broj računara i ostale informatičke opreme s ciljem zamjene zastarjele opreme u trajno vlasništvo. Navedena oprema je isporučena u toku 2021. godine. Obzirom da je od strane Svjetske zdravstvene organizacije proglašena epidemija oboljenja KOVID-19, sve aktivnosti vezane za

implementaciju Integrisanog zdravstvenog informacionog sistema su prolongirane. Zbog kompleksnosti i veličine Doma zdravlja Banja Luka sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske je dogovoreno da se implementacija IZIS-a u Ustanovi odvija sukcesivno.

Od 01.11.2022. godine sve službe naše Ustanove rade u produkciji u integrisanom zdravstvenom informacionom sistemu - IZIS.

Prelaskom na IZIS identifikovan je veliki broj neusaglašenosti i otvorenih pitanja medicinske, ekonomske i tehničke prirode sa kojima smo upoznali Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, koje do momenta pisanja ovog Izvještaja nisu riješene i predstavljaju otežavajuće okolnosti prilikom pružanja zdravstvenih usluga našim pacijentima u svakodnevnom radu.

Najveći problemi u izvještajnom periodu i dalje su: problemi sa konekcijom, usporenost sistema, prekidi u radu, nepostojanje potrebnih izvještaja (medicinskih, ekonomskih, statističkih), ograničen vremenski period za dostupnost izvještajima, neadekvatna aplikacija za evidentiranje usluga hitne medicinske pomoći, nepostojanje alata u aplikaciji e-hes za evidenciju usluga, neadekvatan prevod medicinskih dijagnoza...

10. IZVJEŠTAJ STRUČNOG KOLEGIJUMA USTANOVE

Stručni kolegijum Doma zdravlja je imenovan rješenjem broj 01-3850 od 13.10.2020. godine, te je Odlukom broj 01-4104 od 14.10.2020. godine Vujičić dr Srđan imenovan za predsjednika stručnog kolegijuma.

Na prvoj konstitutivnoj sjednici, održanoj u 2020. godini dostavljen je Poslovnik o radu i imenovan je predsjednik i zamjenik Stručnog kolegijuma. Od dana osnivanja do danas ukupno je održano jedanaest redovnih sjednica stručnog kolegijuma.

Aktivnosti kolegijuma za proteklu godinu se odvijala kroz tri održane sjednice čime je zadovoljena proceduralna osnova. S obzirom da je prošla godina protekla u znaku edukacija ITLS u Sloveniji za zaposlene u SHMP, kao i uvođenja IZIS aplikacije i drugifi dešavanja te podnosim izvještaj o sljedećem:

- na osnovu izlaganja predsjednika stručnog kolegijuma i čitanja Izvještaja rada za 2022. godinu kao i plana rada za 2023. godinu, jednoglasno je odlučeno da se usvaja Isti;
- dat je prijedlog od strane članova stručnog kolegijuma da se formira tijelo medijatora ispred Ustanove, kako bi se dogovorio sastanak u FZO RS radi pojašnjenja i lakše primjene važećih pravlinika koji se odnose na naknadu plate za vrijeme privremene nesposobnosti za rad, rehabilitacije, ortopedskih pomagala, propisivanja recepata i drugih nejasnoća koje se javljaju u radu, što je u konačnici i učinjeno, te je uspostavljena još bolja saradnja sa predstavnicima Fonda vezano za tekuću problematiku u radu.

Takođe, predsjednik stručnog kolegijuma Vujičić dr Srđan, je podnio izvještaj o edukaciju iz ITLS, edukaciju koja je obavljena. ITLS (International Trauma Life Support) edukacija je započeta 2021. godine u oktobru mjesecu, kao saradnja Slovenske vojske i JZU „Dom zdravlja“ na Inlcljatlvu direktorice doc. dr sci. med. Nevene Todorović. ITLS propagira zbrinjavanje svih traumatizovanih pacijenata na jednoobrazan i uniforman način s ciljem smanjenja invaliditeta i spriječavanja smrtnosti, a to je ideja vodilja svih službi koje dolaze u dodir sa povrijeđenim licima. U periodu od 22.-24.09.2023. godine održana je osam ITLS edukacija u organizaciji naše Ustanove koju sprovode sedam ITLS instruktora iz SHMP-a.

Ova edukacija je bila pod nadzorom čelnih ljudi ITLS SAD-a pri čemu su instruktori, organizacija ITLS edukacije i njeno sprovođenje ocjenjivani u svrhu dobijanja ITLS licence (site vlsit). Kompletna edukacija je u kontinuitetu, tri dana, praćena putem video zoom aplikacije po pravilima ITLS-a, o čemu su samo instruktori bili obavješteni. Na edukaciji je uzelo učešće 24 kandidata (11 ljekara i 13 medicinskih tehničara) iz Kneževa, Bijeljine, Kotor Varoši, Prijedora, Mrkonjić Grada, Šipova, Doboja i SHMP i porodične medicine JZU „Doma Zdravlja“ Banja Luka. Dana 27.09.2023. god je održan sastanak sa članovima Odbora ITLS-a, kao drugom obaveznom dijelu site visita, na kojem su prisustvovali direktorica doc. dr sci. med. Nevena Todorović, pomoćnik direktora dr Vedrana Kovljenović i instruktori ITLS-a. Bitan aspekt tog sastanka je poznavanje politike djelovanja krovne organizacije ITLS, podrška rukovodstva Ustanove i njena uloga u ovom projektu i naši planovi za razvijanje ITLS-a, s obzirom da je nadzor bio u svrhu dobijanja licence za cijelu Bosnu i Hercegovinu. Dana 27.10.2023. pripadnici Službe hitne medicinske pomoći koji su prošli ITLS edukaciju, na čelu sa koordinatorom dr Renatom Hadžić, su učestvovali u zajedničkom projektu pod nazivom „Brzi odgovor 2023“ u sklopu obilježavanja godišnjice zemljotresa 1969. godine. Održana je pokazna vježba sa scenariom razornog zemljotresa u Banjoj Luci sa većim brojem povrijeđenih. Organizator projekta je Civilna zaštita, a učešće su uzeli pored timova SHMP, Vatrogasna služba, MUP RS, Gorska služba spašavanja Banja Luka, Crveni krst, Helikopterski servis i učenici i rukovodstvo Gimnazije. Dana 05.11.2023. godine na Kongresu ITLS-a u Hjustonu, SAD, 05.11.2023. godine glavni Odbor je, nakon site visita održanog u septembru i razmatranja ispunjenosti svih uslova, donio odluku o dodjeli licence ITLS našoj Ustanovi, pri čemu je proglašen Chapter Banja Luka - Bosna i Hercegovina. JZU Dom zdravlja je tako postao nositelj licence ITLS za našu zemlju, a ITLS instruktori naše Ustanove jedini ovlašteni da sprovedu ovu edukaciju na teritoriji Bosne i Hercegovine. Od 17.-19.11.2023. godine održala se ITLS edukacija u prostorijama Fakulteta političkih nauka, 9-ta po redu, a prva nakon dobijanja Chapter licence. Na edukaciji je učestvovalo 30 polaznika iz različitih domova zdravlja iz Bosne i Hercegovine. Edukaciju su vodili instruktori naše ustanove.

Dr Aleksandar Perić je podnio Izvještaj o razvoju Odjeljenja radiološke i ultrazvučne dijagnostike, u kojem je iznio pozitivne kritike na osavremenjavanje Odjeljenja za radiološku i ultrazvučnu dijagnostiku.

Kizić dr Željka je podnijela izvještaj vezano za organizovanja novih aktivnosti u Specijalističkim ambulantama iz ginekologije u “Školi za trudnice i roditeljstvo” koja je počela sa radom, te samo funkcionisanje škole za trudnice ima pozitivne kritike kod građana i edukacija je do sada veoma posjećena.

Dati su komentari na rad u organizacionim jedinicama sa osvrtom na radnu disciplinu i međuljudske odnose. Predloženo je od strane članova stručnog kolegijuma da se u narednom periodu prati rad zaposlenih, aktivnosti, angažman, međupersonalni odnosi i disciplina, kako bi se u drugoj polovini naredne 2024. godine izašlo sa prijedlozima i mjerama za poboljšanje i efikasnost u radu i međupersonalnim odnosima.

11. SARADNJA SA MEDIJIMA

U 2023. godini kontinuirano se radilo na uspostavljanju što bolje komunikacije sa medijima, kako bi korisnici naših usluga i putem medija dobijali sve relevantne informacije vezano za rad Ustanove. Komunikacija se ogledala u javnim gostovanjima naših zaposlenih radnika, kako u televizijskim, tako i u emisijama emitovanim putem radija, štampanih medija i portala te objavijivanjima informacija na web sajtu, Facebook stranici, Instagram profilu i Youtube kanalu Ustanove.

Pored pružanja zdravstvenih usluga iz domena primarne zdravstvene zaštite veiki značaj posvetili smo komunikaciji sa građanima putem medija i društvenih mreža.

➤ Na adresu Ustanove u protekloj godini stigao je izuzetno veliki broj upita, a naše medicinsko osoblje je svakodnevno gostovalo u raznim televizijskim i radio emisijama. U prilog tome govore sljedeći podaci:

➤ U toku godine realizovano je 339 gostovanja u televizijskim emisijama direktora i menadžmenta, doktora i medicinskih sestara/tehničara. Brzo i adekvatno je odgovoreno na 288 upita novinara vezano za djelatnosti kojim se bavi Dom zdravlja, kao i o organizaciji i čestim reorganizacijama rada svih službi, centara i odjeljenja. Putem portala na internetu objavljene su 2.389 novosti o Ustanovi.

➤ Pored navedenog, trudili smo se da naše osoblje u saradnji sa Centro za promociju zdravlja i prevenciju bolesti (doktori i medicinske sestre-tehničari) ostvare učešće na nekoliko aktivnosti vezanih za obilježavanje važnih datuma iz Kaiendara zdravlja.

➤ Takođe, Ustanova je u protekloj godini svoj fokus djelovanja bazirala na preventivnim pregledima naših sugrađana, a ovoj aktivnosti je dat veiki značaj od strane svih medijskih kuća.

- Putem web stranice Ustanove, objavljeno je 315 raznih novosti i obavještenja, a koja su se odnosila na novine u pružanju usluga, rad i aktivnosti.

Naša web stranica je u protekloj godini ostvarila izuzetnu posjetu od strane predstavnika medija, korisnika naših usluga i poslovnih partnera. Naime, stranica je posjećena 412.614 puta sa 67.540 različite IP adrese.

- Društvene mreže Ustanove (Facebook stranica, Instagram profil i Youtube kanal)

Na društvenim mrežama Ustanove (Facebook stranica, Instagram profil i Youtube kanal), koje su pokrenute iz razloga bržeg protoka informacija i masovnosti u korištenju društvenih mreža, objavljeno je 310 obavještenja, medicinskih uputstava i devet kratkih edukativnih sadržaja. Navedeni edukativni sadržaji su dostupni i vldljvl na početnoj stranici web sajta Ustanove: www.jzudomzdravljabanjaluka.com. Broj pratilaca u 2023. godini bio je 3.920, a posjeta društvnim mrežama Ustanove iznosila je približno 153.420 puta.

U izvještajnoj godini ostvarili smo obostranu uspješnu saradnju sa medijima koja se bazirala na prenošenju informacija, savjeta i preporuka našim sugrađanima vezano za prevenciju masovnih hroničnih nezaraznih bolesti, vakcinaciju protiv humanog paplioma virusa u Republici Srpskoj i svih ostalih informacija koje spadaju u domen primarne zdravstvene zaštite.

12.ORGANIZACIJA I OBILJEŽAVANJE ZNAČAJNIH DATUMA I DOGAĐAJA

- Prve vakcine protiv HPV-a aplicirane u našem Centru za vakcinaciju

Vakcinacija protiv humanog paplioma virusa u Republici Srpskoj započela je 31. marta 2023. godine, a prve vakcine protiv HPV-a aplicirane su u Centru za vakcinaciju JZU “Dom zdravlja” u Banjoj Luci. HPV virus je jedan od najčešćih infekcija koje se prenose polnim putem, a imunizacija je revolucionaran iskorak u borbi protiv HPV virusa i malignih oboljenja koje on uzrokuje. U Republici Srpskoj vakcinacija je preporučena i besplatna za djecu, kako za djevojčice, tako i za dječake, dobi od 11 do 14 godina, odnosno do 15. rođendana. JZU “Dom zdravlja” u Banjoj Luci imunizaciju protiv humanog papilloma virusa radi po preporukama i smjernicama dostavljenim od strane Instituta za javno zdravstvo Republike Srpske.

➤ **Škola za trudnice i roditeljstvo JZU “Dom zdravlja” u Banjoj Luci**

Škola za trudnice i roditeljstvo JZU “Dom zdravlja” u Banjoj Luci u sklopu Centra za promociju zdravlja i prevenciju bolesti sa radom je započela 13. maja 2023. godine. Polaznice naše škole, potpuno besplatno, imaju priliku da dobiju potrebne i neophodne informacije o trudnoći, postporođajnom periodu i njezi njihovog djeteta. Školu za trudnice i roditeljstvo čine tri cjeline, a to su škola za trudnice, psihofizička priprema za porođaj i zdravo roditeljstvo. Obuku naših trudnica vrši multidisciplinarni tim koji čine doktori i medicinske sestre/tehničari iz oblasti ginekologije, pedijatrije, stomatologije, fizijatrije i našeg Centra za zaštitu mentalnog zdravlja. Cilj nam je da za 30% trudnica sa područja grada Banje Luke, bilo da im trudnoću vode doktori iz državnih ili privatnih ambulanti, obezbijedimo potrebne i neophodne informacije o trudnoći, postporođajnom periodu i njezi djeteta, od strane stručnjaka koji sačinjavaju multidisciplinarni tim Škole za trudnice i roditeljstvo. Ideja Škole za trudnice i roditeljstvo je promocija zdrave trudnoće i odgovornog roditeljstva kako bi trudnice lakše prošle kroz trudnoću, postporođajni period, dojenje, brigu o novorođenčetu zajedno sa svojim partnerom. Školu za trudnice i roditeljstvo JZU “Dom zdravlja” u Banjoj Luci u izvještajnoj godini pohađalo je 105 trudnica.

➤ **Obilježavanje Dana Doma zdravlja**

Rođendan naše Ustanove u 2023. godini posvetili smo našem Odjeljenju radiološke i ultrazvučne dijagnostike. Tom prilikom ugostili smo kolege iz drugih zdravstvenih ustanova i predstavili im naše savremene medicinske aparate. Povodom 29 godina od osnivanja JZU “Dom zdravlja” u Banjoj Luci je 23. maja 2023. godine održan Okrugli sto pod nazivom “Skrining mamografija – pregled koji život znači” u Vijećnici Banskog dvora. Istom su prisustvovali predstavnici Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, Grada Banje Luke, zdravstvenih institucija te eminentni stručnjaci iz oblasti radiološke i ultrazvučne dijagnostike Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srbije. Bila je to prilika da se učesnici upoznaju sa najaktuelnijim temama iz oblasti ultrazvučne i rentgen dijagnostike te da se ukaže na značaj mamografskih pregleda u prevenciji i ranoj dijagnostici oboljenja dojke. U sklopu obilježavanja dana Doma zdravlja organizovane su i tematske radionice i edukacije iz oblasti ultrazvučne i radiološke dijagnostike. Edukacije su se održavale za zdravstvene radnike naše i drugih zdravstvenih ustanova, a sve u cilju poboljšanja kvaliteta pružanja zdravstvenih usluga iz radiološke i ultrazvučne dijagnostike sa akcentom na mamografske preglede.

➤ **Tradicionalni jednodnevni edukativni izlet u prirodi**

Sada već tradicionalno, JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci u mjesecu maju kroz niz aktivnosti obilježava godišnjicu od osnivanja naše Ustanove. Jednodnevnim izletom u Parku prirode održanim 29. maja 2023. godine završene su majske svečanosti povodom 29. rođendana Doma zdravlja. Cjelodnevno druženje bilo je edukativnog karaktera, a istom je prisustvovalo više od 300 radnika. Na izletu smo još jednom naglasili da je timski rad najvažniji za uspjeh jednog preduzeća, da je međusobno uvažavanje i poštovanje među kolegama izvor ličnog zadovoljstva na radnom mjestu i boljih radnih rezultata te da je profesionalan i kulturan odnos prema pacijentima bitan i ostala naša obaveza iz koje će proizaći stručno i kvalitetno pružanje zdravstvenih usluga građanima. Uz ugodno druženje sa našim penzionisanim radnicima organizovali smo i tombolu sa simboličnim poklonima za nagrađene radnike. Dodijeli smo zahvalnice našim penzionisanim radnicima za dugogodišnji rad, trud i zalaganje pri obavljanju radnih zadataka.

➤ **Sportski susreti radnika zaposlenih u zdravstvu Republike Srpske**

Više od 80 radnika, direktorica i menadžment JZU “Dom zdravlja” u Banjoj Luci uzeli su učešće na 16. Sportskim susretima radnika zaposlenih u zdravstvu Republike Srpske, koji su se od 23. do 27. avgusta 2023. godine održali u Trebinju, u kompleksima Grada Sunca. Naši vrijedni takmičari ove godine su pokazali sportsku spremnost i umijeće u raznim sportovima osvojivši prvo mjesto u malom fudbalu za muškarce. Pored sportskog duha naši radnici su promovisali solidarnost, timski rad i fizičku aktivnost kao zdrav način života.

- **Doc. dr sci. med Nevena Todorović ostala na čelu Doma zdravlja Banja Luka**

Na vanrednoj sjednici Skupštine grada Banje Luke održanoj 18. septembra 2023. godine za direktora JZU “Dom zdravlja” u Banjoj Luci ponovo je imenovana doc. dr sci. med. Nevena Todorović na mandat od četiri godine.

Doc. dr sci. med. Nevena Todorović je značajna ličnost u oblasti zdravstva Banja Luke i Republike Srpske, sa dugogodišnjim iskustvom u rukovođenju koje traje više od jednu i po deceniju. Obavlja funkciju direktora JZU “Dom zdravlja” u Banjoj Luci. Takođe je i docent na Katedri porodične medicine na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Banjoj Luci. Sa bogatim iskustvom u radu i rukovođenju u oblasti medicine, postala je prepoznatljiva po svojoj stručnosti, posvećenosti pacijentima i sposobnosti vođenja tima.

Kao direktor, do sada je pokazala izvanrednu vještinu u upravljanju i organizaciji Doma zdravlja. Kroz njene napore, institucija je doživjela značajan razvoj i unapređenje u pružanju dostupnih i kvalitetnih zdravstvenih usluga stanovnicima Banja Luke i okolnih područja.

U svom radu poseban značaj daje stalnom usavršavanju zdravstvenih radnika i podstiče ih da se upuštaju u dodatne edukacije, specijalizacije i subspecijalizacije. Ova posvećenost ličnom i profesionalnom razvoju osoblja pomaže stvaranju visokokvalifikovanih i stručnih zdravstvenih radnika.

Jedan od ključnih aspekata rada Nevene Todorović kao direktorice je uspostavljanje efikasne komunikacije između osoblja i pacijenata. Svojim zalaganjem kroz nove ideje i inovacije uspjela je da osigura da svi zdravstveni radnici u Domu zdravlja budu dobro obučeni, motivisani i posvećeni pružanju dostupne i kvalitetne zdravstvene zaštite.

Nevena Todorović je takođe veoma angažovana u zajednici. Aktivno se uključuje u razne zdravstvene kampanje, edukativne događaje i projekte koji su usmjereni ka poboljšanju zdravlja lokalnog stanovništva. Njen cilj je da se Dom zdravlja Banja Luka pozicionira kao lider u pružanju kvalitetne zdravstvene zaštite i postane uvažena institucija u zajednici.

Zahvaljujući njenom liderstvu i stručnosti, naša Ustanova postaje savremeno opremljena, prepoznatljiva i pouzdana za sve zdravstvene potrebe stanovnika. Nevena Todorović kontinuirano radi na razvoju i unapređenju zdravstvenih usluga kako bi se zadovoljile potrebe pacijenata na najbolji mogući način.

➤ **Oblježavanje godišnjice razornog zemljotresa 1969. godine**

Na dan godišnjice zemljotresa 27. oktobra 1969. godine, održana je pokazna vježba “Brzi odgovor 2023” sa scenariom razornog zemljotresa u Banjoj Luci sa većim brojem povrijeđenih lica i ozbiljnim oštećenjima u gradu. U ovoj simulaciji učestvovali su i učenici banjalučke Gimnazije, a i pripadnici MUP-a Republike Srpske, Helikopterskog servisa Republike Srpske, Gradske organizacije Crvenog krsta, Gorska služba spasavanja Banja Luka, kao i timovi Službe hitne medicinske pomoći Doma zdravlja Banja Luka koji su prošli naprednu obuku ITLS (International Trauma Life Support) – edukaciju o tehnikama naprednog zbrinjavanja traumatizovanog pacijenta. Koordinator svih medicinskih ekipa u pokaznoj vježbi bila je prim. mr sci. dr Renata Hadžić, spec. urgentne medicine. U sklopu obilježavanja godišnjice zemljotresa, 26.10.2023. godine, održana je i stručna konferencija pod nazivom „Jačanje otpornosti zajednice na zemljotrese“. Svoje učešće ispred Doma zdravlja, na stručnom skupu, uzeli su Mladen Golic, psiholog Centra za zaštitu mentalnog zdravlja sa predavanjem na temu “Intervencije i psihološka pomoć stanovništvu tokom prirodnih katastrofa, a u svjetlu različitih mentalnih stanja i reakcija kod ljudi” i prim. dr Vesna Lučić Samardžija, specijalista epidemiologije koja je održala edukaciju na temu “Epidemiološki izazovi u vanrednim situacijama”. Pokaznoj vježbi prisustvovalo je i rukovodstvo naše ustanove na čelu sa doc. dr sci. med. Nevenom Todorović.

13. PRIZNANJA I NAGRADE RADNICIMA USTANOVE U 2023. GODINI

U izvještajnoj godini naši doktori iz raznih grana medicine nagrađeni su za rad, zalaganje i doprinos u medicini od strane Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, Komore doktora medicine Republike Srpske, Komore doktora stomatologa Republike Srpske i Grada Banje Luke. Doktori naše Ustanove su nagrade i priznanja zaslužili i opravdali svojim dugogodišnjim profesionalizmom, zalaganjem u struci, kontinuiranom medicinskom edukacijom, odličnim rezultatima rada, te stručnim i profesionalnim odnosom prema građanima.

Povodom Dana grada – 22. aprila na prijedlog JZU “Doma zdravija” u Banjoj Luci, Plaketu Grada Banja Luka za izuzetna ostvarenja u oblasti obrazovanja, nauke, kulture, umjetnosti, sporta, fizičke kulture i ispoljenu hrabrost, posthumno je dobila, naša dugogodišnja koleginica i naročit čovjek i prijatelj, dr Tanja Josipović, specijalista porodične medicine. Dr Tanja Josipović je svoje znanje, vještine i profesionalizam nesebično stavljala u službu pacijenata, posebno u periodu borbe sa COVID – 19, u kojem je žrtvovala sopstveni život boriće se za druge živote.

Direktorici naše Ustanove doc. dr sci. med. Neveni Todorović, specijalisti porodične medicine, u izvještajnoj godini dodijeljenje su dvije vrijedne i značajne nagrade i priznanja - Hipokratovo priznanje Komore doktora medicine Republike Srpske i Zlatni grb Grada Banje Luke.

Hipokratovo priznanje je nagrada za životno djelo, koja se dodjeljuje doktoru medicine za vrhunske rezultate postignute tokom dugogodišnjeg rad.

Zlatni grb Grada Banje Luke se dodjeljuje povodom Dana grada za izuzetan doprinos u razvoju grada, njegovanju odnosa sa drugim gradovima, za postignute vrhunske rezultate i uspjehe u oblasti privrede, nauke i kulture, umjetnosti i sporta.

Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske u izvještajnoj godini dodijelilo je naziv primarijus za 27 doktora medicine, stomatologije i magistara farmacije. Ova titula se tradicionalno dodjeljuje zaslužnim i uspješnim zdravstvenim profesionalcima na preporuku njihovih saradnika i ustanova. Povodom obilježavanja Svjetskog dana zdravlja, 07. aprila 2023. godine, ministar zdravlja i socijalne zaštite Alen Šeranić uručio je odluke o dodjeli naziva primarijus za 23 doktora medicine, dva doktora stomatologije i dva magistra farmacije. Tom prilikom počasno zvanje primarijus dodijeljeno je našim doktorima: dr Aleksandaru Stuparu, dr Saši Miličkoviću, dr Sanji Osmančević Ljubojević, dr Srđanu Vujičiću, specijalistima urgentne medicine, dr Vladimiru Đukiću, specijalisti ginekologije i akušerstva, dr Zorislavi Lukić, specijalisti fizikalne medicine i rehabilitacije, dr Saši Arnautu, specijalisti psihijatrije, dr Đajić Bosi, specijalisti pedijatrije, dr Jovanki Vižintin, dr Radi Dujaković, dr Veri Jakolić Čosović, dr Milki Krmpot-Knežević, dr Ljiljani Buzadžiji, dr Mirjani Boršoš i dr Svjetlani Simić, specijalistima porodične medicine. Titula primarijusa je veliki podsticaj u karijeri svakog doktora medicine, stomatologije i magistra farmacije, ali istovremeno i velika odgovornost.

Svečanom sjednicom Skupštine, koja je održana 24. novembra 2023. godine, Komora doktora medicine Republike Srpske, obilježila je 22 godine rada. Na svečanosti su dodijeljene godišnje nagrade najboljim doktorima i najboljim studentima medicine u Republici Srpskoj. Među nagrađenim je i pet doktora JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci. Prema Kodeksu medicinske etike ljekar je dužan da etičkim ponašanjem prema pacijentima, njihovim bližnjim, svojim kolegama i drugim licima u profesionalnom i u privatnom životu, čuva plemenitu tradiciju ljekarskog poziva, ugled i dostojanstvo profesije. Oni koji su ove godine prepoznati od struke kao najbolji čuvari plemenite tradicije ljekarskog poziva, ugleda i dostojanstva su laureati ovogodišnjih nagrada. Nagradu za primarnu zdravstvenu zaštitu koja se dodjeljuje aktivnim članovima Komore, za izuzetnu organizaciju redovne zdravstvene kontrole, kao i postignut uspjeh u prevenciji narušavanja zdravlja stanovništva, iz JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci dobili su dr Mira Šupica, specijalista urgentne medicine, dr Brankica Marković, specijalista porodične medicine i dr Aleksandar Marjanović, specijalista ginekologije i akušerstva. Nagradu za organizaciju zdravstvene službe koja se dodjeljuje aktivnim članovima Komore za vrhunske uspjehe u praktičnoj primjeni novih medicinskih dostignuća, za izvanredne uspjehe u praktičnoj primjeni novih medicinskih dostignuća, za izvanredne uspjehe u organizaciji i sprovođenju

zdravstvene zaštite, kao i stručnom usavršavanju zdravstvenih radnika dobila je prof. dr Kosana Stanetić, načelnik Službe porodične medicine JZU „Dom zdravlja“ Banja Luka.

Kako smo već naveli, Direktorici naše Ustanove doc. dr sci. med. Neveni Todorović, specijalisti porodične medicine, u izvještajnoj godini od strane Komore doktora medicine Republike Srpske dodijeljeno je Hipokratovo priznanje.

Povodom 20 godina od osnivanja i rada Komore doktora stomatologije Republike Srpske nagrađena je i naša dr sci. med. Jana Ilić, specijalista ortopedije vilica Poveljom za rezultate na unapređenju stomatološke nauke i struke, kao i ostvarivanju ciljeva i zadataka Komore.

JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci se, sa dodijeljenim priznanjima iz oblasti medicine, pozicionira kao vodeća zdravstvena ustanova primarnog sistema zdravstvene zaštite Republike Srpske i sa punim ponosom ističe svoje medicinske radnike i sve nagrade koje su zasluženno dobili. Naši medicinski radnici su srž naše zdravstvene ustanove i njihov kontinuirani trud, vještine i posvećenost su ključni za pružanje vrhunske kvalitete zdravstvene zaštite pacijentima.

Naša Ustanova na čelu sa direktoricom doc. dr sci. med. Nevenom Todorović, će i dalje nastaviti da ulaže u usavršavanje i dalje napredovanje u profesionalnom razvoju osoblja, a sve u svrhu razvoja i unapređenja zdravstvenih usluga kako bi se zadovoljile potrebe pacijenata na najbolji mogući način.

14. PROBLEMI U PRUŽANJU ZDRAVSTVENIH USLUGA

Prilikom pružanja zdravstvenih usluga Ustanova se susreće sa sljedećim problemima:

➤ Sanitetska vozila

Imajući u vidu starost sanitetskih vozila, veliki broj pređenih kilometara, te česte kvarove koji su otežavali proces rada, menadžment je u proteklom periodu uložio velike napore da se obnovi vozni park Ustanove.

Tako je od 2019. godine nabavljeno osam novih sanitetskih vozila sa pratećom medicinskom opremom za rad mobilnih timova u Službi hitne medicinske pomoći i za obavljanje prevoza van Republike Srpske u Odsjeku transporta.

Iako smo ovim nabavkama u znatnoj mjeri prevazišli dugogodišnji problem nedostatka sanitetskih vozila, i dalje imamo potrebu za novim vozilima.

Naime, s obzirom da su vozila koja se koriste u Službi hitne medicinske pomoći u upotrebi 24 sata dnevno na cijelom području grada, da vozila kojima se u Odsjeku transporta vrše prevozi pacijenata van Republike Srpske u prosjeku mjesečno pređu oko 6.000 km, te da se svakodnevno obavljaju i prevozi ležećih pacijenata iz UKC RS unutar cijele teritorije Republike Srpske, kontinuirano postoji potreba za nabavkom novih sanitetskih vozila.

➤ Smanjenje broja registrovanih građana u našoj Ustanovi

Smanjenje broja registrovanih građana dešava se iz više razloga:

- Iseljavanje stanovništva iz Republike Srpske.
- Preregistracija u druge zdravstvene ustanove.
Novootvorene privatne ambulante: ambulante porodične medicine, pedijatrijske ambulante (veći broj ambulanti u odnosu na stvarne potrebe pedijatrijske populacije), specijalistički centri koje imaju ugovor sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske.
- Preopterećenost doktora porodične medicine administrativnim poslovima, pravilnici po kojima se svakodnevno radi, a koji se odnose na način propisivanja lijekova za koje su propisane indikacije koje su nejasne i koje je teško ispoštovati. Zbog svega ovoga medicinski radnici rade pod pritiskom, otvaraju bolovanja, bojeći se kazni pružaju tihi otpor prema poslu, nedostaje im motivacije i u porastu je broj medicinskih radnika koji odlaze na rad u inostranstvo.
- Smanjenje nadležnosti porodičnih doktora koji su na ovaj način postali neprijatelji svojih pacijenata, jer im oduzimaju prava na lijekove, banje, ortopedsku pomagala, bolovanja, bolničke preglede i dijagnostiku.
- Ugovor o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, baziran prema standardima i normativima, nepovoljan je za našu Ustanovu i ne obezbjeđuje dovoljno finansijskih sredstava za osnovna primanja radnika, što je obrazloženo u tački 3.1.1. Eksterni akti, Pravilnik o osnovima standarda normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja.
- U odnosu na 2013. godinu broj registrovanih građana u timovima porodične medicine je manji što navodi na zaključak da je potreban manji broj timova porodične medicine prema standardima na broj stanovnika, ali

istovremeno smanjenje broja timova porodične medicine može ugroziti dostupnost zdravstvenih usluga svim građanima i njihovo pravo da se registruju gdje žele tj. u mjesnoj zajednici u kojoj žive.

➤ **Indikatori kvaliteta pruženih zdravstvenih usluga**

Praćenje indikatora kvaliteta pruženih zdravstvenih usluga za pacijente sa povišenim krvnim pritiskom, diabetes melitusom, anginom pectoris, infarktom miokarda, hroničnim opstruktivnim plućnim bolestima, depresijom i astmom nije bilo moguće u 2023. godini zbog uvođenja novog informacionog sistema. Iz Agencije za akreditaciju, sertifikaciju i unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite RS dobili smo informaciju da ni oni nisu bili u mogućnosti izvršiti izračunavanje indikatora kvaliteta za primarnu zdravstvenu zaštitu za 2023. godinu, zbog nemogućnosti preuzimanja podataka iz novog informacionog sistema IZIS.

➤ **Provođenje sistematske imunizacije**

U cilju prevencije zaraznih bolesti, a u skladu sa Pravilnikom o obaveznoj vakcinaciji učenika devetih razreda osnovnih škola a u saradnji Centra za promociju zdravlja i prevenciju bolesti, timova porodične medicine i Centra za vakcinaciju vakcinisano je 1067 učenika.

Programom mjera za sprečavanje i suzbijanje, eliminaciju i eradikaciju zaraznih bolesti za područje Republike Srpske za 2023. godinu predviđeno je da se dosegne i održi obuhvat vakcinacijom od 95%, na nivou cjelokupne populacije koju treba vakcinisati prema Kalendaru vakcinacije. Već duži vremenski period naša Ustanova ima probleme u obavljanju sistematske imunizacije na području grada, što se nastavilo i u 2023. godini, a pandemija je dodatno produbila ovaj problem. Obuhvat djece koja su vakcinisana kroz sistematsku vakcinaciju u 2023. godini prikazan je u Tabeli 3.

Tabela 3- Obuhvat djece koja su vakcinisana kroz sistematsku vakcinaciju u 2023. godini po kalendaru vakcinacije

Naziv vakcine	Vakcinacija	Revakcinacija
BCG	99,80%	-
HBV (pedijatrijska)	80,00%	-
DTP-iPV-HiB (Pentaxim)	85%	53%
DTP,IPV	-	63%
MRP	56%	59%
dT	-	67%
ANA TE	-	15%
Pneumokok	50%	20%
Meningokok	20%	-

Važno je da ponovno naglasimo činjenice da nizak vakcinalni obuhvat ima za posljedicu povećanje broja nevakcinisane i nepotpuno vakcinisane populacije, čime se dovodi u pitanje postojanje kolektivnog imuniteta koji sprečava epidemijsko javljanje bolesti, a koje se mogu prevenirati vakcinacijom. U zadnjih nekoliko godina u gradu Banjoj Luci javljale su se manje epidemije vakcinalno preventabilnih bolesti. U toku 2023. godine nije bilo epidemija vakcinalno preventabilnih bolesti.

Nastavljena je i praksa revizije kartoteke, te obavještanja roditelja, odnosno naknadno pozivanje na vakcinaciju za djecu koja su propustila termin obavezne vakcinacije.

U skladu sa internim procedurama i uputstvima za rad u Centru za vakcinaciju su izvršene dvije revizije kompletne kartoteke sa ukupno 17.051 vakcinalnih kartona i dvije revizije tekućeg 2023. godišta. U toku prošle godine kartone su preuzela 123 roditelja, zbog preseljenja, o čemu se vodi evidencija, a kopije se čuvaju. Roditelji nevakcinisane djece su pozivani telefonskim putem svakodnevno, a u toku 2023. godine pozvano je 2540 roditelja. Ukupno 324 roditelja se odazvalo i dovelo djecu na vakcinaciju, što je oko 7,8% pozvanih. Roditelji koji ne žele vakcinisati djecu, koju dovedu u Savjetovništvo na pregled, dužni su popuniti obrazac u kojem to obrazlažu, ali uglavnom odbijaju i tu obavezu. U toku 2023. godine 51 roditelj je potpisao izjavu o odbijanju vakcinacije, nakon čega su iste prosljeđene Republičkoj zdravstvenoj Inspekciji, u skladu sa Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti (Službeni glasnik Republike Srpske broj 104/22). Tokom 2023. godine nije bilo prijavljenih slučajeva neželjenih reakcija.

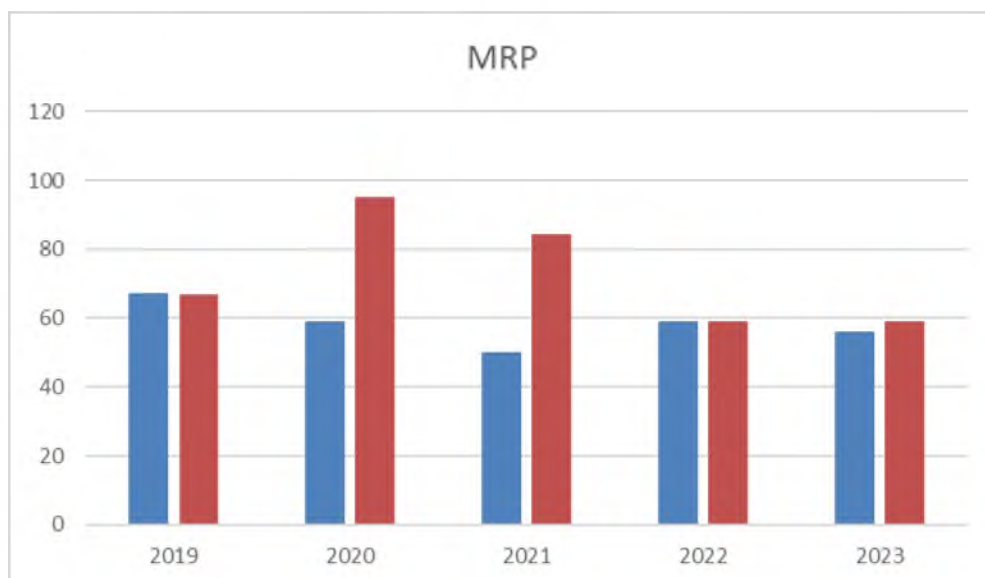
Preporučena imunizacija protiv humanog papiloma virusa - HPV je započela u martu 2023. godine i provodila se u Vakcinalnom centru Specijalističkih pedijatrijskih ambulanti kontinuirano. U toku prošle godine u Vakcinalnom centru aplicirane su 674 vakcine protiv humanog papiloma virusa. Od 13.11.-12.12.2023.godine vakcinacija protiv HPV je obavljana i na Vakcinalnom punktu u Higijensko-epidemiološkoj službi. Ukupno je aplicirana 291 vakcina, a obuhvaćena su djeca oba pola i uzrasta od 11-14 godina života.

Uvidom u medicinsku dokumentaciju uočen je značajan pad u procentu vakcinisanih, naročito MRP vakcinom.

MRP vakcina je vakcina protiv morbila, rubeole i parotitisa. Morbili/ospice su visoko zarazna ozbiljna bolest, od koje u slučaju izloženosti oboljeva najmanje 95% nevakcinisanih osoba. Kod nevakcinisanih trudnica morbili mogu biti praćeni smrću trudnice, spontanom pobačajem, prijevremenim rođenjem djeteta i rođenjem djeteta male porođajne mase. Infekcija virusom rubeole tokom začeća odnosno prvih 8-10 sedmica trudnoće kod 90% slučajeva dovodi do pobačaja, smrti ploda i sindroma prirođene (kongenitalne) rubeole koji je karakterisan malformacijama organa (oštećenje vida i sluha, urođene srčane anomalije kod djeteta, intelektualna nesposobnost). Parotitis/zaušnjaci su zarazna bolest uzrokovana virusom mumpsa. Kao komplikacija ove bolesti kod 20-30% nevakcinisanih muškaraca se može javiti upala testisa, a kod 6-8% žena upala jajnika, koje mogu uzrokovati sterilitet.

Vakcinacija je jedini mogući način sprečavanja pojave vakcinacijom preventabilnih bolesti, sprečavanja ili smanjenja njihovih ozbiljnih komplikacija, od kojih neke dovode do smrtnog ishoda. Kontinuiranom i sveobuhvatnom vakcinacijom omogućava se efikasna i sigurna zaštita pojedinaca i cjelokupne populacije od zaraznih bolesti. Osobe sa urednim vakcinalnim statusom štite od zaraznih bolesti nevakcinisane osobe, koje se radi postojećih kontraindikacija za vakcinaciju, rane životne dobi ili drugih razloga nisu mogle vakcinisati.

Grafikon 3. Procenat vakcinisane i revakcinisane djece MRP vakcinom od 2019.-2023. godine u odnosu na plan

II FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ I GODIŠNJI OBRAČUN

U V O D

JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci svoje poslovne knjige i knjigovodstvenu evidenciju vodi po Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike u skladu sa:

- Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog Zakona,
- Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja/ Međunarodnim računovodstvenim standardima,
- Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srpske 104/21, 59/22) i
- Pravilnikom o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci.

Kod sastavljanja godišnjeg finansijskog izvještaja za 2023. godinu primjenjivani su Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja, Međunarodni računovodstveni standardi, Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje, Pravilnik o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srpske 104/21,59/22), propisi iz oblasti poreske regulative i drugi zakonski i podzakonski propisi koji su bili na snazi u momentu nastanka poslovnih događaja i njihovog evidentiranja.

Dom zdravlja je pravno lice sa sjedištem u Republici Srpskoj i podliježe obaveznoj reviziji finansijskih izvještaja u cilju utvrđivanja da li oni istinito i objektivno prikazuju finansijsko stanje i rezultate poslovanja te promjene na kapitalu i tokove gotovine u obračunskom periodu, kao i da li su ti izvještaji sastavljeni u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

U skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom broj 1, Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srpske broj 59/22,129/22) finansijski izvještaji za 2023. godinu sačinjavaju se na obrascima:

1. Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju na kraju perioda,
2. Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu za period. U skladu sa Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srpske broj 59/22,129/22) ovaj izvještaj se sastavlja u dva odvojena dijela:
 - a. Bilans uspjeha i
 - b. izvještaj o ostalom rezultatu u periodu,
3. Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine.
4. Napomene uz finansijske izvještaje

Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srpske broj 59/22, 129/22) propisano je da obveznici koji u izvještajnom periodu nisu ostvarili ostale dobitke i gubitke, odnosno dobitke i gubitke utvrđene

direktno u kapitalu nisu obavezni da prezentuju Izvještaj o ostalom rezultatu u periodu.

S obzirom na to da Dom zdravlja nema utvrđene dobitke i gubitke Izvještaj o ostalim dobitcima i gubicima u periodu nije sačinjavan.

Pravilnikom o sadržini i formi obrasca Izvještaja o promjenama na kapitalu (Službeni glasnik Republike Srpske broj 59/22) propisana je obaveza izrade i prezentacije Izvještaja za sva pravna lica sa sjedištem u Republici Srpskoj registrovana kao društva kapitala, ali Dom zdravlja sačinjava ovaj Izvještaj i dostavlja ga Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge a.d. Banja Luka na obrascu:

- Izvještaj o promjenama na kapitalu.

Sastavni dio finansijskog Izvještaja je Obavještenje o razvrstavanju pravnog lica u skladu sa članom 5. tačka 12. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i Prilog broj 1 na kojem se, između ostalog, navode podaci o licu koje je sastavilo finansijske izvještaje (s obzirom da obrasce popunjavamo direktno u aplikaciji APIF-a, prva strana obrasca se smatra Prilogom broj 1).

Uz godišnji finansijski izvještaj korisnicima finansijskih izvještaja prezentuje se dodatni računovodstveni izvještaj-Aneks u skladu sa Pravilnikom o dodatnom računovodstvenom izvještaju-Aneksu (Službeni glasnik Republike Srpske broj 62/16,124/22).

Finansijski izvještaji su blagovremeno sačinjeni i podneseni nadležnoj službi za prijem istih, Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge a.d. Banja Luka.

Izvještajem za period od 01.01. do 31.12.2023. godine obuhvaćena je:

- analiza bilansa stanja - izvještaja o finansijskom položaju na kraju perioda u odnosu na prethodnu godinu,
- racio analiza bilansa stanja (koeficijent opšte likvidnosti i koeficijent zaduženosti),
- analiza izvještaja o promjenama na kapitalu u odnosu na prethodnu godinu,
- analiza bilansa uspjeha – izvještaja o ukupnom rezultatu za period u odnosu na prethodnu godinu i na planirane rezultate poslovanja,
- pregled odobrenih, fakturisanih i doznačenih sredstava od Osnivača,
- racio analiza bilansa uspjeha (racio ukupne ekonomičnosti),
- analiza bilansa tokova gotovine – izvještaja o tokovima gotovine u odnosu na prethodnu godinu,
- dugoročne i kratkoročne obaveze,
- glavni rizici i neljvjesnosti sa kojima se suočava Dom zdravlja,
- značajni događaji nastali u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskih izvještaja,
- izloženost pravnog lica cjenovnom i tržišnom riziku, riziku likvidnosti i drugim rizicima i
- rezime.

Cilj ovih komparacija je da se uoče sve eventualne inercije u ispunjenju planskih odluka i prepoznaju smjernice za usmjeravanje aktivnosti Doma zdravlja u narednom periodu.

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ

1. BILANS STANJA NA DAN 31.12.2023. GODINE

Tabeia 1. Bilans stanja (Izvršaj o finansijskom položaju na kraju perioda) na dan 31.12.2023. godine

R.br.	Pozicija	Oznaka AOP-a	31.12.2022.	31.12.2023.	Index
1	2	3	4	5	6(5/4*100)
I	AKTIVA				
1	Stalna imovina (zemljište, građevinski objekti, oprema, dugoročni finansijski plasmani)	001	19.960.100	20.163.582	101,02
2	Tekuća imovina (zalihe materijala, dati avansi, kratkoročna potraživanja (potraživanja od kupaca, druga potraživanja), gotovina i aktivna vremenska razgraničenja)	036	3.241.780	2.323.955	71,69
	I Poslovna aktiva (1+2)	066	23.201.880	22.487.537	96,92
	Vanbilansna aktiva (date mjenice, stanovi Doma zdravlja i dr.)	067	410.655	3.371.870	821,10
II	PASIVA				
1	Osnovni kapital	102	1.576.990	1.576.990	100,00
2	Ostale rezerve	118			
3	Neraspoređeni dobitak	124	351.481		
4	Gubitak tekuće godine	130		754.305	
4	Gubitak ranijih godina	129	9.010.348	7.664.867	85,07
5	Kapital(1+2+3-4)	101	-7.081.877	-6.842.182	96,62
6	Dugoročna rezervisanja	133	720.974	794.770	110,24
7	Dugoročne obaveze	137	2.400.068	1.915.755	79,82
8	Razgraničeni prihodi i primljene donacije	145	16.346.767	16.275.726	99,57
9	Kratkoročne obaveze	147 osim 167	8.578.408	8.182.510	95,38
10	Kratkoročna razgraničenja i rezervisanja	167	2.237.540	2.160.958	96,58
	II Poslovna pasiva (5+6+7+8+9+10)	169	23.201.880	22.487.537	96,92
	Vanbilansna pasiva (nepriznate učinjene usluge, garancije, stanovi Doma zdravlja i dr.)	170	410.655	3.371.870	821,10

1.1. AKTIVA

➤ Stalna imovina

Stalna imovina na dan 31.12.2023. godine iznosi 20.163.582 KM, dok na dan 31.12.2022. godine iznosl 19.960.100 KM.

U okviru stalne imovine došlo je do promjena, vrijednost objekata je uvećana za iznos 654.853 KM, i to po osnovu uknjižavanja objekta ambulate porodične medicine u MZ Dragočaj u iznosu od 506.679 KM, te donosa sa investicionih nekretnina, zbog prestanka izdavanja u zakup dijela objekta u Ulici Vladike Platona 4 (77.925 KM) i objekta ambulate Vrbas (70.249 KM) u iznosu od 148.174 KM, a smanjena po osnovu amortizacije 421.793 KM i smanjena po osnovu isknjižavanja objekta u MZ Dragočaj u iznosu od 103.852 KM.

Vrijednost opreme je povećana po osnovu donacija i nabavke u iznosu od 975.751KM, kao i zbog popravke koja povećava vrijednost opreme u iznosu od 45.347 KM, u skladu sa zakonskim propisima i internim aktom Ustanove, a smanjena po osnovu amortizacije u iznosu od 773.987 KM i rashoda u iznosu od 37.814 KM (sadašnja vrijednost 506.364 KM – otpisana vrijednost 468.550 KM).

Investicione nekretnine su smanjene, kako je naprijed navedeno u iznosu od 129.711 KM (sadašnja vrijednost 148.174 KM - ispravka vrijednosti 18.463 KM) i po osnovu amortizacije 5.312 KM.

Nematerijalna ulaganja su u ukupnom iznosu amortizovana.

Napominjemo da je u toku 2019. godine sa pozicije nematerijalnog ulaganja preknjižen iznos od 1.140.231 KM na poziciju zemljišta, u skladu sa mišljenjem Ministarstva finansija Republike Srpske i Međunarodnim računovodstvenim standardima.

➤ Tekuća imovina

Tekuća imovina se odnosi na zalihe materijala, date avanse, kratkoročna potraživanja (potraživanja od kupaca, druga potraživanja), gotovinu i kratkoročna razgraničenja i na dan 31.12.2023. godine iznosi 2.323.955 KM.

Tekuća imovina je manja u odnosu na prethodnu godinu (zalihe materijala, kratkoročna potraživanja i gotovina su manje u odnosu na prethodnu godinu).

Potraživanja od FZO su knjižena na osnovu mišljenja Ministarstva finansija Republike Srpske i Ugovora o pružanju i finansiranju usluga primarnog nivoa zdravstvene zaštite u 2023. godini.

Naime, u toku 2018. godine Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske, izvršila je reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti poslovanja Ustanove, za period 01. 01. – 31. 12. 2017. godine.

Za reviziju finansijskih izvještaja Glavni revizor je dao mišljenje sa rezervom, a za reviziju usklađenosti poslovanja Glavni revizor je dao pozitivno mišljenje.

U revizorskom izvještaju je dato skretanje pažnje koje glasi:

“Prema odredbama ugovora o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite za negativne efekte „rizika prekoračenja“ izdavanja lijekova na recept i kaznenih odredbi prilikom kontrole izvršenja ugovora po konačnom obračunu, vrši se umanjenje plaćanja za izvršene i fakturisane usluge. Na taj način narušen je bruto princip u evldenciji prihoda i potraživanja. Iskazana potraživanja za priznate negativne efekte, nisu rezultat izvršenih usluga Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci, s obzirom da su po obračunu stornirani prihodi i potraživanja u najmanjem iznosu od 46.755 KM.”

Shodno navedenom i datim preporukama obratili smo se Ministarstvu finansija Republike Srpske zahtjevom za mišljenje u vezi računovodstvenog tretmana priznatih, odnosno osporenih negativnih efekata izdavanja lijekova na recept, na koji nam je Ministarstvo dalo sljedeće mišljenje:

“Ugovorom o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite za 2018. godinu (član 41.) definisano je da će FZO RS do 20. u mjesecu za prethodni mjesec vršiti obračun pripadajućih sredstava zdravstvenoj ustanovi na osnovu:

- utvrđene 1/12 pripadajućih sredstava;
- ispostavljenih jediničnih faktura za račun na teret zdravstvene ustanove po osnovu definisanih uslova iz ovog Ugovora;
- odobrenih refundacija na teret zdravstvene ustanove;
- obračunatih razlika za propisivanje lijekova na recept;
- eventualnog proporcionalnog usklađivanja ugovorenih sredstava u slučaju promjene broja verifikovanih osiguranih lica za više od ± 3 ;
- izvršenja kaznenih odredbi iz Ugovora i u drugim osnovnim razlozima.

Na osnovu obračuna iz prethodnog stava vrši se korekcija plaćanja zdravstvenoj ustanovi u narednom mjesecu.

Prema Međunarodnom računovodstvenom standardu 18–Prihodi, prihod je bruto priliv ekonomskih koristi tokom datog perioda koji nastaje iz redovnih aktivnosti entiteta pri čemu taj priliv rezuitira povećanjem kapitala koji ne predstavlja porast na osnovu doprinosa učesnika u kapitalu. Iznos prihoda koji se ostvaruje pri nekoj transakciji se obično određuje putem ugovora između entiteta i kupca ili korisnika sredstava. Odmjerava se po fer vrijednosti primljene ili potraživane naknade, uzimajući u obzir iznos bilo kakvih trgovinskih popusta i količinskih rabata koje je taj entitet odobrio. Prema Konceptualnom okviru za finansijsko izvještavanje imovina se prikazuje u bilansu stanja kada je priliv budućih ekonomskih koristi u entitet vjerovatan i kada imovina ima cijenu koštanja ili vrijednost koja se može pouzdano odmjeriti. Prihod se priznaje u bilansu uspjeha kada nastane povećanje budućih ekonomskih koristi, povezano sa povećanjem imovine ili smanjenjem obaveza i koje može pouzdano da se odmjeri.

Shodno gore navedenom, uzimajući u obzir ugovorene uslove, JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci treba da prizna prihode u iznosu koji je ugovoren na godišnjem nivou (mjesечно 1/12), umanjene za iznos prekoračenja sredstava po osnovu izdatih lijekova na recept, odnosno osporenih negativnih efekata izdavanja lijekova od strane Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske. Za iznos prekoračenja sredstava po osnovu izdatih lijekova na recept FZO RS umanjuje obračunata odnosno planirana sredstva JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci (1/12 mjesечно), tako umanjena sredstva uplaćuje JZU „Domu zdravlja“ Banja Luka. Ovakvo umanjenje sredstava JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci vrši se u toku izvještajnog perioda te shodno tome JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci treba da prizna prihode uvažavajući ugovoreno umanjenje sredstava koja će biti doznačena od strane FZO RS po osnovu prekoračenja sredstava za izdate lijekove na recept.

Priznavanje prihoda u bruto iznosu, bez umanjenja sredstava od strane FZO RS nije u skladu sa ugovorenim uslovima i zahtjevima za priznavanje prihoda iz MRS 18. S tim u vezi, naknadno priznavanje rashoda i obaveza ne zadovoljava definicije za priznavanje navedenih elemenata finansijskih izvještaja. Prema Konceptualnom okviru za finansijsko izvještavanje, rashodi se priznaju u bilansu uspjeha kada nastane smanjenje budućih ekonomskih koristi, povezano sa smanjenjem imovine ili povećanjem obaveza i koje može pouzdano da se odmjeri. S druge strane, obaveza se priznaje u bilansu stanja kada je vjerovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi biti posljedica izmirenja sadašnje obaveze i kada se iznos po kome će se izmirenje izvršiti može pouzdano odmjeriti. U konkretnom primjeru

ne može se smatrati da JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci ima obavezu prema FZO RS, jer takva obaveza nije definisana ugovorom, već se radi o gore navedenom umanjenju doznačenih sredstava, što predstavlja umanjenje prihoda u odgovarajućem izvještajnom periodu.

Na isti način, priznavanje potraživanja, uz istovremenu ispravku istih ne odgovara gore navedenim računovodstvenim zahtjevima, u pogledu priznavanja elemenata iz finansijskih izvještaja, odnosno inicijalno priznavanje potraživanja ne zadovoljava definiciju sredstava iz Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje.

Ukoliko je JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci osporio negativne efekte izdavanja lijekova na recept od strane Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, takve informacije treba da budu objavijene u napomenama uz finansijske izvještaje”.

Takođe je i Ugovorom o pružanju i finansiranju usluga primarnog nivoa zdravstvene zaštite u 2023. godini (član 58.) definisano da će FZO RS do 20. u mjesecu za prethodni mjesec vršiti obračun pripadajućih sredstava zdravstvenoj ustanovi na osnovu:

- utvrđenog mjesečnog iznosa pripadajućih sredstava;
- ispostavljenih jediničnih faktura u skladu sa ovim ugovorom;
- ispostavljenih faktura na teret Zdravstvene ustanove
- odobrenih refundacija na teret Zdravstvene ustanove;
- obračunatih rizika za propisivanje lijekova na recept;
- izvršenih kaznenih odredbi iz ugovora i u drugim osnovanim razlozima.

Na osnovu obračuna iz prethodnog stava vrši se korekcija plaćanja Zdravstvenoj ustanovi u narednom mjesecu.

Odredba je ista kao i u Ugovoru za 2018. godinu, na osnovu kojeg je Ministarstvo finansija dalo mišljenje.

Pravilnikom o principima, uslovima i kriterijumima za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj, FZO reguliše pitanje rizika prekoračenja sredstava za lijekove na recept, koji su sve do 2017. godine bili regulisani na način da Dom zdravlja snosi rizik prekoračenja 70%, a Univerzitetski klinički centar Republike Srpske (UKC) 30%. Međutim, taj odnos je u 2018. godini bio 50% na teret Doma zdravlja, a 50% na teret UKC RS, dok je za 2019. godinu kao i za 2020. godinu propisano da rizik prekoračenja troškova kod propisivanja lijekova na recept snosi zdravstvena ustanova primarnog nivoa, osim ako je preporuku za propisivanje lijeka na recept dala zdravstvena ustanova bolničke/KSZ zdravstvene zaštite, kada se rizik prekoračenja troškova dijeli u srazmjeri 50% zdravstvene ustanove primarnog nivoa, a 50% zdravstvene ustanove bolničke/KSZ zdravstvene zaštite. Rizik prekoračenja sredstava za 2020. godinu propisan je Odlukom o načinu finansiranja zdravstvene zaštite u Republici Srpskoj u 2020. godini. Tačkom XX Odluke o načinu finansiranja zdravstvene zaštite u Republici Srpskoj u 2021. godini, takođe, je propisano da rizik prekoračenja troškova kod propisivanja lijekova na recept snosi zdravstvena ustanova primarnog nivoa, osim ako je preporuku za propisivanje lijeka na recept dala zdravstvena ustanova bolničke/KSZ zdravstvene zaštite, kada se rizik prekoračenja troškova dijeli u srazmjeri 50% zdravstvene ustanove primarnog nivoa, a 50% zdravstvene ustanove bolničke/KSZ zdravstvene zaštite (isto kao za 2019. i 2020. godinu).

Pravilnikom o osnovama za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj u 2023. godini propisan je rizik prekoračenja troškova kod propisivanja lijekova na recept koji je isti kao za 2022. i 2021. godinu.

Takođe je Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske svojim Pravilnikom o uslovima propisivanja i izdavanja lijeka ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 116/12, 51/13, 88/17 i 93/17) omogućilo propisivanje tromjesečne terapije na jednom receptu.

Shodno naprijed navedenom Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (u daljem tekstu: FZO) je dana 06.02.2024. godine dostavio obračun sredstava za 2023. godinu, u kojem su prikazani negativni efekti u ukupnom iznosu od 600.183,11 KM.

Na usluge koje je odradio Univerzitetski klinički centar Republike Srpske (UKC RS) odnosi se 142.145,00 KM, dok se na efekte o nenadležnom upućivanju (332,30 KM) i usluge koje su odradile druge zdravstvene ustanove odnosi 886,60 KM. Na refundacije se odnosi 5.052,46 KM, dok se na negativne efekte po osnovu propisivanja lijekova na recept odnosi 452.099,05 KM.

Dom zdravlja je sa UKC RS zaključio Protokol o pružanju usluga laboratorijske dijagnostike primarnog nivoa za period 01.01. do 31.12.2023. godine broj 01/50-3149/23 od 21.07.2023. godine, kojim je definisano da će se ove usluge pružati osiguranicima na teret sredstava Doma zdravlja 30%, a na teret sredstava UKC RS 70% od ukupno pruženih usluga što iznosi 99.501,50 KM.

Na osnovu potpisanog Protokola izvršiće se obračun i uplata sredstava Domu zdravlja.

U Službenom glasniku Republike Srpske broj 106/20 objavljena je Odluka o izmjenama Odluke o usvajanju liste lijekova za ambulate porodične medicine i domove zdravlja, kao i Odluka o dopunama Odluke o usvajanju posebnog programa Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske. Naime, aplikacija lijekova dalteparin i enoksaparin, počev od 02.11.2020. godine terete sredstva Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, dok su u prethodnom periodu teretila sredstva naše Ustanove, iako se apliciraju kao nastavak bolničkog liječenja, što znači da nismo, kao Ustanova, mogli uticati na potrošnju ove ampulirane terapije. Po ovom pitanju nije bilo izmjena u novoj Odluci o usvajanju Liste lijekova za ambulate porodične medicine i domove zdravlja (Službeni glasnik Republike Srpske broj 129/22 i 70/23).

Shodno navedenom Upravni odbor Doma zdravlja donio je odluku broj 03/02-2/24 od 23.02.2024. godine kojom prihvata obračun sredstava za 2023. godinu.

➤ Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Na poziciji vanbilansne aktive evidentiran je ukupan iznos od 3.371.870 KM, koliko je evidentirano i na poziciji vanbilansne pasive.

U vanbilansnoj aktivi kao i u vanbilansnoj pasivi evidentirana je tuđa oprema koju smo dobili na korištenje, kontejner u vrijednosti 2.500 KM, od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (računari i čitači radi primjene Integrisanog zdravstvenog informacionog sistema) u vrijednosti od 385.932 KM.

U toku 2023. godine na vanbilansnim pozicijama knjižene su mjenice date kao instrument obezbjeđenja plaćanja obaveza po osnovu Ugovora o potpunom snabdjevanju električnom energijom sa MH „Elektroprivreda Republike Srpske“ Matično preduzeće a.d. Trebinje u iznosu od 73.176 KM.

Obaveze za porez i doprinose za period od marta do avgusta 2013. godine su otpisane, osim doprinosa za penziono i invalidsko osiguranje. S tim u vezi, a u skladu sa Zaključkom Vlade Republike Srpske broj 04/1-012-2-2278/23 od 29.06.2023. godine, kojim se nalaže Ministarstvu finansija da, po zahtjevu zdravstvenih ustanova, donese akt odgode plaćanja poreskog duga nastalog do 31.12.2022. godine, jednokratno, na period od dvanaest mjeseci, podnešen je

zahtjev i doneseno Rješenje o odgađanju plaćanja broj 06.05/411-201-1/23 od 01.08.2023. godine. Jednokratna uplata poreskog duga u iznosu od 2.924.012,50 KM mora se izvršiti do 01.08.2024. godine. Pošto Ustanova plaća doprinos za penziju i invalidsko osiguranje radnicima koji odlaze u penziju stanje na dan 31.12.2023. godine iznosi 2.910.262 KM, koliko se i nalazi na ovoj poziciji.

1.2. P A S I V A

➤ Kapital

U toku 2007. godine revizorska kuća je preporučila da se uskladi vrijednost kapitala iskazanog u poslovnim knjigama i upisanog u sudski registar, a sud je naložio da ovo usklađivanje izvrši sudski vještak. Po nalazu sudskog vještaka usklađen je upisani i uknjiženi osnovni kapital na iznos od 1.576.990 KM.

U toku 2019. godine izvršeno je preknjiženje sa drugih revalorizacionih rezervi na ostale rezerve iznos od 1.388.044 KM, dok je iznos od 1.122.681 KM preknjižen na zemljište, sve u skladu sa mišljenjem Ministarstva finansija Republike Srpske i Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Dom zdravlja je zatražio mišljenje dopisom broj 01-2992 od 29.07.2021. godine od Ministarstva finansija Republike Srpske: »da li Dom zdravlja kao zdravstvena ustanova mora imati rezerve, ako mora koju vrstu rezervi, koju visinu rezervi i u skladu sa kojim zakonom, te da li onda iznos sa drugih rezervi preknjižiti na te rezerve, a ako ne mora imati rezerve da li smo u obavezi da postojećim drugim rezervama pokrijemo gubitak koji je znatno iznad visine kapitala?»

Ministarstvo finansija Republike Srpske je dostavilo mišljenje pod brojem 06.12/020-2412/21 od 07.09. 2021. godine u kojem je između ostalog navedeno da se shodno članu 231. Zakona o privrednim društvima zakonske rezerve, rezerve kapitala, ali i sve druge rezerve koriste za pokriće gubitka što i predstavlja njihovu namjenu. Shodno ovom mišljenju Dom zdravlja Banjaluka je u toku 2021. godine izvršio pokriće gubitka ostalim rezervama u iznosu od 1.388.044 KM.

Dugoročna rezervisanja

➤ Dugoročna rezervisanja iznose 794.770 KM.

Na ovoj poziciji se vode rezervisanja za naknade (otpremnine koje se isplaćuju radnicima prilikom odlaska u penziju 565.782 KM) i dugoročna rezervisanja po osnovu sudskih sporova u kojima je tužena strana Dom zdravlja(228.988 KM), u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima.

➤ Dugoročne obaveze

Ukupne dugoročne obaveze iznose 1.915.755 KM i odnose se na pozajmicu od FZO u iznosu 5.617.007 KM.

Naime, potrebno je napomenuti da je Dom zdravlja dana 25.06.2008. godine zaprimio dopis od FZO broj 03-6372/08 putem kojeg nas obavještava da će FZO, u skladu sa potpisanim Ugovorom sa zdravstvenim ustanovama i planom za obezbjeđenje dodatnih sredstava Vlade Republike Srpske, zdravstvenim ustanovama uvećati finansijska sredstva u odnosu na osnovni Ugovor za 45%. Međutim, Vlada Republike Srpske je na 103. sjednici održanoj 11.12.2008. godine donijela Odluku o davanju zajma FZO pod brojem 04/1-012-2869/08. Upravni odbor FZO je na svojoj sjednici održanoj dana 25.12.2008. godine donio Odluku o prihvatanju Odluke Vlade Republike Srpske o davanju zajma FZO pod brojem 02-14438-12/08. Upravni odbor

JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci je na svojoj 23. sjednici donio Odluku o davanju saglasnosti Direktorici Ustanove za potpisivanje Ugovora o zajmu između FZO i Javne zdravstvene ustanove „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci, na iznos od 5.617.007 KM pod brojem 02-374-8 od 24.02.2009. godine. Na osnovu ovog Ugovora, ova pozajmica je u prethodnim godinama preknjižavana na obaveze po osnovu dugoročnih kredita-dospijeće do jedne godine. Pošto pozajmica nije vraćana, ponovo je obaveza u ukupnom iznosu preknjižena na dugoročne obaveze.

Nadalje, 26.03.2012. godine potpisan je Aneks I Ugovora o zajmu broj 01-15034/08, pod našim brojem 01-741-1 od 26.03.2012. godine na iznos od 1.790.421 KM, sa promjenjivom kamatnom stopom koju čine šestomjesečni EURIBOR uvećan za maržu od 6,20% godišnje, koji će se otplaćivati 10 godina sa grejs periodom od dvije godine, koji je uračunat u rok otplate, a kamata se po ovom kreditu otplaćuje počev od 01.01.2012. godine. Po ovom kreditu obaveze su se otplaćivale do 16.05.2018. godine, tako da je stanje ovog kredita na taj dan bilo 801.953 KM.

Takođe, FZO se zadužio u ime zdravstvenih ustanova, a za JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci u iznosu od 2.808.503 KM, sa promjenjivom kamatnom stopom koju čine šestomjesečni EURIBOR uvećan za maržu od 6,20% godišnje, na dvanaest godina, u koje je uračunat grejs period od dvije godine. Kamata se po ovom kreditu otplaćuje počev od 31.08.2012. godine. Po ovom kreditu obaveze su se otplaćivale do 16.05.2018. godine, tako da je stanje ovog kredita na taj dan bilo 1.755.309 KM.

Dug po oba kredita na dan 16.05.2018. godine iznosi 2.557.262 KM.

Dana 28.05.2018. godine FZO je Domu zdravlja dostavio Obavještenje broj 05/042-1179-1/18 putem kojeg nas je obavijestio da je Upravni odbor FZO donio Odluku o dugoročnom zaduživanju, kao i izmjenu te Odluke, te da li se iz tog zaduženja izmirio dug prema Ministarstvu finansija Republike Srpske po osnovu indirektnog kreditnog zaduženja.

Na osnovu obavještenja Dom zdravlja je sa FZO zaključio Aneks II Ugovora o zajmu broj 01-15034/08, pod našim brojem 01-2125 od 30.05.2018. godine, tako da se sada ukupan dug od 2.557.262 KM vraća u periodu otplate od deset godina sa uključenih 12 mjeseci grejs perioda, sa promjenjivom kamatnom stopom koju čine šestomjesečni EURIBOR uvećan za maržu od 4,19 procentna poena, s tim da maksimalna kamatna stopa ne može biti veća od 6,2%.

Stanje duga na dan 31.12.2023. godine iznosi 1.101.289 KM.

Ovim Aneksom takođe je ugovoreno da će se preostali iznos glavnog duga u visini od 1.018.082 KM iz Ugovora, izmirivati pod istim uslovima pod kojima FZO bude izmirivao ostatak duga prema Vladi Republike Srpske. U Službenom glasniku Republike Srpske broj 86/20 objavljena je Odluka o mjerama za finansiranje javnih zdravstvenih ustanova. U tački IV navedene Odluke propisano je da Vlada obavezuje Fond i javne zdravstvene ustanove da zaključe sporazum kojim će regulisati način reprogramiranja izmirenja obaveza javnih zdravstvenih ustanova prema Fondu, a koje Fond vraća Ministarstvu finansija na escrow račun, po osnovu Ugovora broj 01/15036/08 (04/1.3.3-052-4013/08). Sporazum će se zaključiti pod sljedećim uslovima:

- javnim zdravstvenim ustanovama za izmirenje obaveza prema Fondu daje se period odgode plaćanja od tri godine;
- javnim zdravstvenim ustanovama, nakon isteka roka odgode plaćanja, daje se rok vraćanja sredstava prema Fondu od pet godina;

U skladu sa navedenim Fond je dostavio Aneks III Ugovora o zajmu broj: 01-15034/08 na iznos od 1.018.082,50 KM, koji je Dom zdravlja potpisao, a čija primjena je od 01.01.2021. godine, tako da će se obaveza po osnovu ovog zajma početi isplaćivati 01.01.2024. godine. U skladu sa zakonskim propisima prenesen je dio

duga na kratkoročne obaveze, tako da je stanje duga na dan 31.12.2023. godine 814.466 KM.

➤ Razgraničeni prihodi i primljene donacije

Razgraničeni prihodi i primljene donacije iznose 16.275.726 KM, odnose se na primljene donacije evidentirane u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 20 Računovodstveno obuhvatanje državnih davanja i obelodanjivanje državne pomoći.

➤ Kratkoročne obaveze

Ukupne kratkoročne obaveze iznose 8.182.510 KM.

Kratkoročne obaveze odnose se na dio dugoročnih obaveza koje dospijevaju za plaćanje do godinu dana u iznosu od 1.847.265 KM (dio duga po aneksu ugovora sklopljenim sa FZO u iznosu od 280.697 KM, obaveza za doprinos za penzijsko-invalidsko osiguranje obračunat na isplaćene neto plate za period od marta 2013. godine do avgusta 2013. godine u iznosu od 1.362.951 KM, dio duga po aneksu ugovora 203.617 KM).

Kratkoročne obaveze se odnose i na primljene avanse od raznih kupaca u iznosu 15.987 KM i obaveze prema dobavljačima u iznosu od 1.527.980 KM.

Obaveze za zarade i naknade zarada iznose 3.178.402 KM, a sastoje se od obaveza za bruto zarade i naknade radnicima za novembar (dio plate za novembar je isplaćen 29.12.2023. godine) i decembar 2023. godine.

Druge obaveze iznose 1.571.489 KM, a odnose se na obaveze po osnovu kamata na neizmireni doprinos za penziono-invalidsko osiguranje u iznosu od 1.324.781 KM, naknadu za troškove prevoza radnika na posao i s posla u iznosu od 109.093 KM, otpremninu u iznosu od 4.701 KM, naknadu članovima upravnog odbora u iznosu od 1.800 KM i obaveze po osnovu ugovore o povremenim i privremenim poslovima i ugovore o djelu u iznosu od 1.800 KM, te ostale obaveze u iznosu od 129.314 KM (troškovi prinudne naplate obaveza po osnovu duga za doprinos PIO).

Obaveza za porez na dodatu vrijednost za decembar iznosi 6.526 KM, obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine iznose 33.057 KM, dok obaveza za porez na dobit iznosi 1.804 KM. Obaveze za porez na dobitak odnose se na obračunati porez na dobitak koji je obračunat u skladu sa Zakonom o porezu na dobit i mišljenjem Ministarstva finansija Poreska uprava broj 06/1.01/0401-052.4-4630/2020 od 08.05.2020. godine.

➤ Kratkoročna razgraničenja i rezevisanja

Kratkoročna razgraničenja iznose 2.160.958 KM.

Razgraničeni prihodi i primljene donacije u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima iznose 2.156.068 KM (odnose se na razgraničene prihode i primljene donacije do godine dana u skladu sa MRS 20 i ostalim relevantnim MRS/MSFI) i ostala pasivna vremenska razgraničenja iznose 4.890 KM.

1.3. RACIO ANALIZA BILANSA STANJA

Racio analiza podrazumljeva izračunavanje koeficijenata, a primarni značaj utvrđivanja istih je ukazivanje na oblasti koje zahtijevaju dodatno istraživanje.

U ovom izvještaju obradićemo koeficijent opšte likvidnosti i koeficijent zaduženosti.

Koeficijent opšte likvidnosti pokazuje sposobnost ustanove da isplaćuje svoje tekuće obaveze u skladu sa utvrđenim rokovima. Računa se iz odnosa između obrtne imovine i tekućih (kratkoročnih) obaveza i iznosi:

za 2022. godinu $3.241.780/8.578.408=0,38$

za 2023. godinu $2.323.955/8.182.510=0,28$

Ovako utvrđen koeficijent opšte likvidnosti pokazuje nepovojnu situaciju, odnosno na dan 31.12.2022. godine svaka KM obaveza pokrivena sa 0,38 KM tekućih sredstava, dok je na dan 31.12.2023. godine svaka KM obaveza pokrivena sa 0,28 KM tekućih sredstava.

Najveći uticaj na koeficijent likvidnosti imaju kreditna zaduženja kako je to opisano pod tačkom 1.1. Pasiva „Dugoročne obaveze“

Koeficijent zaduženosti pokazuje do koje mjere preduzeće koristi zaduživanje kao oblik finansiranja, odnosno koliki je postotak imovine nabavijan zaduživanjem. Ovaj koeficijent se računa iz odnosa imovine (uračunata je sva imovina bez obzira na način sticanja, kupovinom, donacijom i drugo) i obaveza,

za 2022. godinu $13.216.016/23.201.880=0,57$

za 2023. godinu $12.259.223/22.487.537=0,55$

Što je veći odnos duga i imovine (koeficijent), veći je finansijski rizik (rizik da se neće biti u mogućnosti vratiti dug), a što je manji, niži je finansijski rizik.

2. IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU NA DAN 31.12.2023. GODINE

U ovom izvještaju su posebno prikazane promjene nastale na kapitalu u 2023. godini, u odnosu na prethodnu godinu. U bilansu stanja je objašnjeno da je na preporuku revizorske kuće, a po nalogu suda, izvršeno usklađivanje vrijednosti kapitala iskazanog u poslovnim knjigama sa kapitalom upisanim u sudski registar. Državni kapital na dan 31.12.2023. godine iznosi 1.576.990 KM.

U 2008. godini se započelo sa procjenom imovine JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci, koja je završena i na dan 02.01.2009. godine, uknjižena u poslovne knjige Doma zdravlja. Na dan 31.12.2017. godine u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja/Međunarodnim računovodstvenim standardima izvršena je promjena računovodstvene politike za vrednovanje nekretnina i opreme i to retrospektivno, odnosno izvršena je korekcija odgovarajućih pozicija sredstava i kapitala za najraniji prezentovani period, tako da je stanje na poziciji revalorizacionih rezervi na dan 31.12.2016. godine, kao i na dan 31.12.2017. godine 0,00 KM.

Napominjemo, da je u finansijskim izvještajima za 2008. godinu iskazan gubitak u iznosu od 6.690.358 KM, u 2009. godini iskazan je gubitak u iznosu od 1.378.552 KM i efekti ispravke greške u iznosu od 935 KM, u 2010. godini iskazan je gubitak u visini od 306.018 KM i ukidanje odloženih poreskih sredstava u iznosu od 21.473 KM. Gubitak iskazan u 2011. godini iznosi 2.760.313 KM, a u 2012. godini 1.913.864 KM, dok dobiti utvrđeni direktno u kapitalu iznose 264.477 KM. U 2013. godini iskazan je dobitak u visini od 875.053 KM, dok dobiti utvrđeni direktno u kapitalu iznose 215.455 KM. U 2014. godini iskazan je dobitak u visini od 501.066 KM, dok dobiti utvrđeni direktno u kapitalu iznose 191.839 KM. U 2015. godini gubitak ranijih godina je povećan, jer je knjižen reprogram poreza i doprinosa i ostala usklađivanja u visini od 639.493 KM, a smanjen je jer je knjiženo usklađivanje vrijednosti doniranih objekata u visini od 489.824 KM. Izvršene su korekcije preko finansijskih izvještaja. U 2015. godini iskazan je dobitak u visini od 558.640 KM, dok dobiti utvrđeni direktno u kapitalu iznose 168.085 KM, a takođe je na teret gubitka iz ranijih godina vršena ispravka potraživanja od refundacije naknada po osnovu bolovanja u

iznosu od 218.419 KM. U 2016. godini iskazan je dobitak u visini od 379.936 KM. U 2017. godini iskazan je dobitak u visini od 1.085.208 KM, izvršena je promjena računovodstvene politike na teret gubitka iz ranijih godina u visini od 708.995 KM. U 2018. godini iskazan je dobitak u visini od 292.054 KM, za koliko je kumulirani gubitak na dan 31.12.2018. godine smanjen. U 2019. godini iskazan je gubitak u visini od 178.808 KM, a takođe je u toku 2019. godine izvršeno knjiženje u skladu sa mišljenjem Ministarstva finansija Republike Srpske u korist gubitka iz ranijih godina (smanjen je gubitak) iznosa u visini od 208.834 KM. U 2020. godini iskazan je gubitak u visini od 798.186 KM, dok je kumulirani gubitak smanjen za 127 KM, po osnovu smanjenja obaveza za porez na dobit, a u korist pozicije neraspoređeni dobitak knjižen je prenos primljenih donacija u iznosu od 16.840 KM. U 2021. godini iskazana je bruto dobit u visini 28.830 KM, porez na dobit iznosi 4.028 KM, neto dobit iznosi 24.802 KM. Kumulirani gubitak je smanjen po osnovu iskazane neto dobiti, po osnovu sravnjenja provedenih u toku 2021. godine u iznosu od 12.950 KM, a povećan po osnovu sravnjenja u iznosu od 7.987 KM i po osnovu isknjiženja objekta u MZ Šimići u iznosu od 60.181 KM. Takođe je u toku 2021. godine izvršeno pokriće gubitka ostalim rezervama u iznosu od 1.388.044 KM, kako je objašnjeno u dijeu »Ostale rezerve». U 2022. godini iskazana je bruto dobit u visini 361.582 KM, porez na dobit iznosi 10.101 KM, neto dobit iznosi 351.481 KM. Kumulirani gubitak na dan 31.12.2022. godine iznosi 8.658.867 KM. U 2023. godini iskazan je neto gubitak u visini od 752.501 KM, porez na dobit iznosi 1.804 KM, tako da je bruto gubitak 754.305 KM, izvršena je ispravka greške u iznosu od 994.000 KM u skladu sa Mišljenjem Ministarstva finansija broj 06.12/020-1372-2/21 od 20.04.2023. godine, tako da kumulirani gubitak na dan 31.12.2023. godine iznosi 8.419.172 KM

3. BILANS USPJEHA ZA PERIOD 01.01.-31.12.2023. GODINE

U ovom dijeu izvještaja prikazan je pregled ostvarenih prihoda i rashoda Doma zdravlja u periodu januar – decembar 2023. godine u odnosu:

- na Plan prihoda i rashoda u 2023. godini,
- ostvarenje u istom periodu 2022. godine.

Radi praćenja prihoda i rashoda prikazani su i ostvareni prihodi i rashodi za 2019, 2020 i 2021. godinu.

3.1. PRIHODI

U periodu januar – decembar 2023. godine JZU "Dom zdravlja" u Banjoj Luci je ostvario prihode u ukupnom iznosu 33.964.556 KM, što je:

- manje u odnosu na plan za 4.600.204 KM ili 12%
- više u odnosu na ostvarenje u istom periodu 2022. godine za 91.535 KM

U 2023. godini prihodi su planirani u ukupnom iznosu od 38.564.760 KM.

U 2022. godini Dom zdravlja je ostvario prihode u iznosu od 33.873.021 KM.

Tabela 2. Ostvareni prihodi u odnosu na plan za 2023. godinu i ostvarenje u 2022. godini (2021, 2020. i 2019.godina) iznosi u KM

	Konto	Naziv konta	Ostvareno 2019. godinu	Ostvareno za 2020. godinu	Ostvareno za 2021. godinu	Ostvareno za 2022. godinu	Plan za 2023. godinu	Ostvareno za 2023. godinu	Uče- šće	ind. 9/7* 100	ind. 9/8*100	Razlika ostv. 2023-ostv. 2022.	Razlika ostv. 2023-plan. 2023
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13(9-7)	14(9-8)
1	Prihodi od pruženih usluga povezanim licima-Prihodi iz Budžeta Grada Banja Luka		8.374	45.972	15.570	11.600	10.000	10.877	0,03	94	109	-723	877
	62001001	GRAD BANJA LUKA (PRUŽENE USLUGE)	8.374	45.972	15.570	11.600	10.000	10.877	0,03	94	109	-723	877
2	Prihodi od Fonda zdravstvenog osiguranja RS (FZO RS)		20.193.965	20.299.960	21.728.281	24.920.026	29.524.000	27.576.137	81,19	111	93	2.656.111	-1.947.863
	62110001	FZO RS FILIJALA B.LUKA (UGOVOR PRIMARNI NIVO)	17.560.483	18.094.278	19.323.591	22.502.098	27.000.000	24.930.038	73,40	111	92	2.427.940	-2.069.962
	62110003	FZO RS FILIJALA B.LUKA - UGOVOR KSZ - GINEKOLOGIJA	729.135	583.716	582.871	543.172	600.000	698.958	2,06	129	116	155.786	98.958
	62110005	FZO RS FILIJALA B.LUKA - UGOVOR KSZ - PEDIJARIJA	916.956	941.807	929.082	792.753	850.000	955.862	2,81	121	112	163.109	105.862
	62111500	FZO RS FILIJALA B.LUKA (INO OSIGURANICI - KSZ)	2.239	1.523	2.994	4.070	4.000	3.820	0,01	94	96	-250	-180
	62111600	FZO RS FILIJALA B.LUKA (INO OSIGURANICI)	190.765	154.047	176.893	195.280	190.000	130.408	0,38	67	69	-64.872	-59.592
	62111601	FZO RS FILIJALA B.LUKA (POSLOVNICE JEDINIČNE FAKTURE)	150.092	110.981	146.670	172.079	170.000	202.121	0,60	117	119	30.042	32.121
	62111700	FZO RS FILIJALA B.LUKA (PREVOZ)	147.568	91.043	120.390	226.887	230.000	203.899	0,60	90	89	-22.988	-26.101
	62112000	FZO RS FILIJALA B.LUKA (STOMATOLOŠKE NAKNADE)	496.727	322.565	445.790	483.687	480.000	451.031	1,33	93	94	-32.656	-28.969
3	Prihodi od kupaca		419.668	340.837	653.272	593.819	573.900	857.860	2,53	144	149	264.041	283.960

3.1.	Prihodi od preduzeća - usluge oporezive i neoporezive		210.403	190.757	263.090	214.818	202.900	407.019	1,20	189	201	192.201	204.119
	62115000	PREDUZEĆA I MALI PREDUZETNICI (OPOREZIVE USLUGE) REPUBLIKA SRPSKA		82.777	155.217	97.644	90.000	228.796	0,67	234	254	131.152	138.796
	62115001	PREDUZEĆA I MALI PREDUZETNICI (NEOPOREZIVE USLUGE) REPUBLIKA SRPSKA		12.075	13.790	14.486	15.000	13.911	0,04	96	93	-575	-1.089
	62101000	PRIHODI OD STOMATOLOŠKIH USLUGA (FIKSNA ORTODONCIJA I METALOKERAMIČKI RADOVI)		94.189	92.664	94.664	90.000	152.719	0,45	161	170	58.055	62.719
	62215000	PREDUZEĆA I MALI PREDUZETNICI (OPOREZIVE USLUGE) FEDERACIJA BIH		653	236	7.195	7.000	11.073	0,03	154	158	3.878	4.073
	62215001	PREDUZEĆA I MALI PREDUZETNICI (NEOPOREZIVE USLUGE) FEDERACIJI BIH		1.063	1.183	829	900	520	0,00	63	58	-309	-380
3.2.	Prihodi od komercijalnih usluga-usluge oporezive i neoporezive		209.265	150.080	390.182	379.001	371.000	450.841	1,33	119	122	71.840	79.841
	62119003	PRIHODI OD USLUGA PO RAČUNIMA SA PDV-OM (BLAGAJNA)		102.894	305.255	183.291	175.000	189.275	0,56	103	108	5.984	14.275
	62119004	PRIHODI OD STOMATOLOŠKIH USLUGA (FIKSNA ORTODONCIJA I METALOKERAMIČKI RADOVI)		47.186	84.927	108.690	115.000	103.510	0,30	95	90	-5.180	-11.490

	62119005	PRIHODI OD USLUGA PO RAČUNIMA BEZ PDV-OM (BLAGAJNA)				87.020	81.000	158.056	0,47	182	195	71.036	77.056
4	Prihodi od usluga neosiguranim licima		228.639	110.945	106.176	72.759	76.000	192.638	0,57	265	253	119.879	116.638
	62119000	PRIHODI OD NEOSIGURANIH LICA-RAČUNI NA ADRESU		3.624	2.922	2.829	4.000	901	0,00	32	23	-1.928	-3.099
	62119002	PRIHODI OD NEOSIGURANIH LICA		107.321	103.254	69.930	72.000	191.737	0,56	274	266	121.807	119.737
5	Prihodi od participacije osiguranih lica		1.363.777	807.922	979.900	1.094.206	1.100.000	1.187.403	3,50	109	108	93.197	87.403
	62119001	PRIHODI OD PARTICIPACIJE OSIGURANIH LICA		807.922	979.900	1.094.206	1.100.000	1.187.403	3,50	109	108	93.197	87.403
6	Prihodi od Fonda zdravstvenog osiguranja Brčko Distrikt		3.830	1.416	1.078	3.341	3.000	1.228	0,00	37	41	-2.113	-1.772
	62311000	FZO BRČKO DISTRIKT BIH		1.416	709	3.341	3.000	544	0,00	16	18	-2.797	-2.456
	61305000	PREDUZEĆA I MALI PREDUZETNICI (OPOREZIVE USLUGE) BRČKO DISTRIKT BIH			369			684	0,00			684	684
7	Prihodi od pruženih usluga na inostranom tržištu			2.494	601	1.008	1.000	1.197	0,00	119	120	189	197
	62400000	PRIHODI OD PRUŽENIH USLUGA NA INOSTRANOM TRŽIŠTU		2.494	601	1.008	1.000	1.197	0,00	119	120	189	197
8	Ostali poslovni prihodi		2.159.183	4.646.630	9.416.428	4.208.306	7.237.560	4.111.191	12,10	98	57	-97.115	-3.126.369
8.1.	Ostali poslovni prihodi- prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa			13.533	19.035	20.735	15.000	17.019	0,05	82	113	-3.716	2.019
	65050000	AKCIZA-PRIHOD OD POVRATA PORESKIH I DRUGIH DAŽBINA		13.533	19.035	20.735	15.000	17.019	0,05	82	113	-3.716	2.019

8.2.	Ostali poslovni prihodi-prihodi od zakupnina			77.937	84.321	85.543	86.500	72.287	0,21	85	84	-13.256	-14.213
	65110000	PRIHODI OD ZAKUPA STAMBENIH JEDINICA-STANARINE		3.660	4.082	3.624	4.000	3.624	0,01	100	91	0	-376
	65110001	PRIHODI OD ZAKUPA OSTALI - POSLOVNI PROSTOR		28.254	29.647	29.647	30.000	16.247	0,05	55	54	-13.400	-13.753
	65112000	PRIHODI OD ZAKUPA - ZIDNE POVRŠINE.		46.023	50.592	52.272	52.500	52.416	0,15	100	100	144	-84
8.3.	Ostali poslovni prihodi-prihodi od donacija			3.843.488	8.546.090	3.537.611	6.140.560	3.135.492	9,23	89	51	-402.119	-3.005.068
	65200043	PRIHODI OD DONACIJA - VAKCINE FOND ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA REPUBLIKE SRPSKE		485.769	604.744	531.657	600.000	741.687	2,18	140	124	210.030	141.687
	65200045	PRIHODI OD DONACIJA - SANITETSKI I OSTALI MEDICINSKI MATERIJAL OSTALI DONATORI		93.775	74.067	13.448	10.000	5.038	0,01	37	50	-8.410	-4.962
	65200046	PRIHODI OD DONACIJA SANITETSKI MATERIJAL I DEZINFEKCIJNA SREDSTVA - COVID 19 VLADA REPUBLIKE SRPSKE		678.036	520.584	382.302	505.000	114.005	0,34	30	23	-268.297	-390.995
	65200054	PRIHODI OD DONACIJA - HTZ OPREMA		14.558	62.886				0,00			0	0
	65200055	PRIHODI OD DONACIJA-SPECIFIČNI LIJEKOVI, NISKOMOLEK.HEP ARINI- FZO REPUBLIKE		65.632	461.813	367.647	600.000	46.194	0,14	13	8	-321.453	-553.806

		SRPSKE											
	65200056	PRIHODI OD DONACIJA-SPECIFIČNI LIJEKOVI, RISPIRIDON- FZO REPUBLIKE SRPSKE			148.311	108.591	100.000	90.750	0,27	84	91	-17.841	-9.250
	65200060	PRIHODI OD DONACIJA - COVID 19-VLADA REPUBLIKE SRPSKE		960.000	18.066				0,00			0	0
	65200063	PRIHODI OD DONACIJA-VAKCINE COVID 19 VLADA REPUBLIKE SRPSKE			4.232.572	417.437		3.187	0,01	1		-414.250	3.187
	65202000	PRIHODI OD DONACIJA - ZEMLJIŠTE VMC, VLADA REPUBLIKE SRPSKE		16.840	16.840	16.840	16.840	16.840	0,05	100	100	0	0
	65205100-65205101	PRIHODI OD DONACIJA - OBJEKTI AMBULANTA DOLAC I I AMBULANTA DOLAC II-MINISTARSTVO ZDRAVLJA I SOCIJALNE ZAŠTITE		2.270	2.270	2.270	2.270	2.270	0,01	100	100	0	0
	65205300-65205301	PRIHODI OD DONACIJA - OBJEKAT BIVŠEG VMC-A I CESTE I PUTEVI VLADA REPUBLIKE SRPSKE		83.711	83.711	83.711	83.800	83.711	0,25	100	100	0	-89
	65205401-65205402	PRIHODI OD DONACIJA - ENERGETSKA EFIKASNOST ZA POLIKLINIKU VLADA REPUBLIKE SRPSKE		40.275	40.276	40.294	40.000	40.311	0,12	100	101	17	311

	65205500- 65205511	PRIHODI OD DONACIJA - OBJEKTI MINISTARSTVO ZDRAVLJA I SOCIJALNE ZAŠTITE I GRAD BANJA LUKA		75.135	74.047	73.447	73.500	72.388	0,21	99	98	-1.059	-1.112
	65206100	PRIHODI OD DONACIJA - OPREMA MINISTARSTVO ZDRAVLJA I SOCIJALNE ZAŠTITE		42.119	35.833	64.355	97.700	183.154	0,54	285	187	118.799	85.454
	65206300	PRIHODI OD DONACIJA- OPREMA PROJEKAT IRB			9.481	14.221	14.200	14.221	0,04	100	100	0	21
	65206400	PRIHODI OD DONACIJA - OPREMA BUGARSKA AMBASADA		9.735	2.074	2.109	2.100	2.109	0,01	100	100	0	9
	65206500	PRIHODI OD DONACIJA - OPREMA MINISTARSTVO FINANSIJA (PREDSJEDNIK REPUBLIKE SRSPKE)		5.563	2.068	2.068	2.100	2.068	0,01	100	98	0	-32
	65210100 65210101 65210104 65210105 65210106	PRIHODI OD DONACIJA - TEKUĆI GRANT - GRAD BANJALUKA PREVENTIVNI PREGLED, URGENTI, ZAKUP, SREDSTVA ZA RAD DODATNIH LABORATORIJA U OBJEKTIMA IZVAN SJEDIŠTA, REDSTVA ZA SUFINANSIRANJE PRUŽANJA STOMATOLOŠKIH USLUGA U AMBULANTAMA U OSNOVNOJ ŠKOLI, SUFINANSIRANJE RADA ODELJENJA		397.638	493.000	468.000	3.493.400	1.050.000	3,09	224	30	582.000	-2.443.400

		ZA ZDRAVSTVENU NJEGU U ZAJEDNICI, PREVENTIVNE ZDRAVSTVENE AKTIVNOSTI I DR.											
	65210103	PRIHODI OD DONACIJA - TEKUĆI GRANT PODRŠA PRIVATNOM SEKTORU ZA JEDAN GODIŠNJI SANITARNI PREGLED GRAD BANJALUKA				183.803			0,00	0		-183.803	0
	652101	PRIHODI OD DONACIJA- PODRŠKA ZDRAVSTVENOM SEKTORU TEKUĆI GRANT GRAD BANJA LUKA		419.054	1.139.000	2.340			0,00	0		-2.340	0
	65215200- 65215217	PRIHODI OD DONACIJA - OBJEKTI GRAD BANJA LUKA		58.303	61.732	85.348	64.800	69.964	0,21	82	108	-15.384	5.164
	65216200	PRIHODI OD DONACIJA - OPREMA GRAD BANJA LUKA		139.467	116.893	197.345	150.000	238.603	0,70	121	159	41.258	88.603
	65220051	PRIHODI OD DONACIJA DRUGIH LICA-OSTALI DONATORI				1.040			0,00	0		-1.040	0
	65220052	PRIHODI OD DONACIJA -COVID 19- OSTALI DONATORI		50.000					0,00			0	0

	65220053	PRIHODI OD DONACIJA DRUGIH LICA - SITAN INVENTAR, HTZ I OSTALI POTROŠNI MATERIJAL		26.052	4.822	7.892	13.600	25.833	0,08	327	190	17.941	12.233
	65220056	PRIHODI OD DONACIJA DRUGIH LICA - OBILJEŽAVANJE DANA DOMA ZDRAVLJA				20.600		2.000	0,01	10		-18.600	2.000
	65220101	PRIHODI OD DONACIJA DRUGIH LICA - ZA PROMOCIJU I PREVENCIJU ZDRAVLJA				7.500		2.000	0,01	27		-5.500	2.000
	65220102	PRIHODI OD DONACIJA DRUGIH LICA - ZA UNIFORME I OSTALE TROŠKOVE				5.500		7.560	0,02	137		2.060	7.560
	65225000	PRIHODI OD DONACIJA PRIMLJENIH OD DRUGIH LICA - (OSTALI DONATORI) ZA AMBULATU DRAGOČAJ		1.247	1.247	1.247	1.250	67.385	0,20	5.404	5.391	66.138	66.135
	65226000	PRIHODI OD DONACIJA - OPREMA OSTALI DONATORI		178.309	339.753	436.599	270.000	254.214	0,75	58	94	-182.385	-15.786
8.4.	Ostali posiovni prihodi			711.672	766.982	564.417	995.500	886.393	2,61	157	89	321.976	-109.107
	65590000	OSTALI PRIHODI IZ DRUGIH NAMJENSKIH IZVORA				8.797		7.533	0,02	86		-1.264	7.533
	65900000	OSTALI POSLOVNI PRIHODI		26.205	362		500	373	0,00		75	373	-127
	65901000	OSTALI POSLOVNI PRIHODI - REŽIJSKI TROŠKOVI KUPCI IZ REPUBLIKE SRPSKE.		10.007	10.846	9.029	15.000	11.102	0,03	123	74	2.073	-3.898

	65901001	OSTALI PRIHODI - PROVIZIJA ZA KREDITE (KOMBI PRODAJA) REPUBLIKA SRPSKA		1.832	1.690	2.292	2.000	2.642	0,01	115	132	350	642
	65901003	OSTALI POSLOVNI PRIHODI-REŽIJSKI TROŠKOVI KUPCI (NEOPOREZIVI)		19.156	22.696	17.667	25.000	24.618	0,07	139	98	6.951	-382
	65902000	PRIHODI PO OSNOVU REFUNDACIJE NAKNADA PATE ZA BOLOVANJA - FZO REPUBLIKE SRPSKE		178.623	252.388		300.000	303.615	0,89		101	303.615	3.615
	65902001	PRIHODI PO OSNOVU REFUNDACIJE NAKNADA PATE ZA VRIJEME PORODILJSKOG ODSUSTVA		273.461	224.742	299.289	390.000	304.409	0,90	102	78	5.120	-85.591
	65902003	PRIHODI PO OSNOVU REFUNDACIJE NAKNADE ZA PRIPRAVNIKE				4.000		17.600	0,05	440		13.600	17.600
	65902004	PRIHODI PO OSNOVU REFUNDACIJE NAKNADA PATE ZA SKRAĆENO RADNO VRIJEME		70.000	85.237	88.269	120.000	102.154	0,30	116	85	13.885	-17.846
	65902201	OSTALI PRIHODI- PROVIZIJA ZA KREDITE (KOMBI PRODAJA) FEDERACIJA BIH		1.149	1.173	1.761	2.000	1.627	0,00	92	81	-134	-373
	65904000	PRIHODI OD NAPLAĆENIH ŠTETA OD DRUGIH PRAVNIH LICA		19.197	2.587	17.134	15.000	10.200	0,03	60	68	-6.934	-4.800
	65907000	OSTALI POSLOVNI PRIHODI		566	1.164	1.621	1.000	1.018	0,00	63	102	-603	18
	65909000	OSTALI POSLOVNI PRIHODI -UKC REPUBLIKE SRPSKE - PROTOKOL		111.476	164.097	114.558	125.000	99.502	0,29	87	80	-15.056	-25.498

I	POSLOVNI PRIHODI (1-8)	24.377.436	26.256.176	32.901.306	30.905.065	38.525.460	33.938.531	99,92	110	88	3.033.466	-4.586.929
9	Finansijski prihodi	23.636	10.374	15.711	21.792	20.500	17.940	0,05	82	88	-3.852	-2.560
	66170001	PRIHODI OD ZATEZNE KAMATE PO SUDSKIM SPOROVIMA		3.312			1.095	0,00			1.095	1.095
	66190000	PRIHODI OD KAMATA – ŽIRO RAČUNA	973	1.124	161	1.000	49	0,00	30	5	-112	-951
	66900000	FINANSIJSKI PRIHODI ZA ODOBRENI RABAT- IZZ RS I OSTALI	9.401	11.275	21.631	19.500	16.796	0,05	78	86	-4.835	-2.704
10	Naplaćena otpisana potraživanja	5.515	20.927	18.616	4.228	1.800	6.802	0,02	161	378	2.574	5.002
	67710000	NAPLAĆENA OTPISANA POTRAŽIVANJA	20.927	17.601	3.418	1.000	6.302	0,02	184	630	2.884	5.302
	67710001	OSTALA NAPLAĆENA OTPISANA POTRAŽIVANJA (TROŠKOVI SPOROVA)		1.015	810	800	500	0,00	62	63	-310	-300
11	Ostali nepomenuti prihodi	9.695	42.309	23.243	2.941.936	17.000	1.283	0,00	0	8	-2.940.653	-15.717
	67920000	PRIHOD OD OTPISA OBAVEZA	21.716		270		54	0,00	20		-216	54
	67920001	PRIHOD OD OTPISA OBAVEZA- OTPIS OBAVEZA PORESKA UPRAVA			2.839.752			0,00	0		-2.839.752	0
	67930000	PRIHODI OD UKIDANJA OSTALIH DUGOROČNIH I KRATKOROČNIH REZERVISANJA - OTPREMNINA	11.192	14.522	13.003	10.000		0,00	0	0	-13.003	-10.000
	67930001	PRIHODI OD UKIDANJA OSTALIH DUGOROČNIH I KRATKOROČNIH REZERVISANJA. - OSTALO		5.896				0,00			0	0
	67990000	OSTALI NEPOMENUTI PRIHODI	2.501	2.825	80.911	2.000	1.229	0,00	2	61	-79.682	-771

	67990002 67990004 67990005	OSTALI NEPOMENUTI PRIHODI- PROJEKAT- XY; FOND ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE; INSTITUT ZA JAVNO ZDRAVLJE		6.900		8.000	5.000		0,00	0	0	-8.000	-5.000
II	OSTALI PRIHODI (9-11)		38.846	73.610	57.570	2.967.956	39.300	26.025	0,08	1	66	-2.941.931	-13.275
III	UKUPNO PRIHODI (I+II)		24.416.282	26.329.786	32.958.876	33.873.021	38.564.760	33.964.556	100	100	88	91.535	-4.600.204

Tabela 3. Naplaćena potraživanja u 2023. godini

Iznosi u KM

Rb	Opis	Ukupna potraživanja u 2023. godini	Naplaćeno u 2023.god.	Razlika	indeks naplate
1	2	3	4	5(3-4)	6
1.	Potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja RS (FZO RS)	29.424.230	28.998.976	425.254	99
2.	Potraživanja od Grad Banja Luka	13.746	7.346	6.400	53
3.	Potraživanja od kupaca	576.463	439.418	137.045	76
4.	Potraživanja od usluga pruženih neosiguranim licima	5.645	901	4.744	16
5.	Potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja Brčko Distrikt	1.382	1.353	29	98
6.	Ostali poslovni prihodi-potraživanja			0	
6.1.	Ostali poslovni prihodi-prihodi od zakupnina-potraživanja	290.250	123.681	166.568	43
6.2.	Ostali poslovni prihodi-potraživanja	1.043.077	918.128	124.949	88
	UKUPNO	31.354.793	30.489.803	864.989	

Potraživanja u sebi sadrže PDV

i POSLOVNI PRIHODI

1. Prihodi Iz Budžeta Grada Banja Luka

U Budžetu Grada Banja Luka za 2023. godinu planirana su sredstva za „Tekući grant JZU Dom zdravlja“ u iznosu od 900.000 KM. Iz sredstava Tekućeg granta, po ugovoru broj 01/50-800/2023 od 01.03.2023. godine koji je zaključen između Doma zdravlja i Grada Banja Luka, finansirala se preventivna zdravstvena zaštita-vakcinacija neosigurane djece, troškovi urgencija-pomoć vitalno ugroženim i neosiguranim licima, troškovi zakupa objekata ambulantni porodične medicine, obezbjeđena su sredstva za rad dodatnih laboratorija u objektima izvan sjedišta zdravstvene ustanove, obezbjeđena su sredstva za sufinansiranje stomatoloških usluga u ambulanatama u osnovnim školama i sufinansiran je rad Odjeljenja za zdravstvenu njegu.

Skupština Grada Banja Luka je u toku 2011. godine usvojila Plan za uspostavljanje nedostajućih ambulantni porodične medicine. Zakonom o zdravstvenoj zaštiti propisano je da se zdravstvena zaštita građana provodi na načelima jednakosti, dostupnosti, sveobuhvatnosti, kontinuiteta i koordinacije te da se zdravstvena zaštita ostvaruje bez diskriminacije po bilo kom osnovu. Takođe je propisano da se dostupnost zdravstvene zaštite ostvaruje obezbjeđivanjem zdravstvene zaštite

građanima koja je fizički, geografski i ekonomski dostupna. U skladu sa zakonskim propisima i Planom za uspostavljanje nedostajućih ambulanti porodične medicine otvorene su ambulante porodične medicine u iznajmljenim prostorima u mjesnim zajednicama Šargovac, Česma i Paprikovac. Zakup za ove ambulante obezbjeđuje Grad Banja Luka iz sredstava Tekućeg granta.

Sredstva u iznosu od 725.000 su doznačena Domu zdravlja u 2023. godini.

Na poziciji Tekući grant JZU „Dom zdravlja“-preventivne zdravstvene aktivnosti i druge namjene planirana su sredstva u iznosu od 400.000 KM, koja su po ugovoru broj 01/50-2743-1/2023 od 26.06.2023. godine planirana za nastavak realizacije projekta pod nazivom „Program ranog otkrivanja malignih oboljenja i utvrđivanja faktora rizika za masovne nezarazne bolesti za odraslo stanovništvo grada Banja Luka“ (398.000 KM) i proces masovne vakcinacije stanovništva grada Banja Luka protiv Kovid 19 (2.000 KM).

Sredstva u iznosu od 325.000 KM su doznačena u 2023. godini.

U Budžetu su planirana i sredstva na poziciji Kapitalni grant JZU „Dom zdravlja“ u iznosu od 400.000 KM (Ugovor broj ugovor broj 01.013/50-1701/2023 od 18.04.2023. godine), doznačeno je 100.000 KM. Detaljno obrazloženje je u prvom dijelu ovog Izvještaja u poglavlju 1.2. „Oprema“

Za potrebe Grada Banja Luka pružale su se i usluge sanitetskih obezbjeđenja, po ugovoru broj 01/50-660/2023 od 01.03.2023. godine na iznos od 7.019 KM. Ovih usluga je u 2023. godini izvršeno u vrijednosti od 7.026 KM, doznačeno je 6.326 KM (saldo na dan 31.12.2023. godine iznosi 700 KM, a za dug iz prethodne godine doznačeno je 2.417 KM u 2023. godini).

Takođe su Budžetom planirana i sredstva za izradu godišnjeg Programa i plana deratizacije, dezimsekcije i dezinfekcije na području grada Banje Luke u iznosu od 5.500 KM. Ova sredstva nisu doznačena Domu zdravlja.

Ukupno doznačena sredstava iz Budžeta Grada Banja Luka za 2023. godinu iznose 1.156.326 KM.

U tabeli "Sredstva namijenjena Domu zdravlja iz Budžeta Grada za 2023. godinu" prikazana su planirana sredstva, iznos rebalansa/realokacije, urađeno, priznato/ugovoreno i doznačena sredstva.

Tabela 4: Sredstva namijenjena Domu zdravlja iz Budžeta Grada Banja Luka za 2023. godinu

Rb	Namjena	Plan za 2023. god.	Rebalans/ realokacija za 2023. godinu	Urađeno- Izvještaji	Priznato- ugovoreno	Doznačena sredstva	Razlika
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Preventivna zdravstvena zaštita, vakcinacije i dr.	1.000	0	1.021	1.000	1.000	0
2	Troškovi urgencija – pomoć vitalno ugroženim i neosiguranim licima	79.292	0	128.288	79.292	79.292	0
3	Sredstva namijenjena Domu zdravlja za potrebe zakupa objekata ambulanti porodične medicine	27.708	0	27.708	27.708	27.708	0
4	Tekući grant JZU "Dom zdravlja"- sufinansiranje rada Odjeljenja za zdravstvenu njegu	264.000	0	294.846	264.000	89.000	175.000
5	Tekući grant JZU "Dom zdravlja"- obezbjeđivanje sredstava za sufinansiranje pružanja stomatoloških usluga u ambulantama u osnovnim školama	264.000	0	918.907	264.000	264.000	0
6	Tekući grant JZU "Dom zdravlja"- obezbjeđivanje sredstava za rad dodatnih laboratorija u objektima izvan sjedišta	264.000	0	1.507.824	264.000	264.000	0
I	Tekući grant JZU "Dom zdravlja" (1+2+3+4+5+6)	900.000	0	2.878.595	900.000	725.000	175.000

1	Tekući grant JZU "Dom zdravlja"-preventivne zdravstvene aktivnosti i druge namjene „Program ranog otkrivanja malignih oboljenja i utvrđivanja faktora rizika za masovne nezarazne bolesti za odraslo stanovništvo grada Banja Luka“	398.000	0	404.978	398.000	324.655	73.345
2	Tekući grant JZU "Dom zdravlja"-preventivne zdravstvene aktivnosti i druge namjene-Program ranog otkrivanja i vakcinacija	2.000	0	345	2.000	345	1.655
II	Tekući grant JZU "Dom zdravlja"-preventivne zdravstvene aktivnosti i druge namjene UKUPNO (1+2)	400.000	0	405.323	400.000	325.000	75.000
III	Kapitalni grant JZU "Dom zdravlja"	400.000	0	100.000	400.000	100.000	300.000
	UKUPNO Tekući i Kapitalni grant	1.700.000	0	3.383.918	1.700.000	1.150.000	550.000
IV	Sanitetsko obezbjeđenje skupova	7.019	0	7.026	7.026	6.326	700
V	Godišnji plan i program deratizacije i dezinfekcije i dezinsekcije za 2023.godinu Grad Banja Luka	5.500		5.500	5.500	0	5.500
	Ukupno/planirano/ priznato/doznačeno	1.712.519	0	3.396.444	1.712.526	1.156.326	556.200

2. Prihodi od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (FZO)

Prihodi od FZO ostvaruju se pružanjem usluga primarnog nivoa zdravstvene zaštite osiguranim licima Fonda.

U ukupno ostvarenim prihodima učestvuju sa 27.576.137 KM ili 81,19%.

U odnosu na prethodnu godinu ovi prihodi su veći za 2.656.111 KM, a u odnosu na plan manji za 1.947.863 KM.

Dom zdravlja je dana 03.04.2023. godine sa FZO zaključio Ugovor o pružanju i finansiranju usluga primarnog nivoa zdravstvene zaštite u 2023. godini broj 01.01.3/50584 na iznos od 24.596.362 KM, čime se finansirala zdravstvena zaštita primarnog nivoa za 152.466 registrovana/verifikovana osigurana stanovnika. Ovim Ugovorom je ugovoreno i pružanje usluga iz oblasti pedijatrije u iznosu od 892.940 KM za 5.887 registrovane djece starosti do sedam godina i ginekologije u iznosu od 698.958 KM za 46.082 registrovanih žena (starosti preko 15. godina).

Ukupno ugovorena sredstva po ovom ugovoru iznose 26.188.260 KM.

Dana 30.11.2023. godine potpisan je Aneks I Ugovora o pružanju i finansiranju usluga primarnog nivoa zdravstvene zaštite u 2023. godini broj 01.01.1/50-5337/23 čiji je predmet povećanje ugovorenih sredstava u iznosu od 980.571KM.

U toku 2023. godine, na osnovu člana 15. Ugovora, kojim je ugovoreno da će Fond mjesečno pratiti promjenu broja verifikovanih/osiguranih lica (djeca do sedam godina starosti) te po tom osnovu vršiti proporcionalno usklađivanje pripadajućih sredstava, računajući od prvog dana u mjesecu u kojem je nastala promjena, Fond dostavlja pregled pripadajućih sredstava za usluge iz oblasti pedijatrije sa promjenom broja registrovane djece na dan, na osnovu kojeg se ispostavlja jedna dvanaestina ugovorenih sredstava. Ugovorena sredstva za pedijatriju su povećana za 62.922 KM, tako da ukupno ugovorena sredstva za pedijatriju iznose 955.862 KM.

Ukupno ugovorena sredstva zajedno sa uvećanjima za pedijatriju i Aneksom I iznose 27.231.753 KM.

Dom zdravlja, u skladu sa ugovorom, pruža usluge prevoza u medicinski indikovanim slučajevima propisanim Pravilnikom o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu, kao i uslugu proizvodnje i isporuke medicinskih sredstava, a to su dentalna medicinska sredstva.

Takođe, ističemo činjenicu da je ovim Ugovorom definisan rizik prekoračenja sredstava za lijekove koji se izdaju na recept na način da Dom zdravlja snosi rizik prekoračenja troškova kod propisivanja lijekova na recept, osim ako je preporuku za propisivanje lijeka na recept dala zdravstvena ustanova sekundarnog/tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite, kada se rizik prekoračenja troškova dijeli u srazmjeri 50% zdravstvene ustanove primarnog nivoa, a 50% zdravstvena ustanova sekundarnog/tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite. Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske svojim Pravilnikom o uslovima propisivanja i izdavanja lijeka omogućilo je propisivanje tromjesečne terapije na jednom receptu.

Članom 15. Pravilnika o osnovama za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj u 2023. godini definisano je da Dom zdravlja može da ugovara pružanje higijensko-epidemioloških usluga, usluga zaštite i unapređenja mentalnog zdravlja, usluga rehabilitacije u zajednici, te stomatološku zdravstvenu zaštitu i za druge domove zdravlja koji nisu osposobljeni za pružanje usluga iz ovih djelatnosti, pod uslovom da se pomenuto reguliše zaključivanjem ugovora, koji je potrebno dostaviti Fondu prije zaključenja ugovora za 2023. godini.

Shodno tome, na osnovu zaključenih ugovora, naša Ustanova je preko Fonda, ugovorila pružanje usluga osiguranicima koji su registrovani u drugim zdravstvenim ustanovama.

Napominjemo da se sve manje usluga pruža na teret drugih zdravstvenih ustanova, jer se one sve više osposobljavaju za pružanje usluga iz djelatnosti primarnog nivoa zdravstvene zaštite.

Takođe su sa našom Ustanovom, u skladu Pravilnikom o osnovama za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj u 2023. godini, druge zdravstvene ustanove zaključile ugovore, sa našom Ustanovom, u cilju poboljšanja dostupnosti zdravstvene zaštite za njihove pacijente.

U skladu sa članom 58. Ugovora Fond je izvršio obračun pripadajućih sredstava za JZU "Dom zdravlja" u Banjoj Luci, kako je opisano u dljelu "Tekuća imovina" i dostavio ga 06.02.2024. godine, u kojem su prikazani negativni efekti u ukupnom iznosu od 600.183,11 KM.

Na usluge koje je odradio Univerzitetski klinički centar Republike Srpske (UKC RS) odnosi se 142.145,00 KM, dok se na efekte o nenadležnom upućivanju (332,30 KM) i usluge koje su odradile druge zdravstvene ustanove odnosi 886,60 KM. Na refundacije se odnosi 5.052,46 KM, dok se na negativne efekte po osnovu propisivanja lijekova na recept odnosi 452.099,05 KM.

Dom zdravlja je sa UKC RS zaključio Protokol o pružanju usluga laboratorijske dijagnostike primarnog nivoa za period 01.01. do 31.12.2023. godine broj 01/50-3149/23 od 21.07.2023. godine, kojim je definisano da će se ove usluge pružati osiguranicima na teret sredstava Doma zdravlja 30%, a na teret sredstava UKC RS 70% od ukupno pruženih usluga što iznosi 99.501.50 KM.

Na osnovu potpisanog Protokola izvršiće se obračun i uplata sredstava Domu zdravlja.

U toku 2018. godine Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske, izvršila je reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti poslovanja Ustanove, za period 01.01. – 31.12. 2017. godine.

Za reviziju finansijskih izvještaja Glavni revizor je dao mišljenje sa rezervom, a za reviziju usklađenosti poslovanja Glavni revizor je dao pozitivno mišljenje.

Shodno datim preporukama Glavne službe za reviziju javnog sektora Republike Srpske i mišljenja Ministarstva finansija Republike Srpske, negativni efekti se knjigovodstveno evidentiraju na način da se umanjuju prihodi i potraživanje od FZO.

Uzimajući u obzir naprijed navedeno Upravni odbor Doma zdravlja donio je odluku broj 03/02-2/24 od 23.02.2024. godine, kojom u cjelosti prihvata obračun sredstava za 2023. godinu.

FZO je u toku 2023. godine Domu zdravlja doznačio 28.011.516 KM, koja se odnose na saldo iz 2022. godine i na obaveze po osnovu ugovoru iz 2023. godine.

Priznata sredstva po Obračunu iznose 25.917.497 KM, tako da saldo na dan 31.12.2023. godine iznosil 425.254 KM.

Sredstva za konsultativno-specijalističku zdravstvenu zaštitu nisu bila predmet ovog obračuna i iznose 1.658.640 KM (po ugovoru 1.654.820 KM, koliko je i naplaćeno i 3.820 KM, koji se odnose na ino osiguranike, a naplaćeno je 3.860KM, naplaćeno je 40 KM, koje se odnose na 2021. godinu).

Ukupno potraživanje od FZO iznosi 425.254 KM.

Osiguranim llicima FZO u 2023. godini, pruženo je usluga u ukupnoj vrijednosti 54.691.825 KM, što je za 27.115.687 KM ili 98,33% više od fakturisanih i priznatih usluga.

3. Prihodi od kupaca

Ovi prihodi u ukupno ostvarenim prihodima učestvuju sa 857.860 ili 2,53%. U posmatranom periodu ovi prihodi su u odnosu na prethodnu godinu veći za 264.041 KM ili 44%, a u odnosu na plan za 283.960 KM ili 49%.

3.1. Prihodi od preduzeća-usluge oporezive i neoporezive

Prihodi od preduzeća (usluge oporezive i neoporezive) ostvaruju se pružanjem komercijalnih usluga, tj. usluga sa porezom na dodatu vrijednost (PDV-om) ili bez PDV-a u zavisnosti o kojoj vrsti usluge se radi. Ove usluge se ne pružaju na osnovu ljekarske uputnice, odnosno one se pružaju na zahtjev (pojedinaца ili firme), a to su: sistematski i sanitarni pregledi zaposlenih radnika u preduzećima, edukacije zaposlenih iz higijenskog minimuma, usluge deratizacije, dezinfekcije i dezinsekcije, mikrobiološke analize raznih uzoraka (vode, hrane i dr.), edukacija zaposlenih iz hitne medicinske pomoći i razna uvjerenja, te sanitetska obezbjeđenja skupova.

U toku 2016. godine započete su aktivnosti na uvođenju usluga fiksne ortopedije vilica, pa je izvršena nabavka ortodontskih instrumenata kao i potrebnog potrošnog materijala. Takođe je u ovoj Službi uvedena usluga izrade fiksnih metalokeramičkih zubnih nadoknada. Sa pružanjem ovih usluga u Službi za stomatološku zdravstvenu zaštitu nastavilo se i u ovoj godini.

Ovdje je potrebno napomenuti da usluge sanitarnih pregleda i edukacije zaposlenih iz higijenskog minimuma, takođe, vrši Institut za javno zdravstvo Republike Srpske, sistematske preglede i ljekarska uvjerenja vrši Zavod za medicinu rada i sporta Republike Srpske i druge privatne zdravstvene ustanove, a usluge deratizacije, dezinfekcije i dezinsekcije vrše i druga pravna lica, što sve utiče na visinu ovih prihoda.

Dom zdravija više nije u mogućnosti pružati zdravstvene usluge ljekarskih uvjerenja za vozače i radnike koji rade na radnim mjestima sa povećanim rizikom rada jer je osnovan Zavod za medicinu rada i sporta Republike Srpske, kao i privatne ambulante koje se bave pružanjem ovih usluga, što takođe, utiče na mogućnost ostvarenja ovih prihoda.

Prihodi od preduzeća se naplaćuju preko žiro-računa, a u ukupnim prihodima učestvuju sa 407.019 KM ili 1,20%. U posmatranom periodu ovi prihodi su u odnosu na prethodnu godinu veći za 192.201 KM ili 89%, a u odnosu na plan za 204.119 KM ili 101%.

U 2023. godini od preduzeća je naplaćeno 439.418 KM ili 76%, dok su ukupna potraživanja sa početnim stanjem iznosila 576.463 KM. U okviru naplaćenih potraživanja prikazan je i iznos naplaćenih potraživanja iz ranijih godina. Oporeziva potraživanja se prezentuju sa PDV-om.

3.2. Prihodi od komercijalnih usluga-usluge oporezive i neoporezive

Prihodi od komercijalnih usluga ostvaruju se pružanjem komercijalnih usluga, tj. usluga sa porezom na dodatu vrijednost (PDV-om) ili bez PDV-a, ali se oni naplaćuju od fizičkih i pravnih lica gotovinski, na blagajni Doma zdravlja.

U ukupnim prihodima učestvuju sa 450.841 KM ili 1,33%. U posmatranom periodu ovi prihodi su u odnosu na prethodnu godinu veći za 71.840 KM ili 19%, a u odnosu na plan za 79.841 KM ili 22%.

Komercijalne usluge su 100% naplaćene, preko blagajne Doma zdravlja.

4. Prihodi od usluga neosiguranim licima

Prihodi od usluga neosiguranih lica ostvaruju se pružanjem zdravstvene zaštite neosiguranim licima po cjenovniku FZO za osigurana lica.

Na ovoj poziciji planirani su prihodi od usluga pruženih neosiguranim licima iz Republike Srpske i licima iz inostranstva, koja imaju potrebu za zdravstvenom zaštitom, a nemaju ino osiguranje.

U ukupnim prihodima učestvuju sa 192.638 KM ili 0,57%.

U posmatranom periodu ovi prihodi su u odnosu na prethodnu godinu veći za 119.879 KM ili 165%, a u odnosu na plan za 116.638 KM ili 153%.

Finansiranje zdravstvene zaštite za građane Republike Srpske koji nemaju utvrđeno svojstvo osiguranog lica u obaveznom zdravstvenom osiguranju za vrijeme trajanja vanredne situacije i vanrednog stanja za teritoriju Republike Srpske obezbjeđuje Fond u skladu sa Uredbom sa zakonskom snagom o dopunjavanju Zakona o zdravstvenom osiguranju broj:01-020-1374/20 od 08.05.2020. godine koja je objavljena u Službenom glasniku Republike Srpske broj 44/20. Vlada Republike Srpske donijela je Odluku o prestanku važenja Odluke o proglašenju vanredne situacije za teritoriju Republike Srpske, kao i Uredbu o prestanku važenja Uredbe o načinu izvršavanja mjera za sprečavanje i suzbijanje zaraznog oboljenja Kovid 19, koje su stupile na snagu 20.05.2023. godine. S obzirom da je ukinuta vanredna situacija na teritoriji Republike Srpske prestala se finansirati zdravstvena zaštita za neosigurana lica na teret FZO.

Prihodi od neosiguranih lica, računi poslani na adresu pacijentima, se uglavnom otpisuju jer pacijenti neće da plate, tako da je od ukupnog potraživanja 5.645 KM, naplaćeno 901 KM, a otpisano 4.745 KM.

5. Prihodi od participacije

Prihodi od participacije predstavljaju učešće osiguranog lica u cijeni zdravstvene usluge koju je odredio FZO. U ukupnim prihodima učestvuju sa 1.187.403 KM ili 3,50%. U posmatranom periodu ovi prihodi su u odnosu na prethodnu godinu veći za 93.197 KM ili 9%, a u odnosu na plan za 87.403 KM ili 8%.

Prihodi od participacije su naplaćeni 100%, preko blagajne Doma zdravlja.

Na ostvarenje ovih prihoda utiče epidemiološka situacija i promjena zakonske i podzakonske regulative.

6. Prihodi od Fonda zdravstvenog osiguranja Brčko Distrikt

Usluge zdravstvene zaštite pružaju se osiguranicima Brčko Distrikta (uglavnom se radi o studentskoj populaciji), tako da prihodi po ovom osnovu iznose 1.228 KM.

Ukupna potraživanja od FZO Brčko Distrikt iznose 1.382 KM, a naplaćena su u iznosu od 1.353 KM.

7. Prihodi od pruženih usluga licima iz inostranstva

Prihodi od pruženih usluga licima iz inostranstva ostvareni su u iznosu od 1.197 KM.

8. Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi (prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, prihodi od zakupnina, donacija, prihodi od refundacija naknada plata za vrijeme bolovanja i skraćenog radnog vremena i ostali poslovni prihodi) u ukupnim prihodima učestvuju sa 4.111.191 KM ili 12,10%.

8.1. Ostali poslovni prihodi-prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa
Ostali poslovni prihodi-prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa odnose se na prihode od povrata akcize na lož ulje i alkohol i iznose 17.019KM, u ukupnim prihodima učestvuju sa 0,05%.

8.2. Prihodi od zakupnina

Prihodi od zakupnina u ukupnim prihodima učestvuju sa 72.287 KM ili 0,21%. U posmatranom periodu ovi prihodi su u odnosu na prethodnu godinu manji za 13.256 KM.

Dom zdravlja objavljuje licitacije za iznajmljivanje dijela poslovnog prostora koji se ne koristi, kao i zidnih površina, a takođe, iznajmljuje službene stanove, što predstavlja osnov za ostvarivanje ovih prihoda. U toku 2023. godine Institut za javno zdravstvo Republike Srpske prestao je iznajmljivati prostor u MZ Lazarevo.

U 2023. godini po osnovu zakupnina naplaćeno je 123.681 KM ili 43%, dok su ukupna potraživanja sa početnim stanjem iznosila 290.250 KM. U okviru naplaćenih potraživanja prikazan je i iznos naplaćenih potraživanja iz ranijih godina, a ova potraživanja se prezentuju sa PDV-om.

8.3. Ostali poslovni prihodi-prihodi od donacija

Prihodi od donacija u ukupnim prihodima učestvuju sa 3.135.492 KM ili 9,23%. Prihodi od donacija predstavljaju obračunsku kategoriju, dok je na žiro račun Doma zdravlja u toku 2023. godine uplaćeno 2.275.900 KM i to: Grad Banja Luka 2.262.000 KM (za 2023. godinu uplaćeno je 1.150.000 KM za slijedeće namjene: Kapitalni grant 100.000 KM; Tekući grant 725.000 KM, Tekući grant preventivne zdravstvene aktivnosti i druge namjene 325.000 KM, dok je za 2022. godinu uplaćeno 1.112.000 KM i to za slijedeće namjene Kapitalni grant 118.000KM, Tekući grant JZU "Dom zdravlja"-podrška privatnom sektoru za jedan polugodišnji sanitarni pregled za nezaposlene 69.000 KM, Tekući grant preventivne zdravstvene aktivnosti i druge namjene 75.000 KM i Tekući grant 850.000 KM), a ostali donatori 13.900 KM.

Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, preko Instituta za javno zdravstvo Republike Srpske, donirao je vakcine (741.687 KM) koje Dom zdravlja aplicira stanovništvu u skladu sa Pravlinikom o načinu sprovođenja imunizacije i hemoprofilakse protiv zaraznih bolesti (Službeni glasnik Republike Srpske broj 104/22). Takođe, je Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske donio Poseban program, putem kojeg finansira nabavku lijeka rispolept, koji se pacijentima daje kao nastavak bolničkog liječenja (90.750 KM).

U novembru mjesecu 2020. godine donesena je Odluka o dopunama Odluke o usvajanju posebnog programa, tako da Fond finansira nabavku lijekova dalteparin i enoksaparin (46.194 KM). Od 15.01.2023. godine niskomolekularni heparini su na listi lijekova (Službeni glasnik Republike Srpske broj 129/22 i 70/23) koji se izdaju na recept, ali ne terete sredstva zdravstvenih ustanova. Ukupan prihod od donacija od Fonda po ovom osnovu iznosi 878.631 KM.

Vlada Republike Srpske je preko Instituta za javno zdravstvo Republike Srpske, donirala vakcine Covid 19, a u ovoj godini prihod od donacije iznosi 3.187 KM.

Jedan dio ovih prihoda se odnosi na ukinute odložene prihode po osnovu ranije donirane opreme i objekata u ukupnim prihodima od donacije učestvuju sa 1.047.238 KM.

Grad Banja Luka je donirao novčana sredstva za nabavku opreme, a takođe je izgradio četiri nova objekta (u MZ Karanovac, MZ Kočićev Vijenac, MZ Petrićevac, MZ Donja Kola), sanirao i rekonstruisao jedanaest objekata, tako da prihod od donacije po ovom osnovu ukupno iznosi 308.567 KM (238.603 KM i 69.964 KM).

U prethodnim godinama kroz HSEP (Projekat jačanja zdravstvenog sektora) Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske i Grad Banja Luka sagradili su sedam novih objekata (u mjesnim zajednicama Lauš, Lazarevo, Srpske Toplice, Zalužani, Piskavica, Bočac i Borkovići), a jedan dio ambulanti je saniran i adaptiran, pa alocirani prihod po ovom osnovu iznosi 74.658 KM.

Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske je kroz ovaj i druge projekte doniralo i opremu, prihod od ukidanja odloženih prihoda iznosi 183.154 KM.

Vlada Republike Srpske je našoj Ustanovi dala na korištenje objekat starog VMC-a, kao i pripadajući dio zemljišta. U toku 2018. godine izvršeno je ulaganja u objekat Poliklinika kroz Projekat energetska efikasnost u BiH-VEER, preko Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske. Prihod od donacije iznosi 140.862 KM.

Ustanova je po projektu Bugarske ambasade u BiH pod nazivom „Nabavka opreme i sredstava tokom trajanja epidemije Covid-19“ u toku 2020. godine obezbijedila sredstva u ukupnom iznosu od 25.000 KM, na prihode od donacija u ovoj godini alocirano je 2.109 KM.

Predsjednica Republike Srpske donirala je Ustanovi novčana sredstva u iznosu od 20.000 KM za opremanje Kovid ambulanti u Docu. Na prihode od donacija u ovoj godini je alocirano 2.068 KM.

Ustanova je preko Investiciono razvojne banke Republike Srpske kroz Projekat „Nabavka ultrazvučnog aparata za dijagnostiku i procjenu kliničke slike pacijenata zaraženih korona virusom na primarnom nivou zdravstvene zaštite“ nabavlja ultrazvučni aparat, pa prihod u ovoj godini po tom osnovu iznosi 14.221 KM.

Prihodi od donacija koji se odnose na doniranu opremu od ostalih donatora iznosil 321.599 KM.

Prihodi od donacija-sanitetski materijal i dezinfekciona sredstva u iznosu 119.043 KM odnose se na donirani materijal i sredstva uglavnom od strane Vlade Republike Srpske, Republičkog štaba za vanredne situacije (114.005 KM, a od ostalih donatora 5.038 KM).

Prihodi od donacija od Grada Banja Luka u 2023. godini odnose se na tekući grant i tekuć grant-preventivne zdravstvene aktivnosti i iznose 1.050.000 KM

Prihodi od donacija drugih lica za obliježavanje dana Doma zdravlja i za promociju i prevenciju zdravlja iznose 4.000 KM.

Prihodi od donacije u iznosu od 33.393 KM odnose se na donacije drugih donatora (za pokriće troškova-kongresi i druga stručna usvršavanja i ostali troškovi).

8.4. Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi u ukupnim prihodima učestvuju sa 886.393 KM ili 2,61%, a čine ih prihodi od refundacije naknade plate za vrijeme privremene nesposobnosti za rad isplaćene radnicima (privremena spriječenost preko 30 dana), refundacije isplaćene naknade plate za vrijeme korištenja porodiljskog odsustva i refundacije isplaćene naknade plate za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena, prihodi od provizija od firmi sa kojima Dom zdravlja ima zaključene ugovore o prodaji robe radnicima Doma zdravlja na kredit, prihodi od naplaćenih šteta od osiguravajućeg društva.

U toku 2022. godine nisu refundirane isplaćene naknade plate za vrijeme privremene nesposobnosti za rad isplaćene radnicima (privremena spriječenost preko 30 dana) od strane Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, jer Dom zdravlja nije isplaćivao obaveze po osnovu reprograma neisplaćenih poreza i doprinosa za period od marta 2013. do avgusta 2013. godine. Pošto je nastupila zastara prava na naplatu poreskih obaveza iste su u skladu sa Zakona o poreskom postupku u cjelosti otpisane Rješenjem broj 06/1.02/0704-453.2.2-17490/2022 od 09.09.2022. godine, osim doprinosa za penziono i invalidsko osiguranje. Kako su otpisane zastrajele obaveze, a obaveze po osnovu poreza i doprinosa se redovno plaćaju, ponovo je podnesen zahtjev za refundaciju naknade plate.

Dom zdravlja je sa UKC RS zaključio Protokol o pružanju usluga laboratorijske dijagnostike primarnog nivoa na iznos 99.501,50 KM, što je evidentirano na poziciji „Ostali poslovni prihodi“ (kako je navedeno u dijelu “Tekuća imovina” i “Prihodi od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske”).

Ovi prihodi su u odnosu na prethodnu godinu veći za 321.976 KM ili 57%, a u odnosu na plan manji za 109.107 KM ili 11%.

Ukupna potraživanja iznose 1.043.077 KM, dok je u 2023. godini naplaćeno 918.128 KM, preostali dug je 124.949 KM.

ii OSTALI PRIHODI

9. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi u ukupnim prihodima učestvuju sa 17.940 KM ili 0,05%. Ovi prihodi su ostvareni po osnovu kamata obračunatih na sredstva na žiro-računima kod poslovnih banaka, kao i po osnovu odobrenih rabata od dobavljača. Dom zdravlja je u toku 2023. godine zaključio ugovor sa Institutom za javno zdravstvo Republike Srpske o pružanju usluga mikrobioloških analiza raznih uzoraka, u kojem je odobren rabat, što je dovelo do ostvarenja ovih prihoda.

Prihodi po osnovu rabata su obračunska kategorija, a na žiro račun Doma zdravlja u toku 2023. godine uplaćena je 1.144 KM, kako je i prikazano u Tabeli broj 7. Tokovi gotovine za period 01.01.-31.12.2023. godine

10. Naplaćena otpisana potraživanja

Naplaćena otpisana potraživanja u ukupnim prihodima učestvuju sa 6.802 KM. Pravilnikom o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci propisano je

da se kratkoročna potraživanja mjere po vrijednosti iz originalne fakture, odnosno odgovarajuće knjigovodstvene isprave, a što je sve u saglasnosti sa Međunarodnim računovodstvenim standardima/Međunarodnim standardima finansiranja. Dom zdravlja procjenjuje na dan bilansa stanja da li postoji bilo kakav objektivni dokaz da je umanjena vrijednost potraživanja, te za svako pojedinačno potraživanje procjenjuje realnost potraživanja i vjerovatnoću njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje procjenjuje se da li je njegova vrijednost umanjena. U skladu sa procjenom i definisanim indikatorima vrši se indirektan ili direktan otpis. Naplatom takvih potraživanja ostvaruje se navedeni prihod.

11. Ostali nepomenuti prihodi

Ostali nepomenuti prihodi u ukupnim prihodima učestvuju sa 1.283 KM, a čine ih prihodi od otpisa obaveza i ostali prihodi

3.2. R A S H O D I

U periodu januar – decembar 2023. godine JZU “Dom zdravlja” u Banjoj Luci je ostvario rashode u ukupnom iznosu od 34.717.057 KM što je:

- manje u odnosu na plan za	3.750.923 KM	ili 10%
- više u odnosu na ostvarenje u istom periodu 2022. godine za	1.205.618 KM	ili 4%

U 2023. godini rashodi su planirani u ukupnom iznosu od 38.467.980 KM.

U 2022. godini Dom zdravlja je ostvario rashode u iznosu od 33.511.439 KM.

Tabela 5. Ostvareni prihodi u odnosu na plan za 2023. godinu i ostvarenje u 2022. godini (2021, 2020. i 2019.godina)

iznosi u KM

Rb	Konto	Naziv konta	Ostvareno 2019. godinu	Ostvareno za 2020. godinu	Ostvareno za 2021. godinu	Ostvareno za 2022. godinu	Plan za 2023. godinu	Ostvareno za 2023. godinu	Uče- šće	ind. 9/7* 100	ind. 9/8* 100	Razlika ostv. 2023- ostv. 2022.	Razlika ostv. 2023-plan. 2023
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13(9-7)	14(9-8)
1	Troškovi medicinskog materijala (materijala za izradu)		2.450.254	2.515.531	7.433.237	3.452.946	4.012.500	2.686.111	7,74	78	67	-766.835	-1.326.389
	51100000	LIJEKOVI	471.362	322.487	190.543	226.451	300.000	222.142	0,64	98	74	-4.309	-77.858
	51100001	STOMATOLOŠKI MATERIJAL	154.527	108.265	101.874	142.937	231.000	150.387	0,43	105	65	7.450	-80.613
	51100002	DEZINFЕКЦИОНА SREDSTVA I RASTVORI	38.633	42.700	64.407	55.093	181.500	51.398	0,15	93	28	-3.695	-130.102
	51100003	SANITETSKI MATERIJAL	142.998	113.598	82.313	128.076	150.000	146.710	0,42	115	98	18.634	-3.290
	51100004	RTG FILMOVI I DIJAGNOSTIČKI MATERIJAL	99.412	78.924	195.062	126.248	157.000	110.939	0,32	88	71	-15.309	-46.061
	51100006	REAGENSI	760.301	442.379	636.900	828.791	1.031.000	877.763	2,53	106	85	48.972	-153.237
	51100007	SANITETSKI I OSTALI MEDICINSKI MATERIJAL- DONACIJA	182.996	93.774	74.067	13.448	10.000	5.038	0,01	37	50	-8.410	-4.962
	51100008	VAKCINE DONACIJA	495.126	500.952	604.744	531.657	600.000	741.687	2,14	140	124	210.030	141.687
	51100009	LABORATORIJSKI POTROŠNI MATERIJAL	93.710	67.674	110.516	116.524	147.000	124.604	0,36	107	85	8.080	-22.396
	51100013	SANITETSKI MATERIJAL I MEDICINSKI POTROŠNI MATERIJAL- COVID 19- DONACIJA		635.067	444.857	313.965	500.000	88.612	0,26	28	18	-225.353	-411.388
	51100014	RTG FILMOVI I DIJAGNOSTIČKI MATERIJAL ZA PROVOĐENJE PROJEKTA	11.189	1.986	9.406	6.603		10.025	0,03	152		3.422	10.025

	51100015	DEZINFEKCIJNA SREDSTVA I RASTVORI - COVID 19- DONACIJA		42.093	75.851	68.213	5.000	13.602	0,04	20	272	-54.611	8.602
	51100016	SPECIFIČNI LIJEKOVI - NISKOMOLEKULARNI HEPARINI -DONACIJA FZO REPUBLIKE SRPSKE		65.632	461.813	367.647	600.000	46.194	0,13	13	8	-321.453	-553.806
	51100017	SPECIFIČNI LIJEKOVI - RISPERIDON-DONACIJA FZO REPUBLIKE SRPSKE			148.311	108.591	100.000	90.750	0,26	84	91	-17.841	-9.250
	51100018	VAKCINE COVID 19- DONACIJA			4.232.573	417.437		3.187	0,01	1		-414.250	3.187
	51100019	MEDICINSKI KISEONIK				1.265		3.073	0,01	243		1.808	3.073
2	Troškovi nemedicinskog materijala (režijskog materijala)		315.474	317.464	436.079	288.974	513.850	308.050	0,89	107	60	19.076	-205.800
	51201001	KANCELARIJSKI MATERIJAL	42.916	35.684	35.277	38.560	55.000	54.212	0,16	141	99	15.652	-788
	51201002	ŠAMPANI MEDICINSKI I NEMEDICINSKI OBRASCI	27.255	16.772	12.121	14.130	24.000	13.736	0,04	97	57	-394	-10.264
	51201003	TONERI	72.167	56.972	49.467	42.074	68.000	38.755	0,11	92	57	-3.319	-29.245
	51203001	ELEKTRO MATERIJAL	5.127	4.946	7.173	7.999	16.500	7.472	0,02	93	45	-527	-9.028
	51203002	VODO MATERIJAL	7.992	6.598	5.326	6.260	23.000	11.859	0,03	189	52	5.599	-11.141
	51203003	TEHNIČKI MATERIJAL	15.958	14.252	11.691	13.298	27.500	9.912	0,03	75	36	-3.386	-17.588
	51204001	MATERIJAL ZA ČIŠĆENJE	45.216	55.435	54.518	57.421	73.000	74.248	0,21	129	102	16.827	1.248
	51204002	MATERIJAL ZA ODRŽAVANJE ČISTOĆE I OSTALI MATERIJAL - DONACIJA COVID-19		1.104	4.655	3.198	13.600	1.630	0,00	51	12	-1.568	-11.970
	51205000	SREDSTVA ZA DERATIZACIJU I DEZINSEKCIJU	5.762	5.016	4.391	1.356	8.250	1.095	0,00	81	13	-261	-7.155
	51206000	MATERIJAL ZA IZRADU NAMJEŠTAJA	1.009	1.971	1.671	2.531	4.000	196	0,00	8	5	-2.335	-3.804

	51207000	AMBALAŽA ZA ODLAGANJE MEDICINSKOG OTPADA	13.741	13.307	13.206	10.039	20.000	9.231	0,03	92	46	-808	-10.769
	51208000	OSTALI POTROŠNI MATERIJAL	10.162	13.588	16.890	19.392	66.000	16.913	0,05	87	26	-2.479	-49.087
	51209000 - 51209001	AUTO DIJELOVI I POTROŠNI MATERIJAL ZA SERVISIRANJE VOZILA	9.969	9.729	7.323	2.390	11.000	1.601	0,00	67	15	-789	-9.399
	51210000	AUTO GUME	13.391	18.482	23.353	33.044	49.000	11.309	0,03	34	23	-21.735	-37.691
	51220000	HTZ OPREMA	5.416	13.230	149.401	4.702	5.000	2.603	0,01	55	52	-2.099	-2.397
	51230000 - 51230002	ALAT I SITAN INVENTAR	39.393	50.378	39.616	30.219	50.000	32.309	0,09	107	65	2.090	-17.691
	51240000 51240001 52140002	MATERIJAL I DIJELOVI ZA ODRŽAVANJE OSTALE MEDICINSKE OPREME, RAČUNARSKE OPREME I STOMATOLOŠKIH MAŠINA				2.361		20.969	0,06	888		18.608	20.969
3	Troškovi goriva i energije		570.688	540.569	591.499	700.626	803.400	707.758	2,04	101	88	7.132	-95.642
	51300000	NAFTA D-2	123.840	93.583	121.656	201.656	200.000	165.916	0,48	82	83	-35.740	-34.084
	51300001	BEZIN	10.982	7.103	6.370	17.694	21.600	18.704	0,05	106	87	1.010	-2.896
	51300002	LOŽ ULJE	32.371	36.232	42.317	85.327	83.000	53.511	0,15	63	64	-31.816	-29.489
	51310000 - 51310001	DRVA I PELET	14.171	11.854	11.819	21.376	21.300	14.548	0,04	68	68	-6.828	-6.752
	51330000 - 51330002	ELEKTRIČNA ENERGIJA	202.078	199.235	206.799	221.179	250.000	251.314	0,72	114	101	30.135	1.314
	51350000	UTROŠENA OSTALA ENERGIJA-GAS	2.569	2.078	2.651	1.658	2.500	1.749	0,01	105	70	91	-751
	51360000	TOPLOTNA ENERGIJA	159.697	168.377	180.243	133.865	200.000	176.626	0,51	132	88	42.761	-23.374
	51390000	VODA	24.980	22.107	19.644	17.871	25.000	25.390	0,07	142	102	7.519	390

4	Bruto zarade i naknade zarada		19.040.424	21.473.356	22.013.698	25.437.832	30.062.400	28.128.828	81,02	111	94	2.690.996	-1.933.572
	520 521	BRUTO ZARADE I NAKNADE BRUTO ZARADA	18.209.479	19.881.272	20.534.526	24.335.321	28.890.000	26.947.010	77,62	111	93	2.611.689	-1.942.990
	52200000	NAKNADA ČLANOVIMA UPRAVNOG ODBORA	17.910	17.857	17.868	17.991	19.800	17.991	0,05	100	91	0	-1.809
	52310000	NAKNADA ČLANOVIMA ETIČKOG ODBORA	1.493	496	2.563	2.302	2.600	1.890	0,01	82	73	-412	-710
	52400000 52400001 52400002	OTPREMNINE	46.559	70.945	76.870	71.781	92.500	126.269	0,36	176	137	54.488	33.769
	52420000	JUBILARNE NAGRADE	78.743	57.199	63.912	90.222	82.500	80.053	0,23	89	97	-10.169	-2.447
	52420003 - 52420004	NAGRADE ZAPOSLENIM - JEDNOKRATNA ISPLATA VLADA REPUBLIKE SRPSKE I GRAD BANJA LUKA		810.000	619.000	88.900		0	0,00	0		-88.900	0
	52430000	TROŠKOVI SAHRANE RADNIKA I ČLANOVA PORODICE SA POREZIMA I DOPRINOSIMA	86.659	54.990	98.161	97.199	80.000	124.277	0,36	128	155	27.078	44.277
	52430002 52430003 52430004	NOVČANA NAKNADA ZA ROĐENJE DJETETA SA POREZOM I DOPRINOSIMA	34.196	32.546	40.244	48.289	40.000	54.866	0,16	114	137	6.577	14.866
	52430005	TROŠKOVI SAHRANA RADNIKA I ČLANOVA PRODICE OSTALI TROŠKOVI	375	175	852		2.000	0	0,00		0	0	-2.000
	52500000	SLUŽBENA PUTOVANJA- DNEVNICE	17.403	10.550	16.684	24.579	20.000	26.695	0,08	109	133	2.116	6.695

	52510000	TROŠKOVI SMJEŠTAJA I ISHRANE NA SLUŽBENOM PUTU	2.324	403		2.480	2.000	7.468	0,02	301	373	4.988	5.468
	52520000	TROŠKOVI PREVOZA NA SLUŽBENOM PUTU	1.557			1.090	1.000	0	0,00	0	0	-1.090	-1.000
	52900000	NAKNADE TROŠKOVA PREVOZA NA POSAO I SA POSLA	450.883	452.424	455.839	589.946	760.000	682.394	1,97	116	90	92.448	-77.606
	52999003	VOLONTERI DOPRINOSI	92.843	84.499	87.179	67.732	70.000	59.915	0,17	88	86	-7.817	-10.085
5	Troškovi proizvodnih usluga		423.256	475.570	506.342	454.833	784.710	422.223	1,22	93	54	-32.610	-362.487
	53130000	POŠTANSKI TROŠKOVI	10.686	9.700	10.049	11.051	13.500	13.198	0,04	119	98	2.147	-302
	53130001	FIKSNi TELEFONI	61.483	86.467	73.900	60.801	79.000	55.667	0,16	92	70	-5.134	-23.333
	53130002	MOBILNI TELEFONI	10.571	20.833	36.962	20.640	29.000	14.736	0,04	71	51	-5.904	-14.264
	53130003	TROŠKOVI BRZE POŠTE		21	121	88	600	281	0,00	319	47	193	-319
	53150000 53150001	TROŠKOVI INTERNET USLUGA	19.638	17.907	18.439	24.744	30.000	22.514	0,06	91	75	-2.230	-7.486
	53160000	TROŠKOVI TV PRETPLATE				1.079	1.700		0,00	0	0	-1.079	-1.700
	53190000	TROŠKOVI OSTALIH TRANSPORTNIH USLUGA		14.794				1.373	0,00			1.373	1.373
	53200000 - 53200022 -	TROŠKOVI USLUGA ODRŽAVANJA STALNIH SREDSTAVA	78.839	133.210	114.520	98.135	346.300	110.833	0,32	113	32	12.698	-235.467
	53300001 - 53300007	TROŠKOVI ZAKUPA	32.739	31.106	32.613	32.393	37.900	31.019	0,09	96	82	-1.374	-6.881
	53510000	TROŠKOVI ZA PROSPEKTE, PLAKATE, LETKE I AFIŠE	4.760		1.835	592	7.000	7.424	0,02	1.254	106	6.832	424
	53910000 - 53910001	KOMUNALNE USLUGE - ODVOZ SMEĆA	27.990	31.276	31.887	30.100	35.000	35.123	0,10	117	100	5.023	123

	53920000	PREGLEDI I SERVIS APARATA ZA GAŠENJE POŽARA	861	1.536	771	3.897	8.000	1.055	0,00	27	13	-2.842	-6.945
	53920001	TROŠKOVI ISPITIVANJA SISTEMA ELEKTRO I GROMOBRANSKIH INSTALACIJA	2.684	2.182	673	2.110	3.500	2.173	0,01	103	62	63	-1.327
	53920002	TROŠKOVI ISPITIVANJA HIDRANTSKE MREŽE	682	667		745	2.800	2.064	0,01	277	74	1.319	-736
	53920003	OBEZBJEĐENJE I KONTROLA- VIDEO NADZOR OBJEKATA	58.640	57.412	57.858	58.266	61.000	58.266	0,17	100	96	0	-2.734
	53920005	PREGLED I ISPITIVANJE PLINSKE INSTALACIJE	1.020	1.108	1.389	1.141	2.800	1.175	0,00	103	42	34	-1.625
	53920007	TROŠKOVI ZA ISPITIVANJE VATRODOJAVNIH CENTRALA				1.190		8.125	0,02	683		6.935	8.125
	53930000 - 53930001	NAKNADA ZA KORIŠĆENJE AUTOPUTA- PUTARINA	6.881	2.228	4.131	4.947	7.000	4.802	0,01	97	69	-145	-2.198
	53950000	NAKNADA ZA AUTORSKO DJELO	1.340	1.956	1.500	3.888	5.000	3.918	0,01	101	78	30	-1.082
	53960000	UGOVORI O DJELU	57.411	45.924	67.639	46.230	50.000	39.815	0,11	86	80	-6.415	-10.185
	53970001	NAKNADA ZA OSTALA PRIMANJA	38.416				50.000	0	0,00		0	0	-50.000
	53980000	UGOVORI O POVREMENIM I PRIVREMENIM POSLOVIMA SA POREZOM I DOPRINOSIMA		8.633	43.445	44.186	6.000		0,00	0	0	-44.186	-6.000

	53990000	TROŠKOVI KORIŠTENJA GRADEVINSKOG ZEMLJIŠTA	8.615	8.610	8.610	8.610	8.610	8.662	0,02	101	101	52	52
6	Troškovi amortizacije i rezervisanja		738.060	962.906	999.057	1.507.139	1.180.000	1.299.896	3,74	86	110	-207.243	119.896
	54010000 54050000	AMORTIZACIJA OBJEKATA	399.136	398.457	399.454	404.433	400.000	406.555	1,17	101	102	2.122	6.555
	54020000	AMORTIZACIJA OPREME	329.842	422.509	474.946	674.611	655.000	761.645	2,19	113	116	87.034	106.645
	54140000	TROŠKOVI REZERVISANJA ZA OTPREMINE		141.940	124.657	228.095	125.000	109.807	0,32	48	88	-118.288	-15.193
	54160000	TROŠKOVI OSTALIH DUGOROČNIH REZERVISANJA PO SUDSKIM SPOROVIMA	9.082			200.000		21.889	0,06	11		-178.111	21.889
7	Nematerijalni troškovi (osim poreza i doprinosa)		638.530	577.724	654.988	890.301	893.320	683.442	1,97	77	77	-206.859	-209.878
	55010000	USLUGE REVIZIJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	8.400	7.739	6.962	6.962	7.000	7.020	0,02	101	100	58	20
	55030000	SANITARNI PREGLEDI-MIKROBIOLOŠKE USLUGE (BRISEVI)	151.205	87.437	106.275	240.872	190.600	147.297	0,42	61	77	-93.575	-43.303
	55030001	USLUGE DRUGIH ZDRAVSTVENIH USTANOVA I OSTAL.PR. LICA		112		936	1.000		0,00	0	0	-936	-1.000
	55030002	USLUGA OČITAVANJA TL DOZIMETARA	987	1.190	1.491	1.435	2.500	959	0,00	67	38	-476	-1.541
	55030003	USLUGE PRETHODNIH I PERIODIČNIH, VANREDNIH I KONTROLNIH LJEKARSKIH PREGLEDA RADNIKA	2.877	5.706	7.547	4.650	18.000	13.272	0,04	285	74	8.622	-4.728

55030004	SERTIFIKACIJA I AKREDITACIJA I OSTALE LICENCE ZA RAD	4.988	1.802	1.808	2.613	16.500	1.360	0,00	52	8	-1.253	-15.140
55030006	PREVENTIVNI I PERIODIČNI PREGLEDI I ISPITIVANJE OPREME ZA RAD I RADNE SREDINE	2.625	5.670	4.714	2.457	7.000	3.473	0,01	141	50	1.016	-3.527
55030007	IZRADA AKTA O PROCJENI RIZIKA	4.036			5.762	4.000		0,00	0	0	-5.762	-4.000
55030009	MIKROBIOLOŠKE I HEMIJSKE ANALIZE HRANE I PREDMETA OPŠTE UPOTREBE	3.236	7.622	7.656	1.992	3.500	5.345	0,02	268	153	3.353	1.845
55030010	TESTIRANJE RADNIKA NA HEPATITIS	220		420		1.000		0,00		0	0	-1.000
55030011	KONTROLA ZRAČENJA RTG APARATA I MAMOGRAFA	570	1.167	1.098	430	2.500	206	0,00	48	8	-224	-2.294
55030013	USLUGA PROTETSKIH RADOVA	27.340	21.190	36.250	53.940	65.000	67.110	0,19	124	103	13.170	2.110
55030015	USLUGE CITOLOŠKE ANALIZE PAPA NIKOLAU PREPARATA				1.280	1.000	240	0,00	19	24	-1.040	-760
55030016	USLUGE DRUGIH- KORIŠTENJE MAMOGRAFA (PROJEKAT ZA TVOJE DOBRO)	13.200				0		0,00			0	0
55030017	USLUGA VANJSKE KONTROLE KVALITETA ZA PROGRAM KOAGULACIJE		1.388	3.379	3.461	4.000	3.814	0,01	110	95	353	-186
55040000	STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIH - SPECIJALIZACIJA	18.527	23.033	27.002	30.186	40.350	20.300	0,06	67	50	-9.886	-20.050

	55050000	STRUČNO USAVRŠAVANJE- KOTIZACIJA, SEMINARI, SI MPOZIJUMI	8.758	1.908	3.108	25.552	20.000	23.859	0,07	93	119	-1.693	3.859
	55050001	KONSULTANTSKE USLUGE		2.333	2.337	2.340	3.000	2.340	0,01	100	78	0	-660
	55060000	USLUGE NA ODRŽAVANJU PROGRAMA PIS	81.195	81.195	81.402	85.644	99.000	87.750	0,25	102	89	2.106	-11.250
	55060001	USLUGE NA ODRŽAVANJU PROGRAMA (WEB.MEDIC)	88.195	120.811	126.881	124.995	43.000	51.599	0,15	41	120	-73.396	8.599
	55060002	USLUGE ODRŽAVANJA FISKALNIH KASA	1.651	1.010	222	257	11.700	532	0,00	207	5	275	-11.168
	55060003	USLUGA NA ODRŽAVANJU PROGRAMA U LABORATORIJI I RADIOLOGIJI	13.999	14.001	12.867	14.040	34.500	14.040	0,04	100	41	0	-20.460
	55070000	ČIŠĆENJE PROSTORIJA I NAMJEŠTAJA				525	1.000		0,00	0	0	-525	-1.000
	55090000	OSTALE NEPROIZVODNE USLUGE - RAZNO (pranje vozila, tapaciranje)	4.956	6.193	7.631	9.259	8.000	2.013	0,01	22	25	-7.246	-5.987
	55090001	TROŠKOVI PRANJA VEŠA	51.007	68.957	67.195	48.536	55.000	39.970	0,12	82	73	-8.566	-15.030
	55090002	ODRŽAVANJE ZELENIH POVRŠINA OKO OBJEKATA		234			1.500	1.158	0,00		77	1.158	-342
	55090003	ČIŠĆENJE DIMNJAKA, ATEST I SERVIS PLAMENIKA	772	853	976	1.432	2.500	1.790	0,01	125	72	358	-710

	55090005	ČIŠĆENJE, PRANJE REZERVOARA ZA NAFTU I ANALIZA GORIVA	2.557	175		445	1.170		0,00	0	0	-445	-1.170
	55090006	PREVOZ, REZANJE I UTOVAR DRVA	18.131	6.000	5.592	9.219	9.500	5.500	0,02	60	58	-3.719	-4.000
	55090007	USLUGE NA UKLANJANJU MEDICINSKOG OTPADA I HEMIJSKOG I AMALGAMSKOG OTPADA	52.556	47.130	59.404	55.870	76.000	56.461	0,16	101	74	591	-19.539
	55090009	TROŠKOVI LICENCI ZA ANTIVIRUSNI PROGRAM			2.968	3.201		3.358	0,01	105		157	3.358
	55090013	TROŠKOVI REMONTA KOTLOVA NA TEČNO GORIVO				1.457	2.300		0,00	0	0	-1.457	-2.300
	55090014	TROŠKOVI USLUGA PREVOZA				2.921	11.700	878	0,00	30	8	-2.043	-10.822
	55090015 - 55090021	OSTALE NEPROIZVODNE USLUGE	15.824	6.877	17.994	54.973	7.600	19.285	0,06	35	254	-35.688	11.685
	55100000 55120000 55140000 55150000	REPREZENTACIJA	11.922	11.052	11.974	29.171	65.000	31.339	0,09	107	48	2.168	-33.661
	55200000 - 55200001 - 55200002 - 55260000	OSIGURANJE IMOVINE, LICA, AUTOOSIGURANJE, KASKO OSIGURANJE I OSIGURANJE DJELATNOSTI	17.465	13.541	20.391	22.420	33.000	24.992	0,07	111	76	2.572	-8.008
	55300000 - 55390001	BANKARSKA PROVIZIJA	4.143	4.344	4.705	4.635	6.000	5.916	0,02	128	99	1.281	-84

	55900000	OGLASI U ŠTAMPI I DRUGIM MEDIJIMA (OSIM ZA REKLAMU I PROPAGANDU)	1.437	8.827	5.293	3.857	2.500	8.671	0,02	225	347	4.814	6.171
	55900001	OBJAVA OBAVJEŠTENJA PO TENDERIMA U SL.GL.BIH	11.302	9.848	9.767	13.290	16.300	16.654	0,05	125	102	3.364	354
	55910000 - 55910001	TAKSE	1.681	2.714	5.219	6.867	6.000	3.946	0,01	57	66	-2.921	-2.054
	55920000	SUDSKI TROŠKOVI	9.213	1.862	300	306	1.000	614	0,00	201	61	308	-386
	55930000	TROŠKOVI ČASOPISA I STRUČNE LITERATURE	3.555	3.803	4.160	3.975	5.000	4.158	0,01	105	83	183	-842
	55020000 55990000 - 55990003 - 55990005	OSTALI NEMATERIJALNI TROŠKOVI				8.138	7.100	6.223	0,02	76	88	-1.915	-877
8	Troškovi poreza (protivpožarna naknada, naknada za korištenje voda, ostali porezi koji terete troškove)		27.837	21.354	23.421	33.224	25.650	27.619	0,08	83	108	-5.605	1.969
	55520000	PROTIVPOŽARNA NAKNADA	9.751	7.877	9.870	9.271	11.500	10.182	0,03	110	89	911	-1.318
	55540000	NAKNADA ZA KORIŠTENJE VODA	10.958	11.003	11.142	11.161	11.200	11.281	0,03	101	101	120	81
	55590000	OSTALI POREZI - PDV 17 %	756	310	316	10.104	300	10	0,00	0	3	-10.094	-290
	55590002	OSTALI POREZI- ZAKUPNINE	2.018	2.011	1.966	2.638	2.500	2.446	0,01	93	98	-192	-54
	55590003	OSTALI POREZI KOJI TERETE TROŠKOVE	4.354	153	127	50	150	3.700	0,01	7.400	2.467	3.650	3.550
9	Troškovi doprinosa (doprinos za zapošljavanje i profesionalnu rehabilitaciju invalida; ostali		57.762	39.002	40.927	48.657	58.000	53.877	0,16	111	93	5.220	-4.123

	doprinosi koji terete troškove)												
	55600000	DOPRINOS ZA ZAPOSŁJAVANJE I PROFESIONALNU REHAB. INVALIDA	36.415	38.535	40.569	48.657	58.000	53.877	0,16	111	93	5.220	-4.123
	55690001	OSTALI DOPRINOSI KOJI TERETE TROŠKOVE	21.347	467	358				0,00			0	0
10	Finansijski rashodi-rashodi kamata		234.246	179.339	114.162	451.090	95.150	246.975	0,71	55	260	-204.115	151.825
	56100003	KAMATE PO KREDITU - FZO REPUBLIKE SRPSKE I VLADA REPUBLIKE SRPSKE	99.188	90.144	75.341	75.126	95.000	94.618	0,27	126	100	19.492	-382
	56100004	KAMATE PO SPORAZUMU ZA KOMUNALNE NAKNADE GRAD BANJA LUKA	381	381	381	191			0,00	0		-191	0
	56120001	ZATEZNE KAMATE ZA DOPRINOS PIO				372.152		152.103	0,44	41		-220.049	152.103
	56190000	OSTALE KAMATE - NEBLAGOVREMENO PLAĆENI RAČUNI	692	845	119	82	150		0,00	0	0	-82	-150
	56190002	KAMATE ZA NEBLAGOVREMENO PLAĆENE POREZE I DOPRINOSE	133.985	87.969	38.321	3.539			0,00	0		-3.539	0
	56190000	OSTALE KAMATE						254	0,00			254	254
11	Ostali rashodi		95.332	22.753	116.636	245.817	39.000	152.278	0,44	62	390	-93.539	113.278
	57080000	NEOTPISANA VRIJEDNOST RASHODOVANE OPREME	1.781	3.073	105.246	85.106	18.000	131.666	0,38	155	731	46.560	113.666
	57680000	PDV OBRAČUNAT NA MANJKOVE	320	13	14	20		17	0,00	85		-3	17

	57800000 57800003	ISPRAVKA VRIJEDNOSTI KRATKOROČNIH POTRAŽIVANJA – KUPCI	81.880	18.652	8.212	7.372	10.000	6.580	0,02	89	66	-792	-3.420
	5782	RASHODI PO OSNOVU DIREKTOG OTPISA- KUPACA	8.703	141	868				0,00			0	0
	57920000	TROŠKOVI SUDSKIH I DRUGIH SPOROVA		400	1.228	614	1.000	614	0,00	100	61	0	-386
	57940000	TROŠKOVI PRINUDNE NAPLATE				129.314			0,00	0		-129.314	0
	57990000 - 57990005	NEPOMENUTI OSTALI RASHODI	2.648	474	1.068	23.391	10.000	13.401	0,04	57	134	-9.990	3.401
UKUPNO RASHODI			24.591.863	27.125.568	32.930.046	33.511.439	38.467.980	34.717.057	100,00	104	90	1.205.618	-3.750.923

1. Troškovi medicinskog materijala

Troškovi medicinskog materijala u ukupnim rashodima učestvuju sa 2.686.111 KM ili 7,74%. Ovi rashodi su u odnosu na plan manji za 1.326.389 KM ili 33%, a u odnosu na ostvarenje u 2022. godini manji za 766.835 KM ili 22%.

Ovi troškovi se odnose na troškove lijekova, stomatološkog materijala, dezinfekcionih sredstava i rastvora, sanitetskog materijala, rtg filmova i dijagnostičkog materijala, reagensa, vakcina i laboratorijskog potrošnog materijala.

Što se tiče lijekova Dom zdravlja je, u skladu sa Odlukom o usvajanju Ilste lijekova za ambulate porodične medicine i domove zdravlja, dužan obezbijediti lijekove koji se nalaze na Listi lijekova. Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske je donio Poseban program, putem kojeg finansira nabavku lijeka risperidon, koji se pacijentima daje kao nastavak bolničkog liječenja (kako je navedeno pod tačkom 8.3 ovog Izvještaja). U novembru mjesecu 2020. godine donesena je Odluka o dopunama Odluke o usvajanju posebnog programa tako da je Fond finansirao i nabavku lijekova dalteparin i enoksaparin (niskomolekularni heparini), koji su do tada teretili sredstva Doma zdravlja. Od 15.01.2023. godine niskomolekularni heparini su na listi lijekova (Službeni glasnik Republike Srpske broj 129/22 i 70/23) koji se izdaju na recept, ali ne terete sredstva zdravstvenih ustanova.

Za pružanje usluga u Službi za stomatološku zdravstvenu zaštitu neophodno je nabaviti stomatološki materijal.

Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske je preko instituta za javno zdravstvo Republike Srpske obezbijedio vakcine za redovnu vakcinaciju, a Vlada Republike Srpske je preko instituta za javno zdravstvo Republike Srpske obezbijedila vakcine protiv bolesti izazvane korona virusom.

U toku 2023. godine potrošeno je vakcina za COVID 19, u iznosu od 3.187. KM. Potrebno je naglasiti da je u troškove uračunat PDV, što je u skladu sa članom 47. stav 7. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik Republike Srpske broj 104/21,59/22) kojim je propisano da se na računu 555 - Troškovi poreza, iskazuju troškovi poreza koji se nadoknađuju na teret troškova pravnog lica i preduzetnika, u korist računa 482 - Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova, kako je to bilo propisano i prethodnim Pravilnikom (Službeni glasnik Republike Srpske broj 106/15).

2. Troškovi nemedicinskog materijala

Troškovi nemedicinskog materijala u ukupnim rashodima učestvuju sa 308.050 KM ili 0,89%. Ovi rashodi su u odnosu na prethodnu godinu veći za 19.076 KM ili 7%, a u odnosu na plan manji za 205.800 KM ili 40%.

Ovi troškovi se odnose na kancelarijski materijal, štampane obrasce i tonere, elektro, vodo i tehnički materijal, materijal za održavanje higijene, sredstva za deratizaciju, dezinfekciju i dezinsekciju, materijal za izradu namještaja, ambalažu za odlaganje medicinskog otpada, trošak auto dijelova, auto guma i potrošni materijal za servisiranje vozila, natpisi na vratima, materijal i dijelovi za tekuće održavanje opreme, na troškove sitnog inventara i HTZ opreme i ostali potrošni materijal.

3. Troškovi goriva i eneregije

Troškovi goriva i energije u ukupnim rashodima učestvuju sa 707.758 KM ili 2,04%. Ovi rashodi su u odnosu na prethodnu godinu veći za 7.132 KM ili 1%, a u odnosu na plan manji za 95.642 KM ili 12%.

Troškovi goriva i energije odnose se na troškove nafte, benzina i lož ulja, drva i peleta, električne energije, gasa, toplotne energije i vode.

Najveće učešće u ovim troškovima ima trošak električne energije i trošak nafte i benzina za motorna vozila koja se koriste u Službi hitne medicinske pomoći sa edukativnim centrom i Odsjeku za transport za vršenje njihove djelatnosti, za prevoz pacijenata, kako na teritoriji Republike Srpske, tako i izvan nje.

4. Bruto zarade i naknade zarada

Bruto zarade i naknade zarada zaposlenima u ukupnim rashodima učestvuju sa 28.128.828 KM ili sa 81,02%. Ovi rashodi su u odnosu na prethodnu godinu veći za 2.690.996 KM, a u odnosu na plan manji za 1.933.572 KM.

Na povećanje ovih rashoda u odnosu na prethodne godine uticalo je povećanje cijene rada sa 135 KM na 145 KM (nova cijena rada se primjenjuje od 01.10.2019. godine), te povećanje cijene rada sa 145 KM na 159,50 KM (nova cijena rada se primjenjuje od 01.05.2022. godine), kao i povećanje koeficijenata, kako je u nastavku teksta navedeno.

Bruto zarade i naknade zarada obuhvataju bruto plate zaposlenih radnika, bruto naknade za državne praznike, godišnji odmor, plaćena odsustva i bolovanja i druga davanja zaposlenima koja spadaju u lična primanja i naknade ličnih primanja, sa obračunatim porezima i doprinosima, bruto naknade članovima upravnog i etičkog odbora, doprinos obračunat za rad volontera i bruto jubilarne nagrade. Na teret ove pozicije se isplaćuju i naknade koje su po zakonima oslobođene plaćanja poreza i doprinosa ili se porezi i dopinosi plaćaju na razliku između oslobođenog i oporezivog dijela i to naknade za troškove prevoza na posao i sa posla, naknade za otpremnine radnicima koji odlaze u penziju, naknade za putne troškove službenih putovanja, novčane naknade prilikom rođenja djeteta, novčane pomoći porodici u slučaju smrti radnika, novčane pomoći u slučaju smrti člana uže porodice, kako je to propisano Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti zdravstva Republike Srpske i Kolektivnim ugovorom Ustanove.

Bruto zarade i naknade zaposlenima u toku 2023. godine isplaćivale su se u skladu sa Zakonom o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske 68/22 i 132/22), Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u javnim ustanovama u oblasti zdravstva (Službeni glasnik Republike Srpske 2/22), Kolektivnim ugovorom Ustanove 01.01.4/020-1366/22 od 29.03.2022. godine), Zakonom o porezu na dohodak (Službeni glasnik Republike Srpske broj 60/15, 5/16, 66/18, 105/19, 123/20, 49/21, 119/21, 56/22, 112/23), Zakonom o doprinosima (Službeni glasnik Republike Srpske 114/17, 112/19, 49/21, 119/21, 56/22 i 112/23), Zakonom o fondu solidarnosti za dijagnostiku i liječenje oboljenja, stanja i povreda djece u inostranstvu (Službeni glasnik Republike Srpske broj 100/17) i Odlukom o najnižoj platli.

Zakonom o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske se uređuje način utvrđivanja plata zaposlenih u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske. Ovim Zakonom se, takođe, obavezuje Vlada Republike Srpske da u toku izrade budžeta Republike Srpske i finansijskog plana FZO svake godine sa predstavnicima reprezentativnog sindikata u oblasti zdravstva vodi pregovore o cijeni rada za narednu godinu (član 7. Zakona). Cijena rada za 2019. godinu promijenjena je Odlukom o utvrđivanju cijene rada (Službeni glasnik Republike Srpske broj 83/19), koja od 01.10.2019. godine iznosi 145 KM, umjesto dotadašnjih 135 KM. Cijena rada za 2020. i 2021. godinu je takođe 145 KM. Od prvog maja 2022. godine sa primjenom je počela nova cijena rada na obračun plata svih radnika zaposlenih u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske, koja je utvrđena Odlukom o utvrđivanju cijene rada objavljenom u Službenom glasniku Republike Srpske broj 42/22. Navedenom odlukom cijena rada je povećana sa 145 KM na 159,50 KM, tako da povećanje plate počev od mjeseca maja iznosi 10 % na mjesečnom nivou za sve radnike. Cijena rada za 2023. godinu iznosila je 159,50 KM.

Zakonom o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske, čija je primjena započela od 01.08.2018. godine propisano je uvećanje plate za svaku navršenu godinu staža osiguranja do navršenih 25 godina 0,3%, a nakon navršenih 25 godina 0,5%, kako je to bilo i propisano Zakonom o izmjeni i dopuni Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske čija je primjena započela od 01.01.2017. godine. Zakonom o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske broj 49/21), čija je primjena započela od 01.06.2021. godine, povećani su koeficijenti u odnosu na prethodni Zakon. Ovo povećanje je uticalo na povećanje rashoda za bruto plate i naknade. Takođe je u Službenom glasniku Republike Srpske broj 119/21 objavljena izmjena i dopuna Zakona izmjena i dopuna Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva, kojim su između ostalog, propisani novi koeficijenti i to bruto, a koji su, takođe, povećani u odnosu na osnovni Zakon, što je dovelo do povećanja bruto plata i to za oko 6%. U Službenom glasniku Republike Srpske broj 68/22 objavljen je novi Zakon o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske, koji je stupio na snagu prvog avgusta 2022. godine, kojim su između ostalog, propisani novi viši koeficijenti u odnosu na prethodni Zakon, što je takođe dovelo do povećanja ovih troškova. Zakon o izmjenama i dopunama Zakon o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske, objavljenom u Službenom glasniku Republike Srpske broj 132/22, koji je stupio na snagu prvog januara 2023. godine, propisani su novi viši koeficijenti, ali samo za pojedine platne grupe, što je uticalo na povećanje ovih troškova.

Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti zdravstva Republike Srpske (Službeni glasnik Republike Srpske broj 2/22) uređuju se prava, obaveze i odgovornosti radnika i poslodavaca koji proističu po osnovu rada, međusobni odnosi radnika i poslodavaca, kao i druga pitanja koja nisu na potpun i cjelovit način uređena Zakonom o radu, Zakonom o platama

zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske i Opštim kolektivnim ugovorom, postupak kolektivnog pregovaranja, međusobni odnosi učesnika u zaključivanju kolektivnog ugovora i druga pitanja od značaja za uređivanje odnosa između radnika i poslodavaca u zdravstvenim ustanovama. Ovim kolektivnim ugovorom ne mogu se utvrditi manja prava od prava koja se uređuju Zakonom o radu, Zakonom o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama oblast zdravstva Republike Srpske i Opštim kolektivnim ugovorom. Ovak kolektivni ugovor je zaključen na tri godine (stupio je na snagu 25.01.2022. godine i važi do 25.01.2025. godine).

U skladu sa Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u javnim ustanovama u oblasti zdravstva u Ustanovi je potpisan Kolektivni ugovor broj 01.01.4/020-1366/22 od 29.03.2022. godine strane Poslodavca i predsjednika Sindikalne organizacija JZU "Doma zdravlja" u Banjoj Luci, Sindikata zdravstva i socijalne zaštite Republike Srpske Banja Luka i Udružene sindikalne organizacije Strukovnog sindikata doktora medicine Republike Srpske i Strukovnog sindikata medicinskih sestara i tehničara Republike Srpske Sindikalna organizacija JZU Dom zdravlja u Banjoj Luci broj 01.01.4/020-1366/22 od 29.03.2022. godine.

Porez na dohodak se obračunava u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak Službeni glasnik Republike Srpske broj 60/15, 5/16, 66/18, 105/19, 123/20, 49/21, 119/21, 56/22, 112/23), koji se primjenjuje od 01.09.2015. godine, a njegova izmjena i dopuna objavljena u Službenom glasniku Republike Srpske 66/18 od 01.09.2018. godine. Porez na dohodak iznosio je 10%. Poreska osnovica poreza na dohodak od ličnih primanja umanjuje se za lični odbitak u iznosu od 6.000 KM na godišnjem nivou, a počev od 1. jula 2021. godine za 8.400 KM (izmjena objavljena u Službenom glasniku Republike Srpske 49/21), 900 KM na godišnjem nivou po svakom izdržavanom članu uže porodice, a počev od 1. jula 2021. godine 1.800 KM (izmjena objavljena u Službenom glasniku Republike Srpske 49/21) i iznos kamate plaćene na stambene kredite. Umanjenje poreske osnovice u vlslnl od 6.000 KM, odnosno 8.400 KM ostvaruje se prilikom obračuna poreske osnovice na mjesečnom nivou, a umanjeње poreske osnovice za izdržavane članove i plaćene kamate na stambene kredite ostvaruje se na osnovu poreske kartice poreskog obveznika. Ovim Zakonom je, između ostalog, propisano da se porez na dohodak, pa samim tim i doprinosi, ne plaćaju na otpremninu prilikom odlaska u penziju, jednokratnu pomoć po osnovu rođenja djeteta koju poslodavac isplati zaposlenom do visine jedne prosječne neto plate u Republici Srpskoj i na jednokratnu pomoć u slučaju smrti zaposlenog ili člana njegove uže porodice do iznosa tri prosječne neto plate u Republici Srpskoj. U Službenom glasniku Republike Srpske broj 119/21 donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak, koji se primjenjuje od 01.01.2022. godine, kojim je, između ostalog, propisano slijedeće:

- Porez na dohodak od ličnih primanja plaća se po stopi od 8% (bio 10%).
- Porez na dohotke iz člana 3. stav 1. t. 3), 4), 5) i 7) ovog zakona plaća se po stopi od 13%, (odnosi se na dohodak od autorskih prava, prava srodnih autorskom pravu i prava industrijske svojine, dohodak od kapitala, kapitalnih dobitaka i ostali dohodak).

Poreska osnovica poreza na dohodak od ličnih primanja umanjuje se za lični odbitak u iznosu od 12.000 KM na godišnjem nivou.

Poreska osnovica poreza na dohodak od ličnih primanja predstavlja zbir bruto ličnih primanja, dok je poreska osnovica po prethodnom Zakonu predstavljala razliku prihoda od ličnih primanja i doprinosa plaćenih u skladu sa Zakonom o doprinosima.

Doprinosi se obračunavaju u skladu sa Zakonom o doprinosima (Službeni glasnik Republike Srpske 114/17, 112/19, 49/21, 119/21, 56/22 i 112/23), koji se primjenjuje od 01.01.2018. godine, a izmjene objavljene u Službenom glasniku broj 112/19 se primjenjuju od 01.01.2020. godine i iznose za penzijsko i invalidsko osiguranje 18,5%, za zdravstveno osiguranje 12%, za osiguranje od nezaposlenosti 0,6% i za dječiju zaštitu 1,7%. Zbirna stopa doprinosa iznosi 32,8%. U skladu sa ovim Zakonom plaća se doprinos za penziono i invalidsko osiguranje na prihod po osnovu ugovora o djelu u visini od 18,5%.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima (Službeni glasnik Republike Srpske broj 112/19), koji se primjenjuje od 01.01.2020. godine, promijenjena je stopa doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti i ona iznosi 0,6%, a iznosila je 0,8%. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima (Službeni glasnik Republike Srpske broj 119/21), koji se primjenjuje od 01.01.2022. godine, promijenjena je stopa doprinosa za zdravstveno osiguranje i ona iznosi 10,2%, a iznosila je 12%.

Stope doprinosa iznose sada iznose:

- za penzijsko i invalidsko osiguranje iznosi 18,5%,
- za zdravstveno osiguranje iznosi 10,2%,
- za osiguranje od nezaposlenosti iznosi 0,6%,
- za dječiju zaštitu iznosi 1,7%.

tako da ukupna stopa doprinosa od 01.01.2022. godine iznosi 31%.

U „Službenom glasniku Republike Srpske” broj 100/17 objavljen je Zakon o fondu solidarnosti za dijagnostiku i liječenje obojenja, stanja i povreda djece u inostranstvu čija je primjena započela od decembarske plate za 2017. godinu, a sredstva se prikupljaju, između ostalog i iz neto primanja zaposlenih u visini od 0,25%.

Najniža plata za 2019. godinu je iznosila 450 KM, dok je za 2020. godinu iznosila je 520 KM. U „Službenom glasniku Republike Srpske” broj 129/20 objavljena je Odluka o najnižoj plati kojom je utvrđena najniža plata za 2021. godinu u iznosu od 520 KM. Odlukom o izmjeni Odluke o najnižoj plati, broj: 04/1-012-2-1495/21 od 20. maja 2021. godine, najniža plata u Republici Srpskoj utvrđena je u iznosu od 540 KM. Ova odluka je objavljena u „Službenom glasniku Republike Srpske“, broj: 47/21 i stupa na snagu 1. juna 2021. godine. U „Službenom glasniku Republike Srpske”, broj 1/22 objavljena je Odluka o najnižoj plati u Republici Srpskoj za 2022. godinu koja iznosi 590 KM u neto iznosu, a od prvog maja ona iznosi 650 KM („Službenom glasniku Republike Srpske” broj 45/22). Najniža plata u Republici Srpskoj za 2023. godinu iznosila je 700 KM („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 8/23).

Dom zdravlja je primjenjivao ovu Odluku u slučajevima kada je plata radnicima bila manja od propisanog iznosa na mjesečnom nivou.

5. Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga u ukupnim rashodima učestvuju sa 422.223 KM ili 1,22%. Ovi rashodi su u odnosu na prethodnu godinu manji za 32.610 KM ili 7%, a u odnosu na plan za 362.487 KM ili 46%.

Ovi troškovi se odnose na poštanske troškove, transportne usluge (troškovi mobilne i fiksne telefonije i internet usluga, špeditorske usluge), troškove održavanja opreme, troškove zakupa prostora za ambulate porodične medicine koje Grad Banja Luka refundira i pripadajući porezi, zakupninu pod posebnim uslovima zajedno sa PDV-om koji grad Banja Luka obračunava za prostore koje je dao Domu zdravlja na korištenje (prostori u Ulici Jug Bogdana za porodičnu medicinu i laboratoriju, prostore u Ulici Rajka Bosnića i Trive Amelice), komunalne usluge (odvoz smeća), troškove po osnovu ugovora o djelu, troškove za obezbjeđenje objekata i troškove ostalih usluga (putarine, korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, pregled i servis aparata za gašenje požara, ispitivanje sistema vatrodojave i gromobranskih instalacija, hidrantske i plinske instalacije, troškovi za prospekte, plakate i letke).

U troškove održavanja opreme spadaju troškovi održavanja medicinske i nemedicinske opreme, sanitetskih i službenih vozila, tehnički pregledi vozila, održavanje računarske i kancelarijske opreme, održavanje liftova, klima uređaja, fiskalnih kasa, ugradnja venecijanera i trakastih zavjesa.

Napominjemo da Dom zdravlja poštuje zakonske i podzakonske akte koji regulišu ovu oblast, kao i proceduru upravljanja opremom i obezbjeđuje preventivno servisiranje opreme, kao i popravku iste, ali se dio popravki koji zadovoljavaju računovodstvene propise knjiži na povećanje vrijednosti opreme.

Troškovi zakupa odnose se na troškove iznajmljivanja prostora u mjesnim zajednicama Šargovac, Česma i Paprikovac, u kojima su otvorene ambulate porodične medicine u skladu sa Planom za uspostavljanje nedostajućih ambulanti porodične medicine. Za ove namjene sredstva obezbjeđuje Grad Banja Luka. Takođe je JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci sa Gradom Banja Luka zaključio ugovore o korišćenju poslovnih prostora za ambulate porodične medicine u mjesnim zajednicama Rosulje, Starčevica I i Starčevica II za koje se plaća zakupnina obračunata pod povoljnim uslovima i PDV.

U toku 2023. godine angažovan je građevinski inženjer zbog nadzora nad već izgrađenim, saniranim i adaptiranim objektima ambulanti porodične medicine, kao i zbog nadzora nad sanacijom i adaptacijom starih objekata u smislu davanja stručnih mišljenja i prijedloga. Takođe je u toku 2023. godine angažovano stručno lice za održavanje Web stranice i Facebook stranice Doma zdravlja. U julu 2020. godine otvorena je i Facebook stranica Doma zdravlja koja služi za objavljivanje novosti, zanimljivosti i novina u radu Ustanove, te kao takva predstavlja dodatni vid pružanja informacija našim pacijentima i našim radnicima. Takođe je cilj ove stranice i promocija komercijalnih usluga naše Ustanove.

Što se tiče obezbjeđenja Dom zdravlja je imao izražen problem sa dislociranim objektima u kojima su se nemali broj puta dešavale provale, a nije postojala ekonomska opravdanost u smislu povećanja broja izvršilaca i fizičkog obezbjeđenja navedenih objekata. Problem je prevaziđen na način da su

ugrađeni alarmno-protuprovalni sistemi, pa se obezbjeđenje obavlja putem mobilnih patrola i intervencija na dojavu o pokušaju provale (samo u velikim gradskim objektima ostalo je fizičko obezbjeđenje-zaposlenici Ustanove, u 24-časovnom radnom vremenu).

6. Troškovi amortizacije i rezervisanja

Amortizacija i troškovi rezervisanja u ukupnim rashodima učestvuju sa 1.299.896 KM i obračunavaju se u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i Pravilnikom o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama Doma zdravlja.

U skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 19-Primanja zaposlenih, Zakonom o radu, Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju Republike Srpske i Posebnim kolektivnim ugovorom za zaposlene u oblasti zdravstva izvršen je aktuarski obračun otpremnina zaposlenih koje se isplaćuju prilikom odlaska zaposlenih u penziju.

7. Nematerijalni troškovi (osim poreza i doprinosa)

Nematerijalni troškovi u ukupnim rashodima učestvuju sa 683.442 KM ili 1,97%. Ovi rashodi su u odnosu na prethodnu godinu manji za 206.859 KM ili 23%, a u odnosu na plan za 209.878 KM ili 23%.

Ovi troškovi se odnose na: troškove revizije finansijskih izvještaja, usluge drugih zdravstvenih ustanova, troškove stručnog usavršavanja zaposlenih, troškove održavanja programa, troškove pranja i peglanja veša, usluge zbrinjavanja medicinskog otpada, troškove reprezentacije i reklame, troškove osiguranja imovine, lica i autoosiguranje i osiguranje za vršenje djelatnosti, troškove platnog prometa i ostale nematerijalne troškove (oglasi, takse, stručna literatura, objava obavještenja po tenderima u Službenom glasniku BiH).

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske obaveznoj reviziji podliježu finansijski izvještaji subjekata od javnog interesa definisanih ovim Zakonom i finansijski izvještaji velikih pravnih lica razvrstanih u skladu sa ovim Zakonom. Stoga je Dom zdravlja proveo proceduru nabavke ovih usluga i izvršena je revizija finansijskih izvještaja za 2022. godinu u izvještajnoj godini.

Dom zdravlja vrši uslugu sanitarnih pregleda radnika, a mikrobiološke analize obavlja Institut za javno zdravstvo Republike Srpske. Takođe, Institut u skladu sa zakonskim propisima vrši mikrobiološku analizu hrane i predmeta opšte upotrebe, a Dom zdravlja vrši uzorkovanje i po tom osnovu ostvaruje prihod.

Dom zdravlja je u obavezi da obezbijedi kontinuirano očitavanja ličnih dozimetara, koje nose radnici u Odjeljenju radiološke i ultrazvučne dijagnostike. Usluge personalne dozimetrijske kontrole se vrše jednom mjesečno za sva lica koja su profesionalno izložena jonizujućem zračenju (radiolozi i rendgen tehničari).

U skladu sa Pravilnikom o prethodnim i periodičnim ljekarskim pregledima radnika koji rade sa povećanim rizikom rada (Službeni glasnik Republike Srpske broj 68/08) i Aktom o procjeni rizika na radnom mjestu i u radnoj sredini, Dom zdravlja je u obavezi da obezbijedi usluge prethodnih i periodičnih ljekarskih pregleda, kao i vanrednih i kontrolnih ljekarskih pregleda

radnika Ustanove koji rade na radnim mjestima sa povećanim rizikom rada. Usluge prethodnih ljekarskih pregleda se vrše prilikom zasnivanja radnog odnosa, usluge periodičnih ljekarskih pregleda se vrše u skladu sa Aktom o procjeni rizika, a usluge vanrednih i kontrolnih ljekarskih pregleda radnika se vrše po potrebi.

Na ovoj poziciji su planirani i troškovi za akreditaciju i sertifikaciju i ostale licence za rad Doma zdravlja, koju je Ustanova obavezna da provede u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.

U skladu sa Pravilnikom o postupku i rokovima preventivnih i periodičnih pregleda i ispitivanja opreme za rad i preventivnih i periodičnih ispitivanja uslova radne sredine (Službeni glasnik Republike Srpske broj 66/08, 52/09, 107/09) i Aktom o procjeni rizika na radnom mjestu i u radnoj sredini, Dom zdravlja je u obavezi nabavljati usluge preventivnih i periodičnih pregleda i ispitivanja opreme za rad i radne sredine svake.

Ustanova je obavezna izvršiti procjenu rizika za sva radna mjesta iz važećeg Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta naše Ustanove, te izraditi Akt o procjeni rizika za sva radna mjesta u radnoj sredini u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu (Službeni glasnik Republike Srpske broj 01/08 i 13/10) i sa Pravilnikom o procjeni rizika na radnom mjestu i u radnoj sredini (Službeni glasnik Republike Srpske broj 66/08). Akt o procjeni rizika za sva radna mjesta u radnoj sredini se obavezno mijenja svake tri godine, a potrebi i ranije.

U skladu sa Zakonom o radiacionoj sigurnosti u BiH i podzakonskim aktima, Dom zdravlja je u obavezi da obezbijedi usluge kontrole kvaliteta i sigurnosti izvora zračenja za mamograf i RTG aparate. Obavezna kontrola zračenja mamografa se vrši svake godine, a RTG aparata svake treće godine, odnosno po potrebi i ranije (kod notifikacije, odnosno u slučaju nabavke novog aparata ili zamjene nekih vitalnih rezervnih dijelova na aparatu).

U Odjeljenju za hematološku i biohemijsku dijagnostiku jednom mjesečno se vrši eksterna kontrola za koagulaciju i za hematologiju. Vanjskom kontrolom postiže se osiguranje kvaliteta cjelokupnog laboratorijskog procesa i potvrđuje da laboratorija radi prema najvišim profesionalnim standardima.

U toku 2016. godine započete su aktivnosti na uvođenju usluga fiksne ortopedije vilica i usluga izrade fiksnih metalokeramičkih zubnih nadoknada, pa se usluge zubotehničkog laboratorija ugovoraju sa najpovoljijim ponuđačem.

U I dijelu Izvještaja detaljno je obrazložena potreba i zakonska obaveza stručnog usavršavanja tj. obavljanja specijalizacija i subspecijalizacija medicinskih radnika Doma zdravlja. Takođe su na ovoj poziciji prikazani troškovi po osnovu kotizacija, seminara, simpozijuma i konsultanskih usluga. Dom zdravlja u svom radu koristi medicinski softver i poslovno-informacioni softver. Značajno je napomenuti da se u okviru zdravstvenog informacionog sistema koristi aplikacija za evidentiranje i praćenje usluga iz Programa ranog otkrivanja malignih oboljenja i utvrđivanja faktora rizika za masovne nezarazne bolesti za odraslo stanovništvo grada Banjaluka.

U toku 2021. godine započelo se sa implementacijom Integrisanog zdravstvenog informacionog sistema (IZIS), testiranje se vršilo u tri organizacione jedinice Centru fizikalne rehabilitacije u zajednici, Centru za zaštitu mentalnog zdravlja i Službi za stomatološku zdravstvenu zaštitu. Od 01.11.2022. godine započelo se sa primjenom IZIS-a u svim medicinskim

organizacionim jedinicama, koji se koristi i u 2022. godini. Dom zdravlja koristi i laboratorijski informacioni sistem što znatno doprinosi kvalitetnijem radu u Odjeljenju za hematološku i biohemljsku dijagnostiku.

Ustanova je u obavezi da obezbijedi pranje i peglanje lične zaštitne opreme, uniformi, na visinu ovih troškova utiče epidemiološka situacija.

Zakonom o upravljanju otpadom i Pravlinikom o upravljanju medicinskim otpadom propisana je obaveza i način zbrinjavanja medicinskog otpada. Takođe su Vodičem za sertifikaciju za domove zdravlja dati standardi, koje zdravstvene ustanove treba da ispune kako bi se sertifikovale, što je obaveza zdravstvenih ustanova u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti. U I dijelu izvještaja u poglavlju "Mjere na očuvanju životne sredine" obrazloženo je zbrinjavanje komunalnog i medicinskog otpada.

Dom zdravlja osigurava radnike, vozila i imovinu od požara, poplava i plavljenja iz bilo kojih drugih razloga, kao i osiguranje za štetu pričinjenu korisniku usluga, nastalu vršenjem djelatnosti-stomatološka djelatnost, a sve u skladu sa zakonskim propisima.

Troškovi platnog prometa se odnose se bankarske usluge vođenja računa i obavljanja platnog prometa preko transakcionih računa.

8. Troškovi poreza (protivpožarna naknada, naknada za korištenje voda, ostali porezi koji terete troškove)

Troškovi poreza u ukupnim rashodima učestvuju sa 27.619 KM ili 0,08%, a obuhvataju protivpožarnu naknadu, naknadu za korišćenje voda, troškove PDV-a-interne fakture i ostale poreze koji terete troškove.

Zakonom o zaštiti od požara (Službeni glasnik Republike Srpske broj 94/19), čija primjena započinje od 01.01.2020. godine, propisana je obaveza obračunavanja i uplate protivpožarne naknade u visini od 0,03% od poslovnog prihoda, koja je iznosila 0,04 % do stupanja ovog Zakona na snagu i u 2023. godini iznosi 10.182 KM.

Obaveza plaćanja posebne vodne naknade propisana je Zakonom o vodama i Uredbom o načinu, postupku, rokovima obračunavanja, plaćanja i odgađanja plaćanja posebnih vodnih naknada i iznosi 11.281 KM.

Značajno je naglasiti da je u toku 2013. godine promljenjen knjigovodstveni program što je dovelo do izmjene u iskazivanju na pozicijama troškova. Naime, svi troškovi su uvećani za pripadajući dio PDV-a, a dosad je taj trošak iskazivan na poziciji troška PDV-a. Navedena promjena je u skladu sa članom 43. stav 7. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

9. Troškovi doprinosa

Ovi troškovi u ukupnim rashodima učestvuju sa 53.877 KM ili 0,16%, a obuhvataju doprinos za zapošljavanje i profesionalnu rehabilitaciju invalida i ostale doprinose koji terete troškove. Doprinos za zapošljavanje i profesionalnu rehabilitaciju invalida obračunava se i isplaćuje u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida (Službeni glasnik Republike Srpske", br. 37/12, 82/15).

10. Finansijski rashodi-rashodi kamata

Kamate po kreditima i sporazumima u ukupnim rashodima učestvuju sa 246.975 KM.

U dijelu "Dugoročne obaveze" detaljno je opisan nastanak kreditnog zaduženja Doma zdravlja Banja Luka prema Fondu zdravstvenog osiguranja Republike Srpske. Po osnovu ovog duga Dom zdravlja je u 2023. godini platilo kamate u iznosu od 94.618 KM.

Obaveze za poreze i doprinose, osim doprinosa za penzijsko-invalidsko osiguranje, za period od marta 2013. godine do avgusta 2013. godine su otpisane, detaljno obrazloženo u dijelu „Glavni rizici i neizvjesnosti i značajni događaji u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskih izvještaja“ ovog Izvještaja. Poreska uprava je obračunala zateznu kamatu na doprinos za penzijsko-invalidsko osiguranje u iznosu od 152.103 KM.

11. Ostali rashodi

Ostali rashodi obuhvataju rashode po osnovu prodaje i rashodovanja opreme i nematerijalnih sredstava, gubitke od prodaje materijala, manjkove, rashode po osnovu otpisa potraživanja i ostale nepomenute rashode i u ukupnim rashodima učestvuju sa 152.278 KM ili 0,44%. Promjene na stalnoj imovini su opisane u dijelu Aktiva "Stalna imovina".

3.3 RACIO ANALIZA BILANSA USPJEHA

Racio ukupne ekonomičnosti (ukupan prihod/ukupan rashod) iznosi:

za 2022. godinu $33.873.021/33.511.439=1,01$

za 2023. godinu $33.964.556/ 34.717.057=0,98$

Navedeni racio pokazuje da je Dom zdravlja u 2022. godini na svaku marku rashoda ostvario 1,01 KM prihoda, a u 2023. godini na svaku marku rashoda ostvario 0,98 KM prihoda.

Zaključak: Analiza bilansa uspjeha pokazuje da najveće učešće u rashodima imaju troškovi zarada, naknada i ostali lični rashodi.

4. FINANSIJSKI REZULTAT

U 2023. godini Dom zdravlja je ostvario prihode u ukupnom iznosu od 33.964.556 KM. Ukupni rashodi u posmatranom periodu 2023. godine iznose 34.717.057 KM. Iz odnosa prihoda i rashoda proizašao je bruto gubitak u iznosu od 754.305 KM, dok poreski rashod perioda iznosi 1.804 KM, tako da gubitak prije oporezivanja iznosi 752.501 KM.

Tabela 6. FINANSIJSKI REZULTAT

Iznosi u KM

R.b.	Naziv	Ostvareno 2019. godina	Ostvareno 2020. godina	Ostvareno 2021. godina	Ostvareno 2022. godina	Planirano 2023. godina	Ostvareno I-XII 2023. godina
		I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	I-IX
1	PRIHODI	24.416.282	26.329.786	32.958.876	33.873.021	38.564.760	33.964.556
2	RASHODI	24.591.863	27.125.568	32.930.046	33.511.439	38.467.980	34.717.057
3	DOBITAK/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (1-2)	-175.581	-795.782	28.830	361.582	96.780	-752.501
4	PORESKI RASHODI PERIODA	-3.227	-2.404	-4.028	-10.101		-1.804
5	GUBITAK/DOBITAK (3-4)	-178.808	-798.186	24.802	351.481	96.780	-754.305

5.BILANS TOKOVA GOTOVINE

U Tabeli 7. prikazani su prilivi i odlivi u 2023. godini.

Tabeia 7. Tokovi gotovine za period 01.01.-31.12.2023. godine Iznosi u KM

R.br.	Promet žiro-računa i blagajne	2022. godina	2023. godina
	Početno stanje žiro-računa 01.01.	487.783	396.984
	Priliv na žiro-račun		
1	Prilivi od kupaca i primljeni avansi	26.072.333	30.431.577
2	Prilivi od premija, subvencija, dotacija i slično	1.572.690	2.275.900
3	Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	760.568	751.472
4	Prilivi po osnovu kamata	161	1.144
I	Ukupno priliv:	28.893.535	33.857.077
	Odliv sa žiro-računa		
1	Zaposlenima po svim osnovama	23.733.879	29.123.000
2	Dobavljačima	3.009.684	3.856.688
3	Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	1.169.072	159.693
4	Ostali odlivi (otplata kredita, kamate i ostali odlivi)	583.916	646.765
II	Ukupno odliv:	28.496.551	33.786.146
	Stanje na žiro-računu 31.12.	396.984	70.931

U posmatranom periodu, od ukupno naplaćenih prihoda te doznačenih sredstava od FZO Dom zdravlja je isplaćivao obaveze i dugovanja prema zaposlenima, dobavljačima, obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost, obaveze po osnovu kredita (glavnica i kamata), kao i ostale obaveze iz poslovanja.

Problem izmirenja obaveza datira od zadnjeg kvartala 2008. godine od kada su sredstva doznačena od FZO, kao i ostali prihodi koje Dom zdravlja ostvaruje nedostatni za pokriće obaveza, što je sve detaljno obrazloženo u dijelu "Tekuća imovina".

6.DUGOROČNE I KRATKOROČNE OBAVEZE

Tabela 8. Dugoročne i kratkoročne obaveze na dan 31.12.2023. godine

Iznosi u KM

R.br.	Dugoročne i kratkoročne obaveze	AOP	Obaveze 2022. godina	Obaveze 2023. godina
1	Obaveze po osnovu dugoročnih kredita i ostalih dugoročnih obaveza	137	2.400.068	1.915.755
2	Obaveze po osnovu dugoročnih kredita (dospijeće do jedne godine)	148	1.664.378	1.847.265
3	Obaveze prema dobavljačima	155	1.350.120	1.543.967
4	Obaveze za bruto zarade i naknade ličnih primanja	162	4.082.795	3.178.402
5	Ostale obaveze	163;164; 165;166;	1.481.115	1.612.876
Ukupne dugoročne i kratkoročne obaveze (1+2+3+4+5)			10.978.476	10.098.265
	Dugoročna rezervisanja	133	720.974	794.770
	Razgraničeni prihodi i primljene donacije	145	16.346.767	16.275.726
	Kratkoročna razgraničenja	167	2.237.540	2.160.958
	UKUPNO		30.283.757	29.329.719
	Dugoročne obaveze i dugoročna rezervisanja	132	19.467.809	18.986.251
	Kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja	147	10.815.948	10.343.468
	UKUPNO		30.283.757	29.329.719

Napomena:

Obaveze po osnovu dugoročnih kredita i dugoročnih kredita - dospjeće do jedne godine detaljno su objašnjene u dijeu "Pasiva"- dugoročne i kratkoročne obaveze.

Obaveze za dio bruto zarade za novembar i bruto zarade i naknade za decembar 2023. godine pod rednim brojem 4 su isplaćene u januaru 2024. godine.

Ostale obaveze su objašnjene u dijelu "Pasiva"- kratkoročne obaveze i pasivna vremenska razgraničenja.

GLAVNI RIZICI I NEIZVJESNOSTI U PERIODU OD ZAVRŠETKA POSLOVNE GODINE DO DATUMA PREDAJE FINANSIJSKIN IZVJEŠTAJA

Ugovorom o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite koji Dom zdravlja zaključuje sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske

se, između ostalog, definiše i iznos sredstava namijenjen za finansiranje lijekova izdatih na recept osiguranim licima, rizik prekoračenja sredstava koji snosi Dom zdravlja, te kaznene odredbe za postupanje suprotno Zakonu o obaveznom zdravstvenom osiguranju, Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, podzakonskim aktima i opštim aktima Fonda.

Pravilnikom o osnovama za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj u 2023. godini propisano je da rizik prekoračenja troškova kod propisivanja lijekova na recept snosi zdravstvena ustanova primarnog nivoa, osim ako je preporuku za propisivanje lijeka na recept dala zdravstvena ustanova bolničke ili specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite, kada se rizik prekoračenja troškova dijeli u srazmjeri 50% zdravstvene ustanove primarnog nivoa, a 50% zdravstvene ustanove bolničke/ specijalističko-konsultativne zdravstvene zaštite (isto kao za 2019, 2020, 2021. i 2022. godinu). Naprijed navedeno godinama predstavlja jedan od glavnih rizika sa kojima se susreće Dom zdravlja, a koji utiče na likvidnost Ustanove.

Za 2023. godinu ukupno izrečene kazne po kontroli izvršenja ugovora od strane Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske iznose 46.712 KM, a radi se o mogućem postupanju suprotno odredbama između ostalog, Pravilnika o ostvarivanju prava na naknadu plate za vrijeme privremene nesposobnosti za rad, Pravilnika o pravu na medicinska sredstva, te Odluke o usvajanju liste lijekova koji se izdaju na recept. Pravilnici su nedorečeni i nejasni, te ostavljaju mogućnosti za greške o čemu smo obavjestili nadležne institucije koje učestvuju u donošenju istih.

Kako smo opisali u poglavlju 14 Problemi u pružanju zdravstvenih usluga značajan rizik za Ustanovu predstavlja smanjenje broja registrovanih građana, koji je nastao vjerovatno zbog preregistracije pacijenata u druge zdravstvene ustanove i iseljavanja stanovništva iz Republike Srpske. U odnosu na prethodni period broj registrovanih građana u timovima porodične medicine je manji što navodi na zaključak da je potreban i manji broj timova porodične medicine prema standardima na broj stanovnika. Međutim, racionalizacija i smanjenje broja timova porodične medicine bi mogla ugroziti dostupnost zdravstvene zaštite, koja je jedan od osnovnih postulata primarne zdravstvene zaštite a što bi se naročito odrazilo na stanovništvo u seoskim i prigradskim mjesnim zajednicama sa manjim brojem stanovnika. Stanovništvu u gradskom području bi u tom slučaju ostale dostupne zdravstvene usluge u javnim i u privatnim ambulantama, dok bi stanovništvu prigradskih i seoskih naselja usluge zdravstvene zaštite bile teže dostupne. Važno je naglasiti da prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije, grupa hroničnih nezaraznih bolesti u koju spadaju kardiovaskularne bolesti, karcinomi, hronične bolesti disajnih puteva i dijabetes, predstavlja vodeći uzrok smrtnosti, a broj oboljelih svakim danom sve više raste kako kod nas tako i u zemljama našeg regiona. Dijagnostika i liječenje ovih pacijenata utiču na opterećenje rada doktora. Činjenica je da ne postoje adekvatni programi prevencije, izuzimajući našu lokalnu zajednicu koja finansiranjem programa prevencije nastoji poboljšati zdravstveno stanje stanovništva. OVO JE MEDICINA

U Službenom glasniku Republike Srpske broj 112/23 objavljen je Program ekonomskih reformi Republike Srpske za period 2024.-2026. godine u kojem je navedeno da je strateško opredjeljenje Vlade Republike Srpske nastavak aktivnosti na unapređenju finansijskog planiranja i upravljanja u javnom zdravstvenom sistemu, te unapređenju kvaliteta usluga zdravstvene zaštite. To podrazumjeva i izmirenje preostalog poreskog duga javnih zdravstvenih ustanova iz prethodnog perioda, te nastavak procesa uvođenja javnih zdravstvenih ustanova u trezorski sistem posiovanja.

S tim u vezi, Vlada Republike Srpske i institucije zdravstvenog sistema Republike Srpske u prethodnom periodu uspjeli su zaustaviti rast neizmirenih obaveza javnih zdravstvenih ustanova, uspostavljanjem redovne dinamike izmirenja tekućih obaveza za poreze i doprinose. Vlada je takođe iz budžeta Republike izdvojila sredstva za izmirenje obaveza određenog broja javnih zdravstvenih ustanova, te obezbijedila uvođenje odnosnih ustanova u trezorski sistem bez finansijskih obaveza iz prethodnog perioda. Vlada takođe u kontinuitetu realizuje Program izmirenja obaveza po osnovu doprinosa za PIO zaposlenih u javnim zdravstvenim ustanovama 2021-2026.godine.

Na taj način obezbjeđena je bolja finansijska stabilnost u okviru zdravstvenog sistema, te su stvorene pretpostavke za nastavak strukturnih reformi sistema koje će se odnositi na normiranje mreže zdravstvenih ustanova, izradu nomenklature zdravstvenih usluga, unapređenje kvaliteta usluga javnih zdravstvenih ustanova kontinuiranim ulaganjem u edukaciju kadrova, izgradnju, rekonstrukciju i opremanje objekata, revidiranje paketa usluga zdravstvene zaštite, te iznalaženje novih modela/izvora finansiranja zdravstvenog osiguranja. Cilj reforme zdravstvenog sistema jeste obezbijediti finansijsku održivost sistema i kvalitetniju zdravstvenu zaštitu stanovništva.

Aktivnosti planirane u 2024. godini:

- Definisanje plana izmirenja poreskih obaveza domova zdravlja, modela i izvora finansiranja;
- Donošenje novog Zakona o djelatnostima u zdravstvu;
- Realizacija Projekta izgradnje i opremanja nove bolnice u Doboju;
- Realizacija Projekta izgradnje i opremanja novog objekta za stacionarni saobraćaj JZU UKC RS;
- Promocija usluga e-zdravstva i informisanosti zdravstvenih radnika, pacijenata i udruženja pacijenata.

Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja u Banjoj Luci nije izmirila obaveze po osnovu doprinosa za penziono i invalidsko osiguranje za period od marta do avgusta 2013. godine.

Ministarstvo finansija je odobrio plaćanje poreskih obaveza (poreza i doprinosa za period od marta do avgusta 2013. godine) Rješenjem broj 06.05/411-148-1/16 od 09.06.2016. godine (obaveze su reprogramirane). Kako Dom zdravlja nije bio u mogućnosti da se pridržava uslova i rokova plaćanja iz navedenog Rješenja, isto je ukinuto Rješenjem Ministarstva finansija broj 06.05/411-148-2/16 od 11.08.2022. godine. Takođe, s obzirom da Dom zdravlja nije izmirio navedene poreske obaveze te da je u smislu člana 72. stav 4. Zakona o poreskom postupku propisano da pravo Poreske uprave na naplatu poreskih obaveza u svakom slučaju zastarijeva istekom roka od šest godina od dana dospelosti za plaćanje prijavljene poreske obaveze, u sprovedenom postupku po službenoj dužnosti utvrđeno je da je nastupila zastara prava na naplatu predmetnih poreskih obaveza te su iste u skladu sa članom 83. Zakona o poreskom postupku u cjelosti otpisane Rješenjem broj 06/1.02/0704-453.2.2-17490/2022 od 09.09.2022. godine. Napominjemo da su otpisane sve poreske obaveze, osim doprinosa za penziono i invalidsko osiguranje.

U skladu sa Zaključkom Vlade Republike Srpske broj 04/1-012-2-2278/23 od 29.06.2023. godine, kojim se nalaže Ministarstvu finansija da, po zahtjevu zdravstvenih ustanova, donese akt odgode plaćanja poreskog duga nastalog do 31.12.2022. godine, jednokratno, na period od dvanaest mjeseci, podnešen je zahtjev i doneseno Rješenje o odgađanju plaćanja broj 06.05/411-201-1/23 od 01.08.2023. godine. Jednokratna uplata poreskog duga u iznosu od 2.924.012,50 KM mora se izvršiti do 01.08.2024. godine.

Kako nismo u mogućnosti izvršiti ovu obavezu zatražićemo informaciju o izimirenju ovih obaveza od Ministarstva finansija i Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, kako je to i pod aktivnostima za 2024. godinu. Pošto je jedan od reformskih ciljeva prelazak na trezorski sistem poslovanja, prelazak sa jednog sistema poslovanja na drugi sistem, predstavlja jedan od rizika poslovanja.

Značajnih događaja u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskih izvještaja nije bilo.

REZIME

U izvještajnom periodu Dom zdravlja je ostvario bruto gubitak u visini od 754.305 KM, porez na dobit iznosi 1.804 KM, odnosno neto gubitak u iznosu od 752.501 KM.

Kumulirani gubitak na dan 31.12.2023. godine iznosi 8.419.172 KM i manji je u odnosu na 2022. godinu, jer je u 2023. godini izvršena ispravka greške u iznosu od 994.000 KM u skladu sa Mišljenjem Ministarstva finansija Republike Srpske broj 06.12/020-1372-2/21 od 20.04.2023. godine.

Ustanova je i u ovoj godini krajnje racionalno pristupala zapošljavanju radnika i trošenju sredstava. Tako je na dan 31.12.2023. godine bilo zaposleno 900 radnika, što je manje u odnosu na prethodnu godinu, jer je na dan 31.12.2022. godine bilo zaposleno 902 radnika. Iz naprijed navedenog slijedi da je menadžment Ustanove bio svjestan finansijske situacije i nije zapošljavao veći broj radnika iako su bili neophodni u procesu rada. Zahvaljujući maksimalnom angažovanju, nesebičnom trudu i radu svih radnika Doma zdravlja uspjeli smo održati nesmetan proces rada i građanima Grada Banja Luka pružiti svu potrebnu zdravstvenu zaštitu. Iz navedenog slijedi da teret pružanja zdravstvenih usluga i nedostatka finansijskih sredstava trpe radnici Doma zdravlja, jer su dodatno opterećeni poslom koji treba da obavlja veći broj radnika, a sve zbog toga što naša Ustanova ima posebnu organizaciju rada i mrežu ambulanti na teritoriji Grada, u čemu se razlikuje od drugih domova zdravlja u Republici Srpskoj.

Svima su poznate činjenice da su 2022. i 2023. godina obilježene značajnim povećanjem cijena roba, usluga i radova na tržištu, koje je uzrokovano globalnim dešavanjima.

Glavni uzroci negativnog poslovanja u 2023. godini su nedovoljna finansijska sredstva, povećanje cijene rada i visine koeficijenta za obračun bruto zarada i naknada zarada zaposlenima, promjena standarda broja osiguranika po timu porodične medicine i smanjenje broja registrovanih pacijenata, te povećan broj timova porodične medicine u odnosu na standarde i normative, nepovoljna starosna struktura zaposlenih koja dovodi do povećanog zapošljavanja, kao i smanjenje prihoda od pružanja komercijalnih usluga na tržištu.

Dom zdravlja je u toku 2023. godine više puta informisao Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, Grad Banja Luku, Skupštinu grada Banja Luka, sve odbornike Grada Banja Luka, kao i Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske da su finansijska sredstva predviđena Ugovorom o pružanju i finansiranju usluga primarnog nivoa zdravstvene zaštite u 2023. godini, koji je potpisan sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske, nedovoljna za pokriće bruto plata i ostalih ličnih primanja radnika, isplatu kredita i strateških materijala koji se nabavljaju preko Fonda, te da je neophodno obezbijediti dodatna sredstva u iznosu od 3.053.863 KM za izvještajnu godinu.

Fond nas je dopisom broj 06/5-012-1384-1/23 od 08.03.2023. godine obavijestio da su planirana finansijska sredstva za 2023. godinu za primarnu zdravstvenu

zaštitu u potpunosti raspoređena, što znači da nema dodatnih sredstava, kako bi udovoljili našem zahtjevu, nakon čega se Dom zdravlja obratio dopisom broj 01.01.3/50-584-1 Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, a o istom je obavješten i Grad Banja Luka, Skupština Grada i svi odbornici Skupštine Grada, sve sa molbom da se iznađe mogućnost za obezbijđenje nedostajućih finansijskih sredstva.

Dana 30.11.2023. godine sa Fondom je potpisan Aneks I Ugovora o pružanju i finansiranju usluga primarnog nivoa zdravstvene zaštite u 2023. godini broj 01.01.1/50-5337/23 čiji je predmet povećanje ugovorenih sredstava u iznosu od 980.571 KM.

Rebalansom Budžeta Grada Banja Luka je bilo predviđeno povećanje sredstava za Dom zdravlja Banja Luka, ali isti nije usvojen, te povećanje ugovorenih sredstava koje smo dobili od Fonda nije bilo dovoljno za funkcionisanje naše Ustanove, što je uticalo na ostvarenje gubitka.

Ugovorom o pružanju i finansiranju primarnog nivoa zdravstvene zaštite koji Dom zdravlja zaključuje sa Fondom zdravstvenog osiguranja Republike Srpske se, između ostalog, definiše i iznos sredstava namijenjen za finansiranje lijekova izdatih na recept osiguranim licima, rizik prekoračenja sredstava koji snosi Dom zdravlja, te kaznene odredbe za postupanje suprotno Zakonu o obaveznom zdravstvenom osiguranju, Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, podzakonskim aktima i opštima aktima Fonda.

Dom zdravlja snosi rizik prekoračenja troškova kod propisivanja lijekova na recept, osim ako je preporuku za propisivanje lijeka na recept dala zdravstvena ustanova sekundarnog/tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite, kada se rizik prekoračenja troškova dijele u razmjeri 50% zdravstvene ustanove primarnog nivoa, a 50% zdravstvena ustanova sekundarnog/tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite.

Negativni efekti iskazani u Obračunu sredstava na dan 31.12.2023. godine po osnovu propisivanja lijekova na recept iznose 452.099 KM, što znači da je ovaj iznos finansijskih sredstava oduzet od osnovnog ugovora sa Fondom, što je takođe uticalo na ostvarenje gubitka.

Jedan od uzroka negativnog efekta po osnovu propisivanja lijekova na recept jeste propisivanje lijekova na recept pacijentima koji usluge zdravstvene zaštite sekundarnog i tercijarnog nivoa koriste u zdravstvenim ustanovama koje nisu zaključile ugovor sa Fondom, tako da negativni efekat tih lijekova pada u cjelosti na dom zdravlja.

Za 2023. godinu ukupno izrečene kazne po kontroli izvršenja ugovora od strane Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske iznose 46.712 KM, a radi se o mogućem postupanju suprotno odredbama između ostalog, Pravilnika o ostvarivanju prava na naknadu plate za vrijeme privremene nesposobnosti za rad, Pravilnika o pravu na medicinska sredstva, te Odluke o usvajanju liste lijekova koji se izdaju na recept. Pravilnici su nedorečeni i nejasni, te ostavljaju mogućnosti za greške o čemu smo obavjestili nadležne institucije koje učestvuju u donošenju istih, a sve smo detaljno obrazložili u poglavlju 4. Osoblje ovog izvještaja.

Napominjemo da FZO svake godine donosi Pravilnik o osnovama za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga u Republici Srpskoj.

Tim aktom je propisano da se utvrđivanje iznosa ugovorenih sredstava sa davaocem usluga na primarnom nivou zdravstvene zaštite vrši na osnovu:

- cijene tima izračunate u odnosu na standard definisan pravilnikom kojim se propisuju osnove standarda i normativa zdravstvene zaštite iz oblasti zdravstvenog osiguranja kao i u odnosu na stvarnu strukturu tima prema

podacima koji su za svakog davaoca zdravstvene usluge dostupne u poslovnom informacionom sistemu Fonda i

- opšte kapitacije i koeficijenta težinske kapitacije po starosnim grupama za utvrđivanje visine sredstava koja se ugovaraju za tim porodične medicine.

Ovaj koeficijent utiče i na visinu sredstava za lijekove na recept koji se ugovaraju sa FZO. S obzirom na to da se opšta kapitacija i koeficijent težinske kapitacije određuje samo po kriterijumu starosne grupe, mišljenja smo da treba uvesti više kriterijuma-indikatora za određivanje koeficijenta težinske kapitacije, što bi trebalo da utiče na povećanje sredstava potrebnih za obezbjeđenje primarnog nivoa zdravstvene zaštite i većeg iznosa ugovorenih sredstava za domove zdravlja po ovom osnovu, kako za liječenje tako i za lijekove na recept.

Bruto zarade i naknade zarada zaposlenima u ukupnim rashodima učestvuju sa 28.128.828 KM ili 81,02%. Ovi rashodi su u odnosu na isti period prethodne godine veći su za 2.690.996 KM. Na povećanje ovih rashoda u odnosu na prethodne godine uticalo je povećanje cijene rada sa 135 KM na 145 KM (od 01.10. 2019. godine), a zatim povećanje sa 145 KM na 159,50 KM (od 01.05.2022. godine). Od 01. avgusta 2022. godine stupio je na snagu novi Zakon o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske, kojim su između ostalog, propisani novi viši koeficijenti u odnosu na prethodni Zakon, što je takođe dovelo do povećanja ovih troškova.

Od 01. januara 2023. godine stupio je na snagu novi Zakon o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske, kojim su između ostalog, propisani novi viši koeficijenti u odnosu na prethodni Zakon, ali samo za pojedine platne grupe (povećani su koeficijenti radnicima sa srednjom stručnom spremom tačnije za 489 radnika, tako da je bruto plata na mjesečnom nivou povećane za oko 100.000 KM). Ugovorena sredstva sa Fondom nisu pratila povećanje bruto zarada i naknada zarada zaposlenih.

Broj registrovanih građana u timovima porodične medicine se smanjuje, ali je i mijenjan broj registrovanih osiguranika po timu porodične medicine (u 2020. i 2021. godini standard broja registrovanih osiguranika je sa 2.000 povećan na 2.200, pa je u 2020. godini ugovoreno za 70,40, a u 2021. godini za 66,91 tim porodične medicine). Iz navedenog se može zaključiti da je potreban i manji broj timova porodične medicine prema standardima na broj stanovnika, ne uzimajući u obzir starosnu strukturu stanovništva, niti broj oboljelih od hroničnih masovnih nezaraznih bolesti. Međutim, racionalizacija i smanjenje broja timova porodične medicine bi mogla ugroziti dostupnost zdravstvene zaštite, koja je jedan od osnovnih postulata primarne zdravstvene zaštite, a što bi se naročito odrazilo na stanovništvo u seoskim i prigradskim mjesnim zajednicama sa manjim brojem stanovnika. Stanovništvu u gradskom području bi u tom slučaju ostale dostupne zdravstvene usluge u javnim i u privatnim ambulantama, dok bi stanovništvu prigradskih i seoskih naselja usluge zdravstvene zaštite bile teže dostupne.

Dom zdravlja je Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske i Fondu tokom 2023. godine uputio prijedloge za izradu novog Pravilnika o osnovama standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, nakon čega smo od Fonda dobili odgovor da će se naši prijedlozi uzeti u razmatranje.

Jedan od problema sa kojim se susreće Dom zdravlja jeste starosna struktura doktora specijalista porodične medicine koja je dosta nepovoljna zbog čega je konstantna potreba zapošljavanja mlađih doktora medicine. Sve ovo dovodi do dupliranja radnih mjesta, jer mlađi doktori moraju provesti određeni period u procesu rada istovremeno sa odlazećim doktorima, a nakon toga se upućuju na specijalizacije iz porodične medicine što sve zajedno dovodi do povećanja

troškova zarada i naknada zarada. Obzirom da je u Domu zdravlja zaposleno 77,49% radnika ženskog pola, a prosjek starosti zaposlenih je oko 46 godina, postoji konstantna potreba radnika za odsustvima sa posla zbog planiranja porodice, čuvanja trudnoće, porodiljskog odsustva, a kasnije i njege djece i članova porodice što dodatno utiče na proces pružanja zdravstvenih usluga, kroz potrebe za novim zapošljavanjem kadra, te duže provedenog perioda na na specijalizacijama.

Dom zdravlja nije u mogućnosti ostvariti značajne prihode pružanjem komercijalnih usluga, tj. na zahtjev pojedinaca ili firme (sistematski i sanitarni pregledi zaposlenih radnika u preduzećima, edukacije zaposlenih iz higijenskog minimuma, usluge deratizacije, dezinfekcije i dezinsekcije, mikrobiološke analize raznih uzoraka (vode, hrane i dr.), edukacija zaposlenih iz hitne medicinske pomoći i razna uvjerenja, te sanitetska obezbjeđenja skupova), a jedan od ključnih razloga je što veliki broj privatnih i javnih zdravstvenih ustanova na tržištu nudi ove usluge. Poseban problem predstavlja i činjenica da se na tržištu zdravstvenih usluga nude znatno niže cijene preventivno usluga sistematskih pregleda, ali i drugih zdravstvenih usluga, a kao primjer navodimo da čak i sa maksimalnim smanjenjem cijena naših komercijalnih usluga ne možemo biti konkurentni na tržištu. Osim privatnih zdravstvenih ustanova, sistematske preglede i izdavanje ljekarskih uvjerenja vrši i Zavod za medicinu rada i sporta Republike Srpske, dok usluge sanitarnih pregleda i edukacije zaposlenih iz higijenskog minimuma vrši i Institut za javno zdravstvo Republike Srpske.

Bez obzira na finansijsku situaciju, koja je bila teška i nezahvalna i svima poznata, Ustanova je pokrenula i pružanje drugih usluga našim sugrađanima. Tako je u 2023. godini novoosnovani Centar za promociju zdravlja i prevenciju bolesti organizovao veći broj aktivnosti u pružanju usluga preventivnih pregleda, kao i promociju zdravih životnih stilova. Zbog povećanja broja pacijenta sa mailgnim oboljenjima Odjeljenje za zdravstvenu negu u zajednici je u izvještajnoj godini pružilo više usluga u kućnim uslovima nego prethodne godine, kako bi ovim pacijentima omogućili kvalitetniju negu i život. U 2023. godini smo omogućili uzorkovanje krvi u još jednoj laboratoriji van sjedišta Ustanove (Dragočaj), a otvorena je i stomatološka ambulanta u osnovnoj školi „Stanko Rakita“ u Vrbani. Takođe, u izvještajnoj godini je započela sa radom Škola za trudnice i roditeljstvo, koja je dobro prihvaćena kod budućih roditelja.

JZU „Dom zdravlja“ u Banjoj Luci u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ima obavezu da redovno vrši reviziju finansijskih izvještaja, pa se shodno tome revizija finansijskih izvještaja radi svake godine počev od 2006. godine. Finansijski izvještaji za sve analizirane godine (2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021. i 2022. godina) su po mišljenju nezavisnog revizora prikazivali istinito i objektivno stanje imovine, neto imovine i obaveza, kao i rezultat poslovanja, promjene na kapitalu i novčanog toka (što znači da je mišljenje nezavisnog revizora pozitivno). Revizija finansijskog izvještaja za 2023. godinu je u toku te će se mišljenje nezavisnog revizora prezentovati u Izvještaju za 2024. godinu.

U toku 2018. godine Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske izvršila je reviziju finansijskih izvještaja i usklađenosti za 2017. godinu i za finansijske izvještaje je dala mišljenje s rezervom, dok je za usklađenost dala pozitivno mišljenje.

U skladu sa članom 19. Zakona o sistemu javnih službi uz ovaj izvještaj dostavljamo:

- Bilans stanja (Izvještaj o finansijskom položaju) na dan 31.12.2023. godine,

- Bilans uspjeha (Izvještaj o ukupnom rezultatu za period) za period od 01.01. do 31.12.2023. godine;
- Bilans tokova gotovine (Izvještaj o tokovima gotovine) za period od 01.01. do 31.12.2023. godine.
- Izvještaj o promjenama u kapitalu za period koji se završava na dan 31.12.2023. godine;
- Dodatni računovodstveni izvještaj-Aneks 1;
- Napomene uz finansijske izvještaje.

Pomoćnica direktorice za ekonomske poslove

Mr sci. Bosiljka Lazić, dipl. ekonomista

Bosiljka Lazić

Pomoćnica direktorice za medicinske poslove

Prim. dr Vedrana Antić Koyljenović, spec. porodične medicine

Vedrana Antić Koyljenović

Pomoćnica direktorice za upravljanje kvalitetom sistema menadžmenta

Dr Mirela Kasabašić, spec. higijene i zdravstvene ekologije

Mirela Kasabašić

Pomoćnica direktorice za pravne poslove

Milana Lukač Savić, dipl. pravnik

Milana Lukač Savić

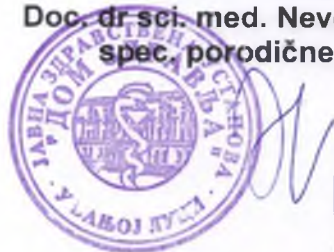
Pomoćnica direktorice za opšte nemedicinske poslove

Dušica Stanković, dipl. ekonomista

Dušica Stanković

DIREKTORICA

Doc. dr sci. med. Nevena Todorović,
spec. porodične medicine

JAVNA ZDRAVSTVENA USTANOVA
DOM ZDRAVLJA
U BANJOJ LUCI

UPRAVNI GDBOR

Broj: 03/4-3/24

Datum: 27.03.2024.godine

Na osnovu člana 38. Statuta Javne zdravstvene ustanove "Dom zdravlja" u Banjoj Luci broj: 02-2730-3 od 14.10.2011. godine, broj: 02-349-2 od 20. 02. 2012.godine, broj: 02-1587- 4 od 13.06.2016. godine, broj: 02-507-1 od 14. 02.2017.godine, broj: 02-2545-4 od 29.06.2018. godine, broj: 02-744-3 od 25. 02.2020. godine i broj: 02/07-1.1/23 od 21.06.2023. godine i člana 29. Poslovnika o radu Upravnog odbora, Upravni odbor je na svojoj 24. redovnoj sjednici održanoj dana 27.03.2024. godine, donio sljedeću:

O D L U K U

I

Usvaja se Program rada i finansijski plan Javne zdravstvene ustanove "Dom zdravlja" u Banjoj Luci za 2024. godinu.

II

Ova odluka se dostavlja Odjeljenju za društvene djelatnosti Grada Banja Luka, radi dalje procedure davanja saglasnosti na Program rada i finansijskog plana Ustanove, pred Skupštinom Grada Banja Luka.

O b r a z l o ž e n j e

Upravni odbor je jednoglasno usvojio Program rada i finansijski plan Javne zdravstvene ustanove "Dom zdravlja" u Banjoj Luci za 2024. godinu, u istovjetnom tekstu kakav je članovima Upravnog odbora dostavljen uz Dnevni red.

Članovi Upravnog odbora su se izjasnili da su tekst Programa rada i finansijski plan Ustanove za 2024. godinu detaljno proučili, te da nemaju primjedbi na isti.

Nakon rasprave po ovoj tački dnevnog reda, Upravni odbor je jednoglasno zaključio da je predmetni Program detaljno obuhvatio planove vezane za prostor, opremu i kadar Ustanove, mjere i usluge koje će se pružati u 2024. godini, Program prevencije i kontrole nezaraznih bolesti za 2024. godinu, te finansijski plan za 2024. godinu.

Uzimajući sve naprijed navedeno u obzir, donesena je Odluka kao u dispozitivu.

DOSTAVLJENO:

1. Odjeljenju za društvene djelatnosti Grada Banja Luka (četiri primjerka)
2. Odjeljenju za ekonomsko – finansijske poslove
3. Pomoćnici direktorice za ekonomske poslove
4. a/a

PREDSJEDNIK UPRAVNOG ODBORA
Božić Aleksandar, dipl.ecc

